

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO PROJEKTU "PLANU
GOSPODARKI ODPADAMI DLA
WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"**

KWIECIEŃ 2016

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego

Opracowanie:

ARCADIS Sp. z o.o.

ul. Wołoska 22a
02-675 Warszawa

Nadzór merytoryczny Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
w Kielcach

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego
Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Kielcach

3

ZAWARTOŚĆ

1. WPROWADZENIE	10
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI PROJEKTU „PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022”	12
2.1. Zawartość Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022	12
2.2. Główne cele Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022	12
2.3. Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami strategicznymi	15
2.3.1. Wprowadzenie	15
2.3.2. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku	16
2.3.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020	16
2.3.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego	17
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	19
3.1. Zasoby przyrodnicze	19
3.1.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych	19
3.1.2. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w województwie świętokrzyskim	20
3.1.3. Ochrona gatunkowa	22
3.1.4. Węzły i korytarze ekologiczne	22
3.2. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa	23
3.2.1. Wody powierzchniowe	23
3.2.2. Wody podziemne	24
3.2.3. Gospodarka wodno-ściekowa	25
3.2.4. Powodzie	26
3.3. Powietrze atmosferyczne	27

3.4.	Hałas	29
3.5.	Pola elektromagnetyczne	30
3.6.	Gospodarka odpadami	31
3.7.	Kopaliny	38
3.8.	Poważne awarie przemysłowe	39
3.9.	Lasy	40
3.10.	Gleby	41
4.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	43
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE DLA PROJEKTU PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W PLANIE	44
5.1.	Wprowadzenie	44
5.2.	Dyrektywy UE	44
5.3.	Polityka ekologiczna państwa	45
5.4.	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (KPGO 2014)	46
5.5.	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)	47
5.6.	Strategia Rozwoju Kraju	48
5.7.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	49
5.8.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	49
5.9.	Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa 2020r.	50
5.10.	Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej	51
5.11.	Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły	51
6.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA WRAZ Z PROPOZYCJĄ DZIAŁAŃ MINIMALIZUJĄCYCH LUB KOMPENSUJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE, PRZEDMIOTY OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000	53

6.1.	Identyfikacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i obszary Natura 2000	53
6.2.	Oddziaływanie na elementy środowiska, ludzi, dobra materialne i zabytki.	58
6.3.	Analiza wpływu działań określonych w Planie na poszczególne komponenty środowiska	65
6.3.1.	Oddziaływanie na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody w kontekście występujących na ich terenie zakazów i działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.	65
6.3.2.	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 (cele, przedmioty ochrony i integralność).	85
6.3.3.	Oddziaływanie na korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i lokalnym	95
6.3.4.	Wpływ na ekosystemy wodno-błotne	95
6.3.5.	Wpływ na zdrowie ludzi	96
6.3.6.	Wpływ na zwierzęta	96
6.3.7.	Wpływ na rośliny	97
6.3.8.	Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne	97
6.3.9.	Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat	99
6.3.10.	Ochrona przed hałasem	100
6.3.11.	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	101
6.3.12.	Wpływ na powierzchnię ziemi	101
6.3.13.	Wpływ na krajobraz	101
6.3.14.	Wpływ na zasoby naturalne	101
6.3.15.	Wpływ na zabytki	102
6.3.16.	Wpływ na dobra materialne	102
6.3.17.	Podsumowanie	102
6.4.	Oddziaływania skumulowane	103
6.5.	Środki zapobiegające oraz ograniczające możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze	104
7.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	109
8.	NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	110
9.	METODY WYKORZYSTANE PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY I ANALIZIE REALIZACJI PLANU	111

10. POTENCJALNE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	112
11. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU	113
12. STRESZCZENIE	117

TABELE

Tabela 1. Cele i priorytety „Strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego do 2020 roku” istotne dla gospodarki odpadami.	16
Tabela 2. Obszary Natura 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego (stan maj 2015).	21
Tabela 3. Sieć instalacji RIPOK wg stanu na koniec 2014 r	33
Tabela 4. Przykładowe emisje mogące wystąpić podczas niektórych procesów postępowania z odpadami	54
Tabela 5. Skutki środowiskowe oddziaływania składowisk	55
Tabela 6. Lokalizacja inwestycji wykazanych w Planie i Planie inwestycyjnym dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022.	56
Tabela 7. Prognoza oddziaływania ustaleń Projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2020 na poszczególne elementy środowiska	59
Tabela 8. Oddziaływanie na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody.	66
Tabela 9. Wpływ przedsięwzięć planowanych w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na obszary Natura 2000.	86
Tabela 10. Wskaźniki monitorowania Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego.	113

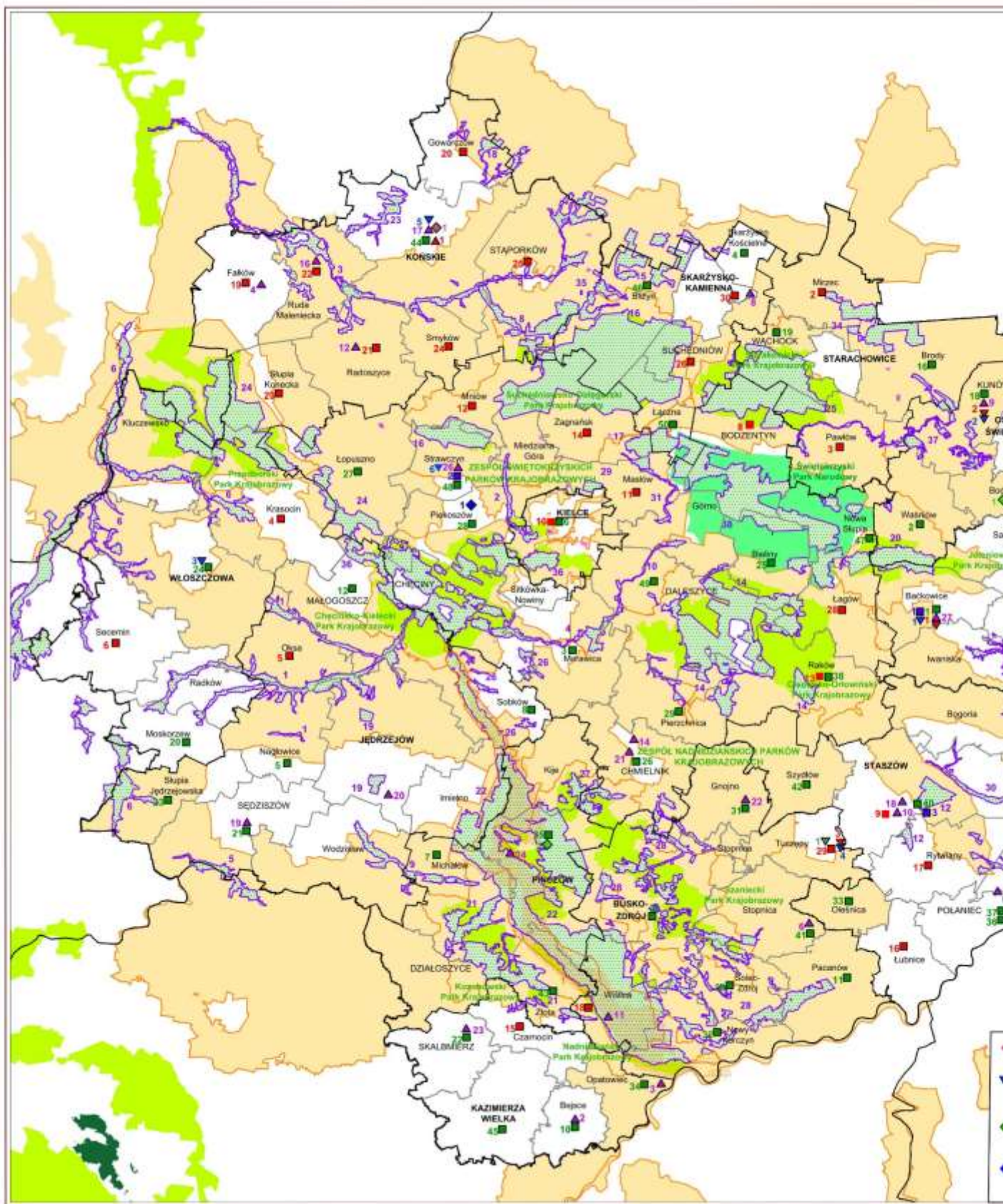
RYSUNKI

Rysunek 1. Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.	34
---	----

MAPY

Mapa 1. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle obszarów chronionych	106
---	-----

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
"PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Mapa 2. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle

korytarzy ekologicznych, zbiorowisk roślinnych oraz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków 106

Mapa 3. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i rzek 108

1. WPROWADZENIE

Opracowując projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, Zarząd Województwa zobowiązany jest do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego dokumentu programowego. Powyższy obowiązek nałożony został w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹.

Zakres niniejszej prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,

¹ zwana dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku, Dz. U. z 2016 poz. 353

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
"PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI PROJEKTU „PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022”

2.1. Zawartość Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022

Projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022”, składa się z następujących rozdziałów:

Rozdział 1. Wprowadzenie

Rozdział 2. Ocena realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018

Rozdział 3. Charakterystyka obszaru województwa świętokrzyskiego w nawiązaniu do gospodarki odpadami (położenie geograficzne, sytuacja demograficzna, sytuacja gospodarcza, warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne)

Rozdział 4. Analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami (odpady komunalne, odpady niebezpieczne, pozostałe odpady)

Rozdział 5. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych

Rozdział 6. Cele w zakresie gospodarki odpadami

Rozdział 7. Kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami

Rozdział 8. Harmonogram planowanych czynności oraz określenie wykonawców i sposobu finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań

Rozdział 9. Podział na regiony gospodarki odpadami komunalnymi, wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład regionu

Rozdział 10. Wykaz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi tych regionów, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn

Rozdział 11. Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub nie jest uzasadniona z przyczyn ekonomicznych

Rozdział 12. Informacja o strategicznej ocenie oddziaływania planu gospodarki odpadami na środowisko

Rozdział 13. Określenie sposobu monitoringu i oceny wdrażania planu pozwalającego na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie.

Rozdział 14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

2.2. Główne cele Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022

Do nadrzędnych celów określonych w Planie należą:

- 1) ochrona środowiska,
- 2) zapobieganie powstawaniu odpadów,

- 3) zrównoważony rozwój województwa,
- 4) zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa.

W Planie ustalono, że osiągnięcie ww. celów nadrzędnych wymaga realizacji wyznaczonych celów pośrednich, które zdefiniowano dla poszczególnych rodzajów odpadów:

Odpady komunalne

Cele przyjęte na lata 2016 - 2022

- 1) osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło,
- 2) osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- 3) ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r.,
- 4) zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja.

Cele przyjęte na lata 2023 - 2028

- 1) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r.

Odpady ulegające biodegradacji

Cele przyjęte na lata 2016 - 2022

- 1) ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- 2) sukcesywne wdrażanie w gminach selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i stopniowo innych bioodpadów.

Cele przyjęte na lata 2023 - 2028

- 1) wdrożenie do 2025 r. w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

Odpady niebezpieczne

Cele przyjęte na lata 2016 - 2022

Odpady zawierające PCB

- 1) usunięcie odpadów zawierających PCB, które nie zostały dotychczas zinwentaryzowane.

Oleje odpadowe

- 1) utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a poziomu recyklingu na poziomie co najmniej 35%.

Odpady medyczne i weterynaryjne

- 1) zabezpieczenie odpowiednich mocy przerobowych spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych,

Zużyte baterie i akumulatory

- 1) osiągnięcie do 26 września 2016 r. i w latach następnych – poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych,
- 2) utrzymanie poziomu wydajności recyklingu:
 - a) w przypadku zużytych baterii kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych – 65%,
 - b) w przypadku zużytych baterii niklowo-kadmowych i zużytych akumulatorów niklowo-kadmowych – 75%,
 - c) w przypadku pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów – 50% masy zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- 1) osiągnięcie i utrzymanie poziomów zbierania, odzysku oraz przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wynikających z przepisów prawa,
- 2) zapobieganie powstawaniu odpadów - minimalizacja wytwarzanych odpadów (np. poprzez ponowne wykorzystanie, naprawę).

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- 1) osiągnięcie corocznych poziomów odzysku i recyklingu na poziomie odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu.

Odpady zawierające azbest

- 1) sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Przeterminowane środki ochrony roślin

- 1) selektywne zbierania i odbieranie przeterminowanych środków ochrony roślin.

Odpady pozostałe

Cele przyjęte na lata 2016 - 2022

Odpady z przemysłu

- 1) zmniejszenie masy wytwarzanych odpadów,
- 2) ograniczenie corocznie o 3% wytwarzania odpadów żywnościowych,
- 3) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku,
- 4) zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem.

Zużyte opony

1) utrzymanie poziomu odzysku zużytych opon na poziomie co najmniej 75%, a poziomu recyklingu na poziomie co najmniej 15%.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

1) utrzymanie wysokiego udziału odpadów poddanych odzyskowi.

Komunalne osady ściekowe

- 1) zwiększenie wykorzystania substancji biogenych poprzez stosowanie ustabilizowanych i przetworzonych komunalnych osadów ściekowych na powierzchni ziemi,
- 2) zwiększenie udziału procesów termicznego przekształcania w zagospodarowaniu komunalnych osadów ściekowych.

Odpady opakowaniowe

1) osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wynikających z przepisów prawa.

Odpady wydobywcze

1) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

2.3. Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami strategicznymi

2.3.1. Wprowadzenie

Przepisy ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.), nakładają obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami na poziomie krajowym i wojewódzkim.

Zgodnie z art. 37 ust. 2 ww. ustawy zarząd województwa przedkłada projekt zaktualizowanego wojewódzkiego planu sejmikowi województwa. W myśl art. 38 wraz z uchwaleniem planu sejmik województwa podejmuje uchwałę w sprawie jego wykonania, która określa regiony gospodarki odpadami komunalnymi, a także regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.

Aktualizacja „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” (WPGO), została opracowana w trybie i na zasadach określonych w przepisach o odpadach, z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie sposobu i formy sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz wzoru planu inwestycyjnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1016). Wspomniana aktualizacja dotyczy odpadów wytworzonych na terenie województwa świętokrzyskiego, przywożonych na jego teren oraz przetwarzanych w latach 2011–2014.

2.3.2.Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego województwa świętokrzyskiego. Uwzględnia zmienione uwarunkowania zewnętrzne (europejskie i krajowe) rozwoju regionu, stwarzające nowe perspektywy realizacji strategicznych celów rozwojowych województwa. Ponadto model programowania dopasowany jest do nowej formuły planowania działań wspieranych z funduszy UE. W Strategii zintegrowano polityki sektorowe na poziomie regionalnym, a także uwzględniono problemy międzyregionalne.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku określa misję strategii, cele strategiczne, cele operacyjne oraz kluczowe postulaty. Poniżej przedstawiono misję strategii i te cele, priorytety oraz kierunki działań zawarte w Strategii, które mogą odzwierciedlać potrzeby realizacji projektu „Planu...”.

Misją Strategii jest:

„pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego przestrzegania przewag i szans, odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienie jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska”

Tabela 1. Cele i priorytety „Strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego do 2020 roku” istotne dla gospodarki odpadami.

Cel strategiczny	Priorytety
CEL 6 KONCENTRACJA NA EKOLOGICZNYCH APSEKTACH ROZWOJU REGIONU	Priorytet 6.2. Inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły

Głównym instrumentem finansowym realizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego są środki samorządów lokalnych, fundusze UE oraz środki WFOŚiGW.

2.3.3.Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego (RPOWŚ) stanowi kompleksowe narzędzie prowadzenia polityki rozwoju regionu w latach 2014-2020. RPO stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Działania RPO są zgodne ze Strategią Europa 2020, która wyznaczyła kierunki, w których UE powinna podążać, aby w perspektywie kolejnych lat zapewnić inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Celem RPOWŚ 2014-2020 jest zdynamizowanie rozwoju gospodarki województwa, w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego.

Dla analizowanego Planu najważniejsze znaczenie ma oś priorytetowa nr 4, tj.: Dziedzictwo naturalne i kulturowe. W ramach tej osi priorytetowej realizowany będzie m.in. priorytet inwestycyjny nr 6a „inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie”.

Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami będą realizowane zgodnie z unijną hierarchią postępowania z odpadami wskazaną w dyrektywie 2008/98/WE, priorytetowo będą traktowane działania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu. Realizowane będą projekty, które będą obejmować infrastrukturę niezbędną do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie m. in. :

- Infrastrukturę do selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów: szkła, metalu, plastiku, papieru, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałych odpadów;
- Infrastrukturę do recyklingu, sortowania i kompostowania;
- Infrastrukturę do zbiórki, przetwarzania i utylizacji odpadów niebezpiecznych

Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na usprawnieniu systemu gospodarki odpadami komunalnymi w zakresie zmniejszenia ilości odpadów, ponownego wykorzystania oraz zwiększenia poziomu odzysku i recyklingu odpadów.

Kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane będą w regionach gospodarki odpadami komunalnymi, w których nie przewidziano komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii*, przy zapewnieniu zintegrowanego podejścia zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań akcesyjnych.

W ramach ww. działań przewiduje się wsparcie dotyczące rozbudowy regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów oraz utworzenie sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, w których przewiduje się zbieranie przedmiotowych odpadów oraz utworzenie sieci punktów ponownego wykorzystania i napraw.

Realizacja celu tego priorytetu inwestycyjnego obejmować będzie także poprawę systemu gospodarowania odpadami innymi niż komunalne oraz niebezpiecznymi. Przewidywany zakres wsparcia obejmować będzie budowę instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych w tym medycznych i weterynaryjnych.

Realizacja priorytetu przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez ulepszenie systemu selektywnego zbierania odpadów, efektywny system przetwarzania odpadów w tym odpadów niebezpiecznych w regionie.

Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego przyczynią się do redukcji udziału odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie województwa świętokrzyskiego, ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, gdzie zgodnie z zapisami Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, poziom redukcji został określony na poziomie 35% w skali kraju w 2020 roku w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.

2.3.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego

Zadaniem samorządu województwa jest kształtowanie i prowadzenie regionalnej polityki przestrzennej. Podstawowym instrumentem tej polityki jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego”.

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zmieniony Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. określa cele i kryteria organizacji struktury przestrzennej regionu, które z jednej strony uwzględniają założenia polityki przestrzennej państwa, ujęte w dokumencie rządowym z sierpnia 2001 r. pt. „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, zaś z drugiej strony tworzą warunki przestrzenne do realizacji celów i programów zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Podstawą formułowania ustaleń Planu jest zasada zrównoważenia rozwoju województwa, zakładająca spójność środowiska przyrodniczego, społecznego i gospodarczego.

Głównym zadaniem „Planu...” jest określenie celów, zasad i kierunków gospodarowania przestrzenią województwa.

Poniżej przedstawiono cele i kierunki polityki przestrzennej odnoszące się także do efektów prowadzenia właściwej gospodarki odpadami.

Cel główny: Osiągnięcie przez województwo standardów unijnych w gospodarowaniu odpadami, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Kierunki:

- rozbudowa lub budowa Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (RZZO); dostosowywanie funkcjonowania składowisk komunalnych do wymagań ochrony środowiska;
- zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych lub ich wydzielonych części oraz składowisk odpadów przemysłowych;
- budowa instalacji do produkcji paliwa alternatywnego (w ramach RZZO);
- tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON);
- dostosowywanie do wymagań ochrony środowiska lub zamknięcie spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych;
- rozbudowa i budowa zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- rozbudowa składowiska odpadów niebezpiecznych;
- rekultywacja składowisk odpadów niebezpiecznych;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest;
- budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne oraz komunalnych osadów ściekowych;
- budowa instalacji do odzysku odpadów poubojowych, z możliwością odzysku innych odpadów ulegających biodegradacji;
- zapewnienie warunków do zbierania, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt;
- przystosowanie przekształcania odpadów (paliw alternatywnych). cementowni, elektrociepłowni i ciepłowni do termicznego przekształcania odpadów (paliw alternatywnych).

Działania ujęte w projekcie „Planu ...” korespondują z kierunkami określonymi w ramach celu głównego.

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

3.1. Zasoby przyrodnicze

3.1.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych

Łączna powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną na terenie województwa (wg stanu na dzień 31.12.2014r.)² wynosi 761 960,78 ha, co stanowi 65,06% powierzchni województwa (1-sze miejsce w kraju). Obszary prawnie chronione nie są rozmieszczone równomiernie. Najuboższe pod tym względem są wschodnie i południowo-wschodnie części województwa, głównie powiaty: opatowski, sandomierski i kazimierski, co jest spowodowane przede wszystkim intensywnym użytkowaniem rolniczym tego terenu.

Świętokrzyski Park Narodowy

Świętokrzyski Park Narodowy został ustanowiony w 1950r. i obejmuje powierzchnię 7 626,45 ha, co stanowi ok. 0,7% powierzchni ogólnej województwa. Park położony jest w centralnej części województwa i swoim zasięgiem obejmuje pasmo Gór Świętokrzyskich – Łysogóry, wschodnią część Pasma Klonowskiego oraz część Pasma Pokrzywiańskiego. Jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym obszar poddany prawnej ochronie na terenie województwa, pełni także ważną rolę w krajowym i międzynarodowym systemie przyrodniczym. W ekosystemach Parku występuje m.in. 859 gatunków roślin, w tym 35 gatunków drzew, 272 gatunki glonów, ok. 450 gatunków grzybów wielkoowocnikowych, ok. 340 gatunków porostów, a spośród zwierząt: 150 gatunków ptaków, w tym 118 gatunków zakłada gniazda w Parku, 45 gatunków ssaków, 14 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, 66 gatunków ślimaków lądowych, 187 gatunków pająków oraz ponad 1500 gatunków owadów.

Parki krajobrazowe

- 8 parków krajobrazowych wchodzących w skład Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych: Suchedniowsko-Oblęgarski PK, Cisowsko-Orłowiński PK, Jeleniowski PK, Sieradowicki PK, Chęcińsko-Kielecki PK, Nadnidziański PK, Szaniecki PK, Kozubowski PK,
- 1 park krajobrazowy wchodzący w skład Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych: Przedborski Park Krajobrazowy.

Rezerваты przyrody

Na terenie województwa zlokalizowane są 72 rezerваты przyrody,³ w tym:

- 27 rezerwatów przyrody nieożywionej,
- 22 rezerваты leśne,
- 10 rezerwatów stepowych,
- 4 rezerваты florystyczne,
- 3 rezerваты torfowiskowe,
- 2 rezerваты krajobrazowe,
- 2 rezerваты faunistyczne,
- 1 rezerwat słonoroślowy (halofilny),
- 1 rezerwat wodny.

Największa ilość rezerwatów koncentruje się w rejonie Gór Świętokrzyskich i w Niece Nidziańskiej.

² Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

³ Wg wykazu rezerwatów przyrody RDOŚ w Kielcach z dnia 12.02.2015r.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na obszarze województwa świętokrzyskiego, znajduje się 21 Obszarów Chronionego Krajobrazu.⁴ Są to: Konecko-Łopuszniański OChK, OChK Doliny Kamiennej, Podkielecki OChK, Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK, Chmielnicko-Szydłowski OChK, Solecko-Pacanowski OChK, Miechowsko-Działoszycki OChK, Koszycko-Opatowiecki OChK, Jeleniowski-Staszowski OChK, Jeleniowski OChK, Sieradowicki OChK, Cisowsko-Orłowiński OChK, Suchedniowsko-Oblęgorski OChK, Chęcińsko-Kielecki OChK, Nadnidziański OChK, Szaniecki OChK, Kozubowski OChK, Przedborski OChK, Kielecki OChK, OChK Lasy Przysusko-Szydłowieckie i Świętokrzyski OChK.

Pozostałe formy ochrony przyrody

W województwie świętokrzyskim występuje:

- ok. 680 pomników przyrody,
- 11 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 101 użytków ekologicznych,
- 14 stanowisk dokumentacyjnych.⁵

Największą ilość wśród pomników przyrody stanowią pojedyncze drzewa, skałki, grotty i jaskinie oraz grupy drzew. Najbardziej znane pomniki przyrody to m.in. ok. 750-letni dąb „Bartek” w Zagnańsku, Jaskinia „Pień” przy niebieskim szlaku turystycznym z Chęcin do Kielc oraz Wąwóz Królowej Jadwigi w Sandomierzu.

3.1.2. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w województwie świętokrzyskim

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 ma na celu utrzymanie różnorodności biologicznej państw członkowskich UE poprzez ochronę najcenniejszych siedlisk oraz gatunków fauny i flory na ich terytorium. Podstawy prawne do jej tworzenia stanowią:

- dyrektywa Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. Dyrektywa ptasia, na podstawie której tworzy się Obszar Specjalnej Ochrony - OSO,
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa siedliskowa, stanowiąca podstawę do wydzielenia Specjalnego Obszaru Ochrony - SOO.

W województwie świętokrzyskim utworzono:

- 2 obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- 38 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty.

Obszary Natura 2000 stanowią ok. 13,7% ogólnej powierzchni województwa. Tabela poniżej przedstawia obszary Natura 2000 występujące na terenie województwa świętokrzyskiego.

⁴ Dane RDOŚ w Kielcach wg stanu na dzień 14.12.2015r.

⁵ Dane RDOŚ w Kielcach. Obecnie pomniki przyrody i stanowiska dokumentacyjne w trakcie weryfikacji.

Tabela 2. Obszary Natura 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego (stan maj 2015).

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia całkowita obszaru [ha]	Powierzchnia obszaru w województwie [ha]
Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty				
1	PLH260013	Dolina Białej Nidy	5 116,8	5 116,8
2	PLH260014	Dolina Bobrzy	612,7	612,7
3	PLH260015	Dolina Czarnej	5 780,6	4 229,3
4	PLH260016	Dolina Czarnej Nidy	1 191,5	1 191,5
5	PLH260017	Dolina Górnej Mierzawy	912,4	286,9
6	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	11 193,3	5 681,8
7	PLH260019	Dolina Kamiennej	2 586,4	2 458,5
8	PLH260001	Dolina Krasnej	2 384,1	2 384,1
9	PLH260020	Dolina Mierzawy	1 320,1	1 320,1
10	PLH260021	Dolina Warkocza	337,9	337,9
11	PLH260022	Góry Pieprzowe	76,9	76,9
12	PLH260023	Kras Staszowski	1 743,5	1 743,5
13	PLH260024	Krzemionki Opatowskie	691,1	691,1
14	PLH260040	Lasy Cisowsko-Orłowińskie	10 406,9	10 406,9
15	PLH260011	Lasy Skarżyskie	2 383,5	1 620,1
16	PLH260010	Lasy Suchedniowskie	19 120,9	19 120,9
17	PLH260025	Ostoja Barcza	1 523,5	1 523,5
18	PLH260026	Ostoja Brzeźnicka	811,8	545, 0
19	PLH260027	Ostoja Gaj	466,6	466,6
20	PLH260028	Ostoja Jeleniowska	3 589,2	3 589,2
21	PLH260029	Ostoja Kozubowska	4 256,8	4 256,8
22	PLH260003	Ostoja Nidziańska	26 515, 6	26 515,6
23	PLH260030	Ostoja Pomorzany	906,0	906,0
24	PLH260004	Ostoja Przedborska	11 605,2	7 969,6
25	PLH260031	Ostoja Sieradowicka	7 847,4	7 847,4
26	PLH260032	Ostoja Sobkowsko-Korytnicka	2 204,1	2 204,1
27	PLH260033	Ostoja Stawiany	1 194,5	1 194,5
28	PLH260034	Ostoja Szaniecko-Solecka	8 072,9	8 072,9
29	PLH260035	Ostoja Wierzejska	224,6	224,6
30	PLH260036	Ostoja Żywnów	4 480,0	4 480,0
31	PLH260037	Przełom Lubrzanki	272,6	272,6
32	PLH060045	Przełom Wisły w Małopolsce	15 116,4	4 822,4
33	PLH180049	Tarnobrzeska Dolina Wisły	4 059,7	2 265,9
34	PLH260038	Uroczyska Lasów Starachowickich	2 349,2	2 327,6
35	PLH260012	Uroczysko Pięty	753,4	753,4
36	PLH260041	Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie	8 616,5	8 616,5
37	PLH260039	Wzgórza Kunowskie	1 868,7	1 868,7
38	PLH260002	Łysogóry	8 081,3	8 081,3
Obszary ptasie				
1	PLB260001	Dolina Nidy	19 956,1	19 956,1
2	PLB140006	Małopolski Przełom Wisły	6 972,8	2 026,3

3.1.3. Ochrona gatunkowa

Ze względu na znaczne obszary województwa objęte ochroną prawną, występują tutaj liczne gatunki chronione roślin, zwierząt i grzybów.

Spośród roślin chronionych objętych ochroną ścisłą występują: widłaki - wroniec, goździsty, jałowcowaty i spłaszczony, wierzba borówkolistna, goździk piaskowy, siny i pyszny, pełnik europejski, wawrzynek wilczełyko, pomocnik baldaszkowaty, naparstnica zwyczajna, arnika górską, lilia złotogłów, śnieżyczka przebiśnieg, kosaciec syberyjski, listera jajowata, gnieźnik leśny, pokrzyk wilcza jagoda, mącznica lekarska, tojad dziobaty, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, rosiczka okrągłolistna i długolistna, gnidosz rozesłany, buławnik czerwony i mieczolistny, storczyk plamisty, krwisty i szerokolistny, kruszczyk szerokolistny, podkolan biały i zielonawy, obuwik pospolity, storzan bezlistny, centuria pospolita, bagno zwyczajne, parzydło leśne, rojnik pospolity, pajęcznica gałęzista, zawilec wielkokwiatowy, orlik pospolity, dziewięciśń beżłodygowy, pluskwica pospolita, powojnik prosty, zimowit jesienny i goździk.

Natomiast spośród zwierząt chronionych występują: bobry, wydry, gronostaje, jeże, nocek Natterera, nocek Bechsteina, borowiec wielki, mroczek posrebrzany, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta, ropuchy szara i zielona, rzekotka drzewna, grzebiuszka, ropucha zielona, jaszczurki - zwinka i żyworódka.

Na terenie województwa utworzono także kilkanaście stref ochrony ścisłej i częściowej dla ostoi ptaków: orlika krzykliwego, bociana czarnego i cietrzewia.

Rzeki województwa są środowiskiem bytowania wielu ważnych gatunków ryb i minogów (np. głowacz białopłetwy, piekielnica, śliz, koza, minóg strumieniowy) oraz bezkręgowców (skójką malarka, szczeżuja wielka i szczeżuja spłaszczona, gałeczka rzeczna, groszówki: rzeczna, jajowata, drobna i żeberkowana).

3.1.4. Węzły i korytarze ekologiczne

Najcenniejsze przyrodniczo obszary województwa, odznaczające się największą różnorodnością biologiczną pełnią funkcję węzłów ekologicznych o randze międzynarodowej i krajowej.

Węzły ekologiczne o randze międzynarodowej to:

- obszar świętokrzyski (znaczna część Gór Świętokrzyskich),
- obszar buski (najwartościowsze fragmenty Niecki Nidziańskiej),
- obszar środkowej Wisły (dolina Wisły od Sandomierza w dół rzeki).

Węzły ekologiczne o randze krajowej to:

- obszar przedborski (najwartościowsze fragmenty Wyżyny Przedborskiej),
- obszar cisowsko-orłowiński (pd-wsch część Gór Świętokrzyskich),
- obszar nidziański (dolina Nidy),
- obszar miechowski (wschodnie obrzeże Wyżyny Miechowskiej).

Węzły ekologiczne połączone są korytarzami ekologicznymi, które zapewniają łączność i pozwalają na rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy węzłami.

Wg W. Jędrzejewskiego,⁶ na terenie województwa świętokrzyskiego występuje jeden główny korytarz ekologiczny Południowo-Centralny, który łączy Rostocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym,

⁶ W. Jędrzejewski, Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, IBS PAN Białowieża, 2005r.

następnie łączy się z Lasami Lublinieckimi i Borami Stobrawskimi oraz biegnie do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

3.2. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa

3.2.1. Wody powierzchniowe

Monitoring wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w 2013r. obejmował kontrolę jakości rzek w 28 punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w 26 jednolitych częściach wód, a w roku 2014 w 32 punktach pomiarowo – kontrolnych zlokalizowanych w 31 jednolitych częściach wód rzecznych.

Badania wód powierzchniowych prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) prowadzone są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne⁷ oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych⁸ oraz rozporządzenie z dnia 21 listopada 2013 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych⁹

Oceny wód powierzchniowych dokonano na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego (w tym klasyfikacji elementów: biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych) oraz wyników klasyfikacji stanu chemicznego.

Ocena stanu i potencjału ekologicznego

W wyniku przeprowadzonej oceny stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód w roku 2014 stwierdzono:

W wyniku przeprowadzonej oceny stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód stwierdzono:

- dobry potencjał/stan ekologiczny wód (II klasa) na 19 stanowiskach (38% stanowisk), w tym 7 (14% stanowisk) ma potencjał ekologiczny dobry i powyżej dobrego, dla 12 stanowisk określono stan – stanowiska na rzekach Chodcza, Czarna Nida, Grabówka, Rudka, Wierna Rzeka, Lubrzanka, Czarna, Wschodnia, Koprzywianka, Strumień, Wisła, Świślina, Barbarka, Krasna, Czarna Maleniecka – 3 stanowiska, Zwleczka, Zbiornik Chańcza,
- umiarkowany stan lub potencjał ekologiczny (III klasa) na 20 stanowiskach (40% stanowisk, w tym stan ekologiczny na 10 stanowiskach i potencjał ekologiczny na 10 stanowiskach) – stanowiska na rzekach Bobrza, Brzeźnica, Czarna Nida, Maskalis, Nida – 4 stanowiska, Sufraganiec, Warkocz, Nidzica, Szarbiówka, Czarna – 2 stanowiska, Strzegomka, Kamienna, Świślina, Czarna Struga, Czarna Włoszczowska, Zbiornik Brody Iżyckie,
- słaby stan lub potencjał ekologiczny (IV klasa) na 9 stanowiskach (18% stanowisk, w tym stan ekologiczny na 3 stanowiskach, potencjał ekologiczny na 6 stanowiskach) – po jednym stanowisku na rzekach Czarna Nida, Mierzawa, Silnica, Małoszówka, Opatówka, Wisła, Pokrzywianka i 2 stanowiska na Kamiennej.

Nie stwierdzono obecności wód I i V klasy, tj. o bardzo dobrym lub złym stanie/potencjale ekologicznym. O wynikach klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego decydowały najczęściej wskaźniki biologiczne – fitobentos i makrofity, fizykochemiczne – BZT5, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy i fosforany.

W porównaniu z oceną stanu/potencjału ekologicznego na podstawie wyników monitoringu z poprzednich lat (2010-2012), ogólny udział wód najniższej i najwyższej stwierdzonej klasy jakości wypada na niekorzyść sytuacji z lat poprzednich. Zmniejszyła się liczba i procentowy udział stanowisk, w których stwierdzono zły i słaby potencjał/stan ekologiczny, a wzrosła liczba stanowisk o potencjale/stanie umiarkowanym i dobrym.

⁷ tekst jednolity z 2015r. Dz. U., poz. 469 z późn. zm.

⁸ Dz. U. 2011 Nr 258, poz. 1550.

⁹ Dz. U. 2013, poz. 1558.

Ocena stanu chemicznego wód

W wyniku przeprowadzonej oceny stanu chemicznego wód w roku 2014 stwierdzono:

- dobry stan chemiczny na 23 stanowiskach (46% stanowisk) na rzekach Bobrza, Brzeźnica, Czarna Nida, Wierna Rzeka, Silnica, Nidzica, Czarna, Koprzywianka, Strzegomka, Wisła, Kamienna, Szewnianka, Pokrzywianka, Krasna, Czarna Maleniecka, Czarna Struga, Czarna Włoszczowska, Zbiornik Chańcza,
- stan chemiczny poniżej dobrego na 9 stanowiskach (18% stanowisk) na rzekach Mierzawa, Nida, Lubrzanka, Czarna, Kamienna, Świślina.

O klasyfikacji decydowały wskaźniki należące do wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Na przestrzeni lat 2010-2015 pogorszył się stan chemiczny w czterech przypadkach. Zmianie uległy też niektóre punkty pomiarowo – kontrolne oraz badane JCW.

Ocena ogólna stanu wód

W ocenie ogólnej stanu wód w roku 2014, która jest wynikową oceną stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, zły stan wód przypisano 31 stanowiskom pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym na rzekach Bobrza, Brzeźnica, Czarna Nida (2 stanowiska), Maskalis, Mierzawa, Nida (4 stanowiska), Silnica, Sufraganiec, Lubrzanka, Warkocz, Małoszówka, Nidzica, Szarbiówka, Czarna (2 stanowiska), Opatówka, Strzegomka, Wisła, Kamienna (3 stanowiska), Pokrzywianka, Świślina (2 stanowiska), Czarna Struga, Czarna Włoszczowska i Zbiornik Brody Iłżyckie.

Stan dobry przyznano 7 stanowiskom, na rzekach Wierna Rzeka, Koprzywianka, Wisła, Krasna, Czarna Maleniecka (2 stanowiska) i Zbiornik Chańcza.

Na pozostałych stanowiskach nie dokonano oceny ze względu na brak jednej ze składowych oceny – potencjału/stanu ekologicznego lub chemicznego.

3.2.2. Wody podziemne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Podstawy do oceny jakości wód podziemnych w ujęciu formalno-prawnym reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011r. w sprawie kryteriów i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych¹⁰. Rozporządzenie to wyróżnia trzy rodzaje monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych, tj. monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy.

W latach 2011 - 2012 badania jakości wód podziemnych prowadzone były w sieci krajowej w ramach realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania i ocenę stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych wykonał Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

W roku 2012 stan chemiczny wód podziemnych kontrolowano w 51 punktach.. Badane wody były następującej jakości:

- II klasa (woda dobrej jakości) – 9 punktów (17,6% stanowisk),
- III klasa (woda zadowalającej jakości) – 29 punktów (56,9% stanowisk),
- IV klasa (woda niezadowalającej jakości) – 7 punktów (13,7% stanowisk),
- V klasa (woda złej jakości) – 6 punktów (11,8% stanowisk).

Nie stwierdzono obecności wód I klasy (bardzo dobrej jakości).

¹⁰ Dz. U. 2011r., Nr 258, poz. 1550

W 2013 roku stan chemiczny wód podziemnych kontrolowano w 15 punktach, zlokalizowanych na obszarze 4 JCWPd.

Odnotowano następujące klasy jakości wód podziemnych (w ramach monitoringu operacyjnego):

- II klasa (woda dobrej jakości) w 1 punkcie (6,7% stanowisk),
- III klasa (woda zadowalającej jakości) w 11 punktach (73,3% stanowisk),
- IV klasa (woda niezadowalającej jakości) w 2 punktach (13,3% stanowisk),
- V klasa (woda złej jakości) w 1 punkcie (6,7% stanowisk).

Nie stwierdzono obecności wód I klasy (bardzo dobrej jakości).

W roku 2014 klasy jakości wód podziemnych określono na podstawie badań prowadzonych w 12 punktach pomiarowo – kontrolnych zlokalizowanych w 4 JCWPd. Uzyskano następujące wyniki:

- II klasa (woda dobrej jakości) w 2 punktach (16,6% stanowisk),
- III klasa (woda zadowalającej jakości) w 6 punktach (50% stanowisk),
- IV klasa (woda niezadowalającej jakości) w 2 punktach (16,6% stanowisk),
- V klasa (woda złej jakości) w 2 punkcie (16,6% stanowisk).

W porównaniu z oceną na podstawie wyników monitoringu z poprzednich lat (2011-2012), wzrósł udział wód klasy II.

3.2.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Długość rozdzielczej sieci wodociągowej w województwie świętokrzyskim (wg stanu na koniec 2014r.), wynosi 13 138,4 km, a średnie roczne zużycie wody z wodociągów w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiło 32,9m³.

Ogólny pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie świętokrzyskim w roku 2014 (wg danych GUS) wyniósł 1 322,3 hm³, co stanowiło 12,9% poboru krajowego.

W ogólnej wielkości poboru wód w województwie, 1 209 773dm³ (91,5%) stanowi w ostatnich latach przeznaczenie na cele produkcyjne (przemysłowe), 69 961dm³ (3,5-5,5%) przeznaczenie dla rolnictwa i leśnictwa, a pozostałą część, tj. na ogół 3-5% przeznaczenie dla celów komunalnych (zasilanie sieci wodociągowych zarówno dla celów bytowych jak i innych).

Ilość wody dostarczanej sieciowo do gospodarstw domowych w 2014r. utrzymywała się na poziomie 33 382,9 dam³/rok.

W ilości wód ujmowanych dla celów produkcji przemysłowej, około 99% stanowią wody powierzchniowe. Zasilanie sieci wodociągowej bazuje w około 97% na zasobach wód podziemnych.

Długość sieci kanalizacyjnej w województwie świętokrzyskim, na koniec 2014 roku, wynosiła 5 605,2 km. Odprowadzono nią 35,7 hm³ ścieków.

W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W roku 2014 przybyło około 221,4 km sieci kanalizacyjnej oraz 712,8km sieci wodociągowej, w stosunku do danych z 2010r. Niemniej jednak dalej istnieje duża dysproporcja pomiędzy przyrostem sieci wodociągowej w stosunku do sieci kanalizacyjnej, co stanowi wskaźnik potencjalnego zanieczyszczenia wód powstającymi ściekami komunalnymi.

Zgodnie z danymi z roku 2014 w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 158 oczyszczalni ścieków, w tym 80 biologicznych oczyszczalni oraz 35 oczyszczalni wyposażonych w system podwyższonego suwania biogenów, w których korzystało odpowiednio 192 730 i 545 619 mieszkańców województwa.

Największa oczyszczalnia, o przepustowości 51 000 m³/d, w miejscowości Sitkówka obsługuje gminę Sitkówka-Nowiny i miasto Kielce, a także zachodnią część gminy Masłów. Oczyszczalnię o przepustowości powyżej 10 000 m³/d znajdują się w największych poza Kielcami miastach

województwa – Skarżysku Kamiennej (24 000 m³/d), Starachowicach (24 000 m³/d) i Ostrowcu Świętokrzyskim (16 600 m³/d).

Na terenach nieskanalizowanych gospodarstwa domowe wyposażone w zbiorniki bezodpływowe obsługiwane są przez tabor asenizacyjny, pozostałe korzystają z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (oczyszczalni przydomowych). W zbiorniki bezodpływowe wyposażone są 90 766 (wg danych z 2014r) gospodarstwa domowe. W przydomowe oczyszczalnie ścieków wyposażonych jest 7 786 gospodarstw domowych.

Zakłady przemysłowe w województwie świętokrzyskim, w 2014r., wyprodukowały 1 250 321 dm³ ścieków przemysłowych, z których 1 865 dm³ odprowadzone zostało do sieci kanalizacyjnej, a 1 248 456 dm³ odprowadzone zostało do wody lub do ziemi.

Z ogólnej ilości ścieków wyprodukowanych przez zakłady przemysłowe po oczyszczeniu na oczyszczalniach do wód i do ziemi odprowadzonych zostało 371 dm³ ścieków. Bez oczyszczania odprowadzono 18 082 dm³ ścieków przemysłowych.

3.2.4. Powodzie

Dla województwa świętokrzyskiego największym zagrożeniem są wylewy Wisły spowodowane opadami występującymi na Podkarpaciu, w Beskidach i w Tatrach, które z kolei powodują gwałtowne wezbrania prawostronnych dopływów Wisły: Soły, Skawy, Raby, Dunajca i Sanu. W wyniku wezbrań powstaje tzw. cofka przy ujściu lewostronnych dopływów Wisły: Nidy, Czarnej Staszowskiej, Koprzywianki, Opatówki, Kanału Strumień i Kamiennej. Powstanie cofki przy ujściach tych rzek powoduje zalewanie ich dolin rzecznych. Także intensywne opady atmosferyczne oraz gwałtowne roztopy wiosenne w paśmie Gór Świętokrzyskich są przyczyną wezbrań rzek i strumieni górskich w rejonie źródeł Bobrzy, Lubrzanki i Kamionki w pobliżu Zagnańska i Łącznej oraz na terenie Łysogór, z których wypływają rzeki Psarka, Świślina i Pokrzywianka.

W ostatnich kilkunastu latach największe powodzie na terenie województwa świętokrzyskiego wywołane były wezbraniem opadowymi Wisły i miały miejsce w lipcu 1997 roku, w lipcu i sierpniu roku 2001 oraz w maju i lipcu 2010 roku.

Na infrastrukturę związaną z regulacją stosunków wodnych i ochroną przeciwpowodziową na terenie województwa składa się:

- 344,216 km wałów przeciwpowodziowych tworzących obszary chronione o łącznej powierzchni 49877 ha,
- 6 zbiorników wodnych znajdujących się w zlewniach takich jak: Czarna Nida, Kamienna, Czarna Konecka i Koprzywianka,
- 9 magazyny przeciwpowodziowe w miejscowościach Grotniki Duże, Kółko Żabieckie, Sandomierz, Maruszów, Grabina, Kępa Chwałowska, Starachowice, Jędrzejów, Kielce.

Najdłuższe łącznie odcinki wałów przeciwpowodziowych obejmują dolinę Wisły (107,016 km), a następnie dolinę Nidy (61,601 km), Kamiennej (28,885 km), Koprzywianki (29 km), Kanału Strumień (24,115 km). W dolinach pozostałych obwałowanych rzek długości wałów nie przekraczają 10 km.

Na terenie województwa znajdują się trzy duże zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności maksymalnej (przy maksymalnym poziomie piętrzenia) około 67 mln m³. Są to zbiorniki:

- Chańcza na Czarnej Staszowskiej w gminach Raków Szydłów i Staszów,
- Wióry na Świślinie w gminie Pawłów,
- Brody Iłżeckie na Kamiennej w gminie Brody.

Na terenie województwa występują także urządzenia małej retencji wodnej w postaci sztucznych zbiorników wodnych, stawów rybnych oraz budowli piętrzących na ciekach i rowach. Podstawowymi zadaniami takich urządzeń jest magazynowanie i rozprowadzenie wody dla nawodnienia użytków rolnych.

3.3. Powietrze atmosferyczne

Województwo świętokrzyskie zajmuje 10 miejsce w kraju pod względem emisji pyłów i 7 miejsce pod względem emisji gazów z zakładów szczególnie uciążliwych.¹¹

Analizując wielkość emisji pyłów w woj. świętokrzyskim na tle ościennych województw, według danych publikowanych przez GUS, można zauważyć, że większą ilość pyłów emitują 4 na 6 otaczających je regionów (śląskie, mazowieckie, małopolskie i łódzkie). Mniej pyłów wprowadzają do atmosfery województwa: lubelskie i podkarpackie. Natomiast więcej zanieczyszczeń gazowych emitują 3 ościenne regiony (łódzkie, śląskie i mazowieckie), a mniej tych zanieczyszczeń pochodzi z województw: małopolskiego, lubelskiego i podkarpackiego.

W 2014 roku zakłady zaliczane do szczególnie uciążliwych, położone na terenie województwa świętokrzyskiego wyemitowały do powietrza 2,2 tys. Mg zanieczyszczeń pyłowych (w tym 1,2 tys. Mg ze spalania paliw) i 12 070,8 tys. Mg zanieczyszczeń gazowych (łącznie z CO₂).

Z procesów spalania paliw (energetyka zawodowa, ciepłownictwo w gospodarce komunalnej i przemyśle) pochodzi ok. 54,5% emisji pyłów, przemysł cementowo-wapienniczy odpowiedzialny jest za ok. 27,3% ogólnej emisji pyłów a 18,2% stanowi emisja pyłów z pozostałych źródeł (analiza dla roku 2014).¹²

W ostatnich latach notuje się zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, jeśli chodzi o zanieczyszczenia pyłowe. Jest to wynik zrealizowanych przedsięwzięć proekologicznych, zwłaszcza przez sektor energetyczny oraz z przemysłu cementowo-wapienniczego. Spadek wielkości emisji pyłu na przestrzeni lat 2010-2014 wyniósł ok. 21,4%, w tym pyłu pochodzącego z procesów spalania około 33,3%, zaś pyłów z przemysłu cementowo-wapienniczego o ok. 14,29%. Natomiast emisja zanieczyszczeń gazowych ulegała wahaniom, dane za rok 2014 wskazują na spadek łącznej wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych o ok. 9,45% w stosunku do danych z roku 2010 oraz wzrost o ok. 4,7% w roku 2014 w stosunku do 2013 roku.

Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie województwa jest nierównomierny.

Największa koncentracja emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie, według danych za 2014, dotyczy powiatu staszowskiego (Elektrownia Połaniec S.A. Grupa GDF SUEZ Energia Polska), z którego łącznie pochodziło 67% emisji tlenków azotu, ok. 50% dwutlenku siarki i dwutlenku węgla oraz ponad 20% pyłów.

Do powiatów o znacznej emisji należą również: powiat kielecki i włoszczowski pod względem emisji tlenku węgla (odpowiednio ponad 50% i ok. 30%).

Największe ilości zanieczyszczeń pyłowych pochodzą z terenu powiatu staszowskiego (Elektrownia Połaniec S.A. Grupa GDF SUEZ Energia Polska). Łącznie z tego powiatu pochodzi ok. 20% emisji pyłów (24,9% w 2013r. i 21,5% w 2014 r.). Kolejne miejsca zajmują: powiat kielecki (15,1%), powiat opatowski (11,8%) i powiat włoszczowski (8%). Najmniejsze ilości zanieczyszczeń pyłowych pochodzą z terenu powiatów: kazimierskiego i buskiego.

Pod względem wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych ogółem największe ilości zanieczyszczeń pochodzą z terenu powiatu staszowskiego (29,4%) i kieleckiego (29,1%) za 2014r., a kolejne: powiat włoszczowski i powiat opatowski. Najmniejsze ilości zanieczyszczeń gazowych pochodzą z terenu powiatu kazimierskiego, buskiego, pińczowskiego, sandomierskiego i skarżyskiego.

Według danych GUS, w 2013 roku w województwie 81 zakładów emitujących zanieczyszczenia pyłowe oraz gazowe, zaliczono do zakładów szczególnie uciążliwych. Wśród nich największe podmioty, tj.: ENGIE Energia Polska S.A. w Połańcu, „Trzuskawica” Spółka Akcyjna w Sitkówce, Lhoist Bukowa Sp. z o.o. w Bukowej, Lafarge Holcim – Cementownia w Małogoszczu, Grupa Ożarów S.A. w Ożarowie, Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. w Sitkówce-Nowinach, Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie, CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Kielce, Zakład Energetyki

¹¹ Dane: GUS za 2014r. Bank Danych Lokalnych.

¹² Wg danych zawartych w „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim. Raport 2015”, WIOŚ Kielce, 2015r.

Ciepłej Sp. z o.o. w Starachowicach, Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowcu Św., Celsius Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej, MESKO S.A. w Skarżysku-Kamiennej, emitowały rocznie ponad 500 ton pyłów i gazów (nie licząc CO₂).¹³

Charakter branży wymienionych zakładów świadczy, iż największy udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza ma przemysł energetyczny, a w tym energetyka zawodowa oraz ciepłownictwo w gospodarce komunalnej i przemyśle. Drugą, pod względem emitowanych zanieczyszczeń jest branża cementowo-wapiennicza, a w dalszej kolejności są: przemysł maszynowy i metalurgiczny oraz materiałów budowlanych.

Obok energetyki zawodowej, istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa świętokrzyskiego jest komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Ponadto, zanieczyszczenia komunikacyjne mogą powodować powstawanie smogu w okresie zimowym a w okresie letnim tzw. smogu fotochemicznego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy w wyniku reakcji fotochemicznej przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego. Największa emisja tych zanieczyszczeń zlokalizowana jest na terenach zurbanizowanych województwa oraz w rejonach największego zagęszczenia drogowych szlaków komunikacyjnych.

Znaczący wpływ na jakość powietrza na terenie województwa świętokrzyskiego posiada niska emisja zanieczyszczeń powstająca w wyniku spalania w lokalnych kotłowniach węglowych i indywidualnych paleniskach domowych węgla bardzo złej jakości. Udziały emisji poszczególnych substancji ze źródeł powierzchniowych w całkowitej ich emisji z terenu województwa za rok 2014 wynoszą 53% dla pyłu PM₁₀, 66% dla PM_{2,5} i 91% dla benzo(a)pirenu.¹⁴ Możliwością rozwiązania problemu jest wdrożenie rozwiązań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej oraz energetyka prosumencka. Rozwiązania takie koncentrują się przede wszystkim na dywersyfikacji lokalnych i indywidualnych źródeł energii. Dywersyfikacja może być wspomagana spalaniem odpadów, które nie mogą być poddane recyklingowi, z jednoczesnym odzyskiwaniem energii.

Wpływ na jakość powietrza w województwie mają również zanieczyszczenia pochodzące spoza strefy świętokrzyskiej. Dla strefy miasto Kielce udział źródeł emisji spoza województwa w stężeniach średniorocznych wyniósł w 2014 r. odpowiednio ok. 4,72% w przypadku pyłu PM₁₀, 4,93% dla PM_{2,5} i 6,07% dla benzo(a)pirenu. Dla strefy świętokrzyskiej udział ten wynosi:

- w przypadku PM₁₀ od 9,64% dla powiatu kieleckiego do 20,82% dla powiatu kazimierskiego,
- w przypadku PM_{2,5} od 3,35% dla powiatu ostrowskiego do 7,01% dla powiatu buskiego,
- w przypadku benzo(a)pirenu od 15,93% dla powiatu skarżyskiego do 34,95% dla powiatu staszowskiego.¹⁵

W związku z realizacją Programów ochrony powietrza w województwach sąsiadujących przewiduje się 20% redukcję emisji napływowej. Głównie przyczynią się do tego działania naprawcze skierowane na redukcję emisji z sektora komunalno – bytowego.¹³

Jakość powietrza

W ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się obserwacji zmian i ocen jakości powietrza. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zobowiązany jest do sporządzania ocen pięcioletnich, wykonywanych przynajmniej co 5 lat, na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach (zgodnie z art. 88 p.o.ś.) oraz ocen rocznych wykonywanych co roku (na podst. art. 89 p.o.ś.).

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. W Polsce obowiązuje nowy podział kraju na strefy, które w świetle ustawy p.o.ś., stanowią:

¹³ Wg danych zawartych w „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim. Raport 2015”, WIOŚ Kielce, 2015r.

¹⁴ Wg danych zawartych w Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego

¹⁵ Wg danych zawartych w Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tys.,
- miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. oraz aglomeracji.

W województwie świętokrzyskim wyróżniono 2 strefy: miasto Kielce i strefę świętokrzyską.

Ponieważ w województwie nie ma miasta o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, nie występują tu aglomeracje będące strefami.

W obu strefach dokonano oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Natomiast ze względu na ochronę roślin klasyfikacja objęła teren całego województwa, z wyłączeniem obszaru miasta Kielce.

Ocena została przeprowadzona z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów, tj. ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin.

Ocenę z uwagi na ochronę zdrowia przeprowadzono w zakresie: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu i pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

Ocena z uwagi na kryterium ochrony roślin uwzględniała: dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon.

Ocena jakości powietrza została przeprowadzona w odniesieniu do wartości kryterialnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).

Wyniki klasyfikacji stref w 2013 roku

W klasyfikacji stref według kryterium ochrony zdrowia ludzi za 2013 rok strefa miasta Kielce oraz strefa świętokrzyska uzyskały klasę C z powodu przekroczeń norm dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Obie strefy zaliczono do klasy D2 z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu. Dla pozostałych zanieczyszczeń strefom nadano status klasy A z uwagi na nieprzekraczanie poziomu dopuszczalnego i docelowego dla każdej z ocenianych substancji. Wyniki klasyfikacji za 2014 rok różniły się jedynie nadaniem strefie świętokrzyskiej klasy A pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

Według kryterium ochrony roślin, w obu analizowanych latach strefa świętokrzyska uzyskała takie same klasy. Ze względu na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego NO_x i SO₂ oraz poziomu docelowego O₃, strefa uzyskała klasy A, natomiast dla ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego – klasę D2.

3.4. Hałas

Za degradację stanu środowiska z punktu widzenia uciążliwości hałasu odpowiedzialny jest w ponad 80% ruch samochodowy. Szybki rozwój motoryzacji spowodował zwiększenie obszarów narażonych na hałas drogowy (w tym terenów uzdrowiskowych i wypoczynkowych), wzrost natężenia ruchu samochodowego, rozciągnięcie się godzin szczytu komunikacyjnego do godzin późno-wieczornych, a nawet do pory ciszy nocnej włącznie. Największy wpływ na klimat akustyczny województwa mają następujące drogi krajowe: nr 7, 9, 42, 73, 74, 77, 78 oraz 79 o łącznej długości 731,876 km oraz drogi wojewódzkie o łącznej długości 1088 km. Wszystko to skutkuje wzrostem ryzyka zdrowotnego, zwłaszcza ludności zamieszkującej tereny położone wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

W latach 2013 – 2014 WIOŚ w Kielcach wykonał pomiary monitoringowe hałasu drogowego w ramach wojewódzkiego programu PMŚ na lata 2013 – 2015.

W roku 2013 pomiary monitoringowe wykonano w miejscowościach Skarżysko – Kamienna, Starachowice, Pawłów, Kazimierza Wielka, Zagnańsk, Bodzentyn, Ostrowiec Świętokrzyski, Waśniów.

W roku 2014 pomiary hałasu komunikacyjnego wykonano w miejscowościach Stąporków, Busko-Zdrój, Ruda Maleniecka, Ożarów, Iwaniska, Koprzywnica, Wiślica oraz Dwikozy.

Przekroczenia poziomu dźwięku dla terenów, gdzie określano wskaźniki długookresowe L_{DWN} oraz L_N , które pozwalają prowadzić długookresową politykę w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, wynosiły od 1,5dB do 3,9dB dla wskaźnika L_{DWN} i 1,4 dB dla L_N , w odniesieniu do norm dopuszczalnych dla terenów zabudowy jednorodzinnej oraz terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Natomiast przekroczenia wskaźnika L_{AeqD} (dzień), dla obszarów zabudowy jednorodzinnej, kształtowały się na poziomie od 4,1 dB do 7,5 dB, a dla L_{AeqN} (noc) od 2,3 dB do 5,3 dB.

W przypadku obszarów zabudowy wielorodzinnej, przekroczenia wskaźnika L_{AeqD} (dzień) mieściły się w przedziale od 0,1dB do 3,4dB, natomiast dla L_{AeqN} (noc) wartość przekroczeń mieściła się w przedziale od 0,3dB do 4,7dB.

Wartości przekroczeń wskaźnika L_{AeqD} (dzień) na obszarach zabudowy mieszkaniowo – usługowej mieściły się w przedziale od 0,1 do 1,6dB, a dla L_{AeqN} (noc) od 1,7dB do 5,8dB.

Wartości przekroczeń wskaźnika L_{AeqD} (dzień) dla zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży wahały się w przedziale od 1,5 dB – 4,0 dB. Poziomów nocnych nie mierzono.

Hałas kolejowy

Hałas kolejowy jest znacznie mniej uciążliwy niż drogowy, gdyż jest on związany z pojedynczymi zdarzeniami (przejazd pociągu). Największe obciążenie ruchu kolejowego w województwie występuje na liniach kolejowych: nr 04 (Centralna Magistrala Kolejowa - relacji Grodzisk Mazowiecki - Zawiercie), nr 08 (relacji Warszawa - Kraków), nr 25 (relacji Łódź Kaliska - Dębica), nr 61 (relacji Kielce - Fosowskie), nr 64 (relacji Kozłów - Konięcpol).

Najaktualniejsze pomiary pochodzą z 2010 roku. W wyniku wykonanych pomiarów w mieście Kielce przez Miejski Zarząd Dróg oraz przeprowadzonych analiz stwierdzono, że zasięg ponadnormatywnego oddziaływania hałasu kolejowego wynosi maksymalnie do 70 m od torów.

Hałas lotniczy

Istniejące w województwie świętokrzyskim lotnisko w Masłowie k/Kielc ma charakter lokalny i obciążone jest małym ruchem. Dotychczasowa działalność lotniska nie wymagała prowadzenia badań hałasu.

Hałas przemysłowy

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadzi coroczne kontrole w zakresie ochrony przed hałasem emitowanym do środowiska przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także niektóre procesy technologiczne, jak i instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne, itp.), a także - urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych.

Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny. Badania hałasu przemysłowego w latach 2013-2014 wykonane zostały łącznie w 24 zakładach, w tym przekroczenia poziomów dopuszczalnych stwierdzono w ok. 21% przypadków w porze dziennej i w ok. 37% w porze nocnej.

W przypadku przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej przeważają przekroczenia z przedziału 0-5 dB oraz >5-10 dB. W przypadku przekroczeń w porze nocnej również dominują przekroczenia z przedziałów 0-5 dB oraz >5-10 dB.

3.5. Pola elektromagnetyczne

W roku 2013 i 2014 na terenie województwa świętokrzyskiego badania monitoringowe pól elektromagnetycznych wykonano w 45 punktach dla każdego roku po 15 punktów w 3 obszarach:

1. centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. (5 w Kielcach, 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim, 5 w Starachowicach),

2. pozostałych miastach (Sędziszów, Suchedniów, Chmielnik, Bodzentyn, Małogoszcz, Włoszczowa, Skalbmierz, Końskie, Połaniec, Koprzywnica, Sandomierz, Pińczów, Kunów, Ożarów, Skarżysko-Kamienna),
3. terenach wiejskich (Górno, Smyków, Ruda gm. Brody, Strawczyn, Sobków, Bogoria, Nagłowice, Fałków, Wiślica, Radków, Wilczyce, Tuczępy, Baćkowice, Makoszyn, Michałów).

W żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu pól elektromagnetycznych, określonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U.2003, Nr 192, poz. 1883), zgodnie z którym dopuszczalny poziom PEM dla miejsc dostępnych dla ludności, w zakresie częstotliwości PEM objętych monitoringiem wynosi 7 V/m.

Większość wyników przeprowadzonych pomiarów plasowała się poniżej progu czułości sondy pomiarowej. Przełożyło się to na brak potrzeby wyznaczenia jakichkolwiek terenów do zamieszczenia w rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku.

3.6. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Według danych szacunkowych w województwie świętokrzyskim w 2014 r. wytworzono 366 tys. Mg odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa daje ilość wytworzonych odpadów równą 304 kg. Wartość ta jest niższa od średniej krajowej, która według danych GUS plasowała się w 2013 r. na poziomie 293 kg na 1 mieszkańca. Dodać należy, iż wskaźnik odbierania w 2014 r. wyniósł 179 kg/M, co dało 59% udział odpadów odebranych w stosunku do wytworzonych. W województwie świętokrzyskim w 2014 r. najczęściej wytworzono odpadów kuchennych i ogrodowych, popiołu, tworzyw sztucznych i szkła, zaś najmniej odpadów niebezpiecznych i drewna.

Skład morfologiczny odpadów komunalnych uzależniony jest od rodzaju obszaru, na którym są wytwarzane (miasta lub tereny wiejskie) oraz miejsca powstawania (np. gospodarstwa domowe, obiekty infrastruktury i inne). Zarówno w miastach jak i na terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego dominującą frakcją w wytwarzanych odpadach komunalnych są odpady kuchenne i ogrodowe (miasta – 35,33% wagowo, tereny wiejskie – 31,82% wagowo). Kolejnymi przeważającymi frakcjami wytwarzanymi w miastach są: tworzywa sztuczne (11,30% wagowo), szkło (10,20% wagowo) oraz papier i tektura (9,96% wagowo). Natomiast na terenach wiejskich po odpadach kuchennych i ogrodowych najczęściej wytwarzanej jest frakcji < 10 mm (16,64% wagowo), a następnie tworzyw sztucznych (10,55% wagowo).

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. odebrano ponad 215 tys. Mg odpadów komunalnych, tj. 179 kg na 1 mieszkańca, co stanowiło 59% odebranych odpadów komunalnych w stosunku do odpadów wytworzonych. Niski wskaźnik odbierania zapewne miał związek z zagospodarowaniem odpadów we własnym zakresie, np. odpady ulegające biodegradacji. Można jednak przypuszczać, iż pozostałej części odpadów pozbyto się poza systemem, o czym świadczą występujące dość licznie „dzikie wysypiska”, których w 2014 r. zlikwidowano 274. Ze wszystkich odebranych odpadów komunalnych, 79% pochodziło z terenów miejskich, natomiast 21% z terenów wiejskich.

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. łącznie zebrano i odebrano 7 571 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, co stanowiło 3,5% wszystkich odebranych odpadów komunalnych, zaś 10,1% w stosunku do wszystkich selektywnie odebranych odpadów. W latach 2011 – 2014 odnotowano duży wzrost gmin, w których zbierano i odbierano odpady komunalne ulegające biodegradacji z 58 gmin w 2011 r. do 82 w 2014 r.

W latach 2011 - 2014 odpady komunalne ulegające biodegradacji były zagospodarowywane głównie w procesach odzysku. Do unieszkodliwienia poprzez składowanie przekazywano odpady z targowisk. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w wysokości nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

w 2012 r. w województwie świętokrzyskim wymagany poziom osiągnęło - 90 gmin (88%). Natomiast w 2013 r. i 2014 r. - 50% poziom osiągnęło odpowiednio - 88 gmin (86%) i 86 gmin (84%). Nieosiągnięte poziomy były wynikiem dużej masy odpadów o kodzie 191212 przekazywanej do składowania.

Zaznaczyć należy, iż województwo świętokrzyskie posiada rolniczy charakter i odpady komunalne ulegające biodegradacji na terenach wiejskich w ok. 90% zbierane są i zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie. Na terenach miejskich szacuje się, że około 15% tych odpadów jest zagospodarowywana we własnym zakresie.

W 2011 r. odebrano - 11,5 tys. Mg, w 2012 r. - 13,6 tys. Mg, w 2013 r. - 12,5 tys. Mg, a w 2014 - 11 tys. Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych. W 2012 r. 49 gmin (48%), wykazało zbieranie i odbieranie tych odpadów i wszystkie gminy osiągnęły wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia innymi metodami. Natomiast w 2013 r. było to 57 gmin (56%) i w 2014 r. 71 gmin (70%).

W latach 2011 – 2014 nastąpił wzrost gmin, w których zbierano i odbierano odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych. Przykładowo zużyte baterie w 2011 r. zbierało 8 gmin, zaś w 2014 r. - 22 gminy, natomiast zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbierano w 43 gminach w 2011 r. i w 88 gminach w 2014 r. W 2014 r. łącznie zebrano i odebrano 619 Mg odpadów niebezpiecznych, co stanowiło 0,3% wszystkich odebranych odpadów komunalnych. Największy udział w zbieranych i odbieranych odpadach w 2014 r. stanowiły odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (94%).

System odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2014 r. został wdrożony we wszystkich gminach. Natomiast 40 gmin przejęło obowiązki odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

W większości gmin obowiązywał minimum czteropojemnikowy system zbierania odpadów. Występował także system dwupojemnikowy, w szczególności na terenie zabudowy wielorodzinnej. Niezależnie od tego odpady zbierano w PSZOK, w przydomowych kompostownikach oraz w systemie mobilnym.

Zgodnie z przepisami prawa zmieszane odpady komunalne odebrane od mieszkańców kierowano do instalacji regionalnych (instalacje mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów), przez pewien czas także do instalacji zastępczych. Odpady zielone i inne bioodpady kierowano także do instalacji regionalnych (kompostownie). Pozostałe odpady zebrane selektywnie przekazywano do instalacji do odzysku bądź recyklingu.

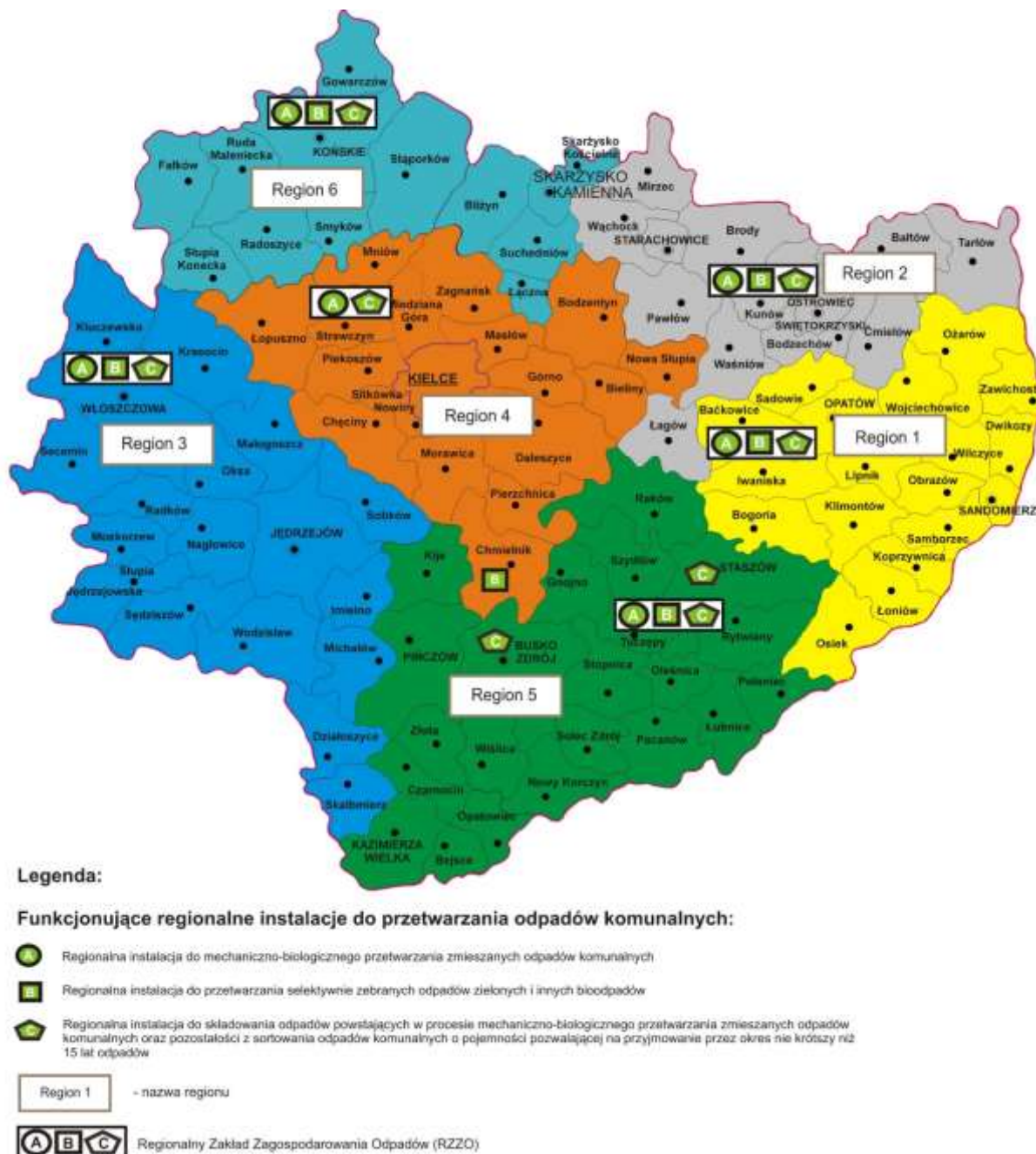
Mając na uwadze uporządkowanie gospodarki odpadami w województwie, w 2012 r. dokonano podziału województwa na 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. W ramach wyznaczonych regionów gospodarki odpadami założono funkcjonowanie jednego regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów (RZZO), w ramach którego winny funkcjonować regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych zapewniające:

- a) mechaniczno – biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku (**RIPOK A**),
- b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych, lub materiału po procesie kompostowania lub fermentacji dopuszczonego do odzysku w procesie odzysku R10, spełniającego wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 4 ustawy o odpadach (**RIPOK B**),
- c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (**RIPOK C**).

Tabela 3. Sieć instalacji RIPOK wg stanu na koniec 2014 r

Lp.	Region	Rodzaj instalacji
1	Region 1	RIPOK A, B, C (RZZO Janczyce)
2	Region 2	RIPOK A, B, C(RZZO Janik)
3	Region 3	RIPOK A, B, C(RZZO Włoszczowa)
4	Region 4	RIPOK A, C(RZZO Promnik) RIPOK B (Przededworze)
5	Region 5	RIPOK A, B, C(RZZO Rzędów) RIPOK C (Dobrowoda i Staszów)
6	Region 6	RIPOK A, B, C(RZZO Końskie)

Na koniec 2014 r. w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 20 instalacji RIPOK (6 regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, 6 regionalnych instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz 8 regionalnych instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów), w tym 17 w ramach RZZO.

[Źródło: UMWŚ]

Rysunek 1. Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

Do regionalnych instalacji do MBP w 2014 r. trafiło 134 712,57 Mg zmieszanych odpadów komunalnych tj. 52,58% w stosunku do szacowanej masy tych odpadów jaka winna zostać tam skierowana. Przyczyn tak niskiego wskaźnika przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych upatruje się np. w pozbywaniu się tych odpadów poza systemem ich zagospodarowania (powstawanie dzikich wysypisk, niewłaściwa klasyfikacja odpadów, a także spalanie odpadów w przydomowych piecach). Na przestrzeni lat 2011-2014 widoczny jest jednak znaczny wzrost masy zmieszanych odpadów komunalnych poddanych przetworzeniu w instalacjach do MBP od 35 697,17 Mg w 2011 r. do 134 712,57 Mg w 2014 r. (ok. 4-krotny wzrost). a zatem w ciągu analizowanych lat utrzymywała się wzrostowa tendencja masy odpadów komunalnych przetwarzanych w omawianych instalacjach,

a zdolności przerobowe części mechanicznej tych instalacji w systemie I zmianowym były wystarczające do przetworzenia skierowanego do nich strumienia zmieszanych odpadów komunalnych.

W 2014 r. w części biologicznej instalacji do MBP przetworzono 55 874,77 Mg odpadów komunalnych co stanowi 54,53% w stosunku do szacowanej masy tych odpadów jaka winna zostać skierowana do stabilizacji w instalacjach regionalnych. Tak niski wskaźnik przetwarzania odpadów komunalnych kierowanych do stabilizacji wynika, podobnie jak w przypadku zmieszanych odpadów komunalnych, z pozbywania się odpadów poza systemem ich zagospodarowania. W latach 2011-2012 widoczny jest jednak sukcesywny wzrost masy odpadów komunalnych poddanych stabilizacji (od 6 231,38 Mg w 2011 r. do 55 874,77 Mg w 2014 r. (ok. 9-krotny wzrost). Moce przerobowe instalacji do MBP w części biologicznej były wystarczające do przetworzenia całego skierowanego strumienia odpadów komunalnych.

Moce przerobowe funkcjonujących w województwie instalacji do MBP były wystarczające do przetworzenia całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców (wykorzystano ok. 70% mocy przerobowych instalacji). Niepełne wykorzystanie mocy przerobowych tych instalacji traktuje się jako sytuację przejściową związaną z dysfunkcjami w systemie odbierania, transportu i zagospodarowania tych odpadów. W miarę eliminowania nieprawidłowości w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada się, że moce przerobowe tych instalacji będą w pełni wykorzystane.

Na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych jest 50 składowisk odpadów komunalnych, w tym 35 zamkniętych. W 2014 r. eksploatowanych było 15 składowisk o łącznej powierzchni 48,7 ha i wolnej pojemności ponad 2,3 mln m³.

Na przestrzeni lat 2011-2013 malała masa unieszkodliwianych odpadów na składowiskach z 194 tys. Mg do 101 tys. Mg. W 2014 r. nastąpił 20% wzrost odpadów składowanych do 123 tys. Mg. W 2011 r. najwięcej zdeponowano zmieszanych odpadów komunalnych, a w roku 2014 dominowały odpady w postaci stabilizatu i frakcji „nadsitowej” powstałe po procesie mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Najwięcej odpadów w 2014 r. zostało unieszkodliwionych na składowiskach odpadów: „Promnik”, „Janik”, „Janczyce” i „Kępny Ług”. Najmniej odpadów unieszkodliwiono na składowiskach: „Borszowice”, „Szymanowice Dolne” i „Gnojno”.

Ze względu na całkowite wypełnienie pojemności składowiska w 2012 r. zaprzestano przyjmowania odpadów składowisko „Luszyca”, które obecnie jest zamknięte, a w 2014 r. składowisko odpadów „Skrzypiów”. Przy czym w 2014 r. zostało oddane do użytku składowisko odpadów „Grzybów”.

Z 35 zamkniętych składowisk odpadów komunalnych zostało zrehabilitowanych 21 o łącznej powierzchni ok. 34,8ha, natomiast 14 składowisk o powierzchni 23,0 ha wymaga rekultywacji, przy czym na 7 z nich o pow. 12,05 ha rozpoczęto prace rekultywacyjne.

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

1. Nieosiągnięcie w 2014 r. przez 16 gmin poziomu ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.
2. Brak utworzonych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla 20 gmin.
3. Niedostateczna liczba kontroli prowadzonych przez gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
4. Pozbywanie się odpadów poza systemem ich zagospodarowania.
5. Duża liczba „dzikich wysypisk” odpadów.

Ocena potrzeby tworzenia nowych lub zmiany istniejących systemów zbierania odpadów oraz budowy dodatkowej infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami komunalnymi

Wdrożony w latach 2011-2014 system ocenia się pozytywnie. Wskazane w tym okresie zadania w większości przypadków zostały podjęte, a cele osiągnięte. Niezaprzeczalnie konieczny jest stały

monitoring działania wdrożonych rozwiązań oraz wprowadzanie korekt do funkcjonujących systemów zbierania odpadów, w celu osiągnięcia coraz większej efektywności. Zgodnie bowiem z polityką Unii Europejskiej konieczne będzie osiągnięcie coraz wyższych poziomów odzysku i recyklingu odpadów oraz redukcji ich składowania. Mając na względzie spodziewany wzrost masy zbieranych i odbieranych odpadów komunalnych oraz funkcjonujące dotychczas w poszczególnych regionach instalacje do ich zagospodarowania, zachodzi potrzeba modernizacji niektórych z nich oraz rozbudowa.

Nie planuje się budowy ani rozbudowy instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów. Moce przerobowe funkcjonujących obecnie w województwie instalacji tego typu są wystarczające do przetworzenia całego strumienia odpadów wytworzonych przez mieszkańców. Zakłada się, że w miarę wdrażania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów ulegających biodegradacji we wszystkich gminach moce przerobowe tych instalacji będą w pełni wykorzystane.

Odpady niebezpieczne

W latach 2011–2014 największy udział spośród wytwarzanych odpadów niebezpiecznych stanowiły odpady grupy 17, przede wszystkim odpady w postaci gleby i ziemi, w tym kamieni, zawierających substancje niebezpieczne (np. PCB) oraz materiały budowlane zawierające azbest. W latach 2011 i 2013 można było zaobserwować szczególnie duży udział odpadów o kodzie 170503* (gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne np. PCB) co było związane z realizowaniem przedmiotów przedsięwzięć związanych z rekultywacją gruntów, na których zlokalizowane były stacje paliw. Spośród pozostałych grup odpadów duży udział w analizowanych latach miały odpady grupy 13 (oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19). W latach 2011-2014 na terenie województwa więcej zagospodarowano odpadów niebezpiecznych niż ich wytworzono, co miało związek z funkcjonowaniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów oraz składowania odpadów zawierających azbest.

W roku 2014 na terenie województwa świętokrzyskiego wytworzono odpady zawierające PCB o łącznej masie 1,837 Mg. Według posiadanych informacji, na dzień 31.12.2014 r. na terenie województwa świętokrzyskiego nie było podmiotów wykorzystujących PCB w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach, jak również podmiotów magazynujących odpady zawierające PCB. Wytwarzane odpady były przekazywane do instalacji zlokalizowanych poza granicami województwa. Według stanu na koniec 2014 r. na terenie województwa zlokalizowano jedną instalację, w której można przetwarzać PCB i funkcjonuje ona w Ożarowie i ma moc 25 000 Mg/rok.

W 2014 wytworzono w województwie 5 567,443 Mg olejów odpadowych. Wytworzone w województwie oleje odpadowe przede wszystkim trafiały do instalacji odzysku oraz regeneracji olejów zlokalizowanych poza jego obszarem, za pośrednictwem podmiotów zajmujących się ich zbieraniem i transportem. Oleje odpadowe wykorzystywano do produkcji paliwa alternatywnego, do produkcji mas ceramicznych oraz niewielką część poddawano termicznemu przekształceniu w dwóch instalacjach, w cementowni i instalacji do termicznego przekształcania odpadów. Nieznaczna tylko masa tych odpadów poddana była recyklingowi - w latach 2013 i 2014 w instalacji do regeneracji olejów odpadowych funkcjonującej na terenie województwa świętokrzyskiego. W latach 2011-2013 osiągnięte zostały wymagane poziomy odzysku (50%) i recyklingu (35%) olejów odpadowych.

Wytwarzanie zużytych baterii i akumulatorów w latach 2011-2014 przez przedsiębiorców w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej, kształtowało się na podobnym poziomie ok. 250 Mg w roku. Zużyte baterie są zbierane selektywnie m.in. w PSZOK oraz w jednostkach oświatowych, placówkach handlowych czy jednostkach użyteczności publicznej. Rocznie zbierano ok. 3 tys. Mg odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów. W 2014 r. zebrano 390 Mg zużytych baterii i akumulatorów przenośnych. Według stanu na koniec 2014 r. zużyte baterie i akumulatory były zbierane w 22 gminach w ramach zorganizowanego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W latach 2011-2014 na terenie województwa nie poddawano unieszkodliwianiu zużytych baterii i akumulatorów. Jedyne funkcjonujący zakład przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów dokonywał sortowania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, a następnie przekazywał je do innych zakładów celem dalszego przetworzenia.

W latach 2013-2014 masa wytworzonego ZSEiE kształtowała się na podobnym poziomie ok. 5 tys. Mg rocznie. W latach 2011–2014 odpady niebezpieczne stanowiły 6,7% wytworzonego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (z wyłączeniem ZSEE wytworzonego w sektorze komunalnym).

W 2014 r. masa zebranego z terenu województwa ZSEiE z grupy 20 wyniosła 10 459 Mg, co dało poziom selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych 8,7 kg na mieszkańca na rok. W analizowanym okresie w masie zbieranego sprzętu przeważały odpady z grupy 20, które stanowiły do 81% ogółu zbieranych odpadów. W latach 2011-2013 zaobserwowano wyraźny wzrost masy tych odpadów poddanych odzyskowi. W 2014 r. nastąpił jednak niewielki (ok. 13%) spadek masy zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podawanego procesom odzysku. W procesach odzysku (R12) przeważały odpady grupy 20, które w analizowanym okresie stanowiły od 72% do 88% ogółu sprzętu. Unieszkodliwianiu poddano niewielkie ilości odpadów.

W latach 2011-2014 wytwarzane były głównie dwa rodzaje odpadów zawierających azbest tj: materiały izolacyjne zawierające azbest (170601*) oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest (170605*). W badanym okresie zaobserwowano znaczący wzrost masy wytwarzanych odpadów, w której dominowały materiały konstrukcyjne zawierające azbest (170605*) i stanowiły ponad 96% ogółu wytwarzanych odpadów zawierających azbest. Zgodnie z danymi pochodzącymi z gmin, na terenie województwa na koniec 2014 r. zinwentaryzowanych było 352 741 Mg wyrobów zawierających azbest. Aby dotrzymać określonego przepisami prawa terminu zaprzestania wykorzystywania tych wyrobów do 31 grudnia 2032 r. należy usuwać corocznie, począwszy od 2015 r. ok. 19 597 Mg tych wyrobów. W województwie odpady zawierające azbest były nieszkodliwiane na składowisku odpadów niebezpiecznych w Dobrowie, gm. Tuczępy. W 2011 r. na składowisku tym złożono łącznie 45 320 Mg wyrobów zawierających azbest, w 2012 r. - 47 322 Mg, w 2013 r. - 46 366 Mg i 41 484 Mg. Na koniec 2013 r. całkowite wypełnienie tego obiektu, łącznie z warstwami izolacyjnymi wyniosło 230 000 m³ co stanowiło 27% jego pojemności, podczas gdy na koniec 2014 r. wyniosło 280 000 m³ - 33%.

Odpady pozostałe

Masa wytworzonych odpadów z przemysłu na przestrzeni lat 2012-2014 wzrosła w stosunku do 2011 r. o ponad 2 mln Mg. Sytuacja ta związana była z włączeniem do statystyk gospodarki odpadami wydobywczymi. Stąd też, począwszy od roku 2012 największy udział wśród wytworzonych odpadów stanowiły odpady z przemysłu wydobywczego. W 2014 r. blisko 60% wytworzonych odpadów stanowiły odpady wydobywcze. Znaczący udział w masie wytworzonych odpadów w tym sektorze stanowiły odpady z procesów termicznych (grupa 10), pochodzące z elektrowni i innych zakładów energetycznego spalania paliw. W roku 2014 zmniejszyła się o 43% ich masa w stosunku do 2011 r. W 2014 odzysk odpadów z przemysłu w stosunku do masy wytworzonych stanowił około 72%. Z kolei nieszkodliwienie odpadów w latach 2012–2014 wzrosło względem roku 2011 za sprawą nowych regulacji prawnych związanych z deponowaniem odpadów wydobywczych w obiektach nieszkodliwienia tych odpadów.

W latach 2013-2014 odnotowano pozytywną tendencję spadkową odnośnie masy wytwarzanych zużytych opon w porównaniu do lat 2011-2012. Zagospodarowanie zużytych opon następowało przede wszystkim poprzez termiczne przekształcanie w cementowniach jako paliwo. W latach 2011-2014 nie było przypadku zagospodarowania tych odpadów w procesach nieszkodliwienia.

W 2014 r. w województwie wytworzonych zostało ok. 230 tys Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Największy udział w masie wytwarzanych odpadów mają odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (podgrupa 1701), odpadowa gleba i ziemia (podgrupa 1705) oraz odpady i złomy metaliczne (podgrupa 17 04). W zagospodarowaniu odpadów z grupy 17 około 92 % stanowiły procesy odzysku odpadów metalowych w licznie zlokalizowanych na terenie województwa odlewniach żeliwa i w hucie (proces odzysku R4). Pozostałe 8% w masie przetworzonych odpadów zagospodarowano w procesach nieszkodliwienia: D5, D9 i w nieznaczej masie w procesie D10.

Masa wytwarzanych ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych (kod 190805) wzrastała na przestrzeni lat 2011-2014. Systematyczny wzrost masy generowanych osadów wiąże się z postępującą rozbudową sieci kanalizacyjnych oraz zwiększeniem ilości funkcjonujących oczyszczalni ścieków, w których powstają te odpady. W latach 2011-2014 dominującym sposobem zagospodarowania ustabilizowanych osadów ściekowych był ich odzysk poprzez rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie ich do gleby w celach określonych w art. 96 ustawy o odpadach. Około 30% z masy wytworzonych w latach 2011-2014 osadów przekazano do rolniczego wykorzystania. W innych

procesach odzysku zagospodarowano około 12% osadów z ilości wytworzonych. W procesach unieszkodliwiania 14 % osadów poddano termicznej obróbce (D10). W latach 2013 i 2014 nastąpiło wyraźne zmniejszenie udziału masy składowanych osadów w stosunku do lat poprzednich. Sytuacja ta wiąże się z funkcjonowaniem instalacji do spalania osadów pochodzących z aglomeracji Kielce. Postąpiła masa osadów - 34 %, magazynowana była na terenie oczyszczalni bądź poddawana przetworzeniu poza obszarem województwa. Dodatkowo w związku z obowiązującym od 1 stycznia 2016 r. przepisem § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1277), który uniemożliwia składowanie tych odpadów przewiduje się budowę w województwie dwóch instalacji do termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych.

Masa odpadów opakowaniowych wytwarzanych i odbieranych w latach 2011-2014 rosła i kształtowała się na poziomie od 29 575 Mg do 76 528 Mg. W strumieniu odpadów komunalnych w latach 2011-2014 największą masę stanowiły odpady opakowaniowe z papieru i tektury, następnie z tworzyw sztucznych oraz ze szkła, a najmniejszą opakowania z metali i tekstyliów. W 2014 r. w strumieniu wszystkich wytworzonych i odebranych odpadów opakowaniowych przeważały zmieszane odpady opakowaniowe (39%), opakowania ze szkła. Najmniej było opakowań z drewna, co związane było z zagospodarowaniem tych odpadów przez mieszkańców we własnym zakresie. W latach 2011-2014 zaobserwowano wzrost ilości przedsiębiorców wytwarzających odpady opakowaniowe po środkach niebezpiecznych (ze 150 w 2011 r. do 185 w 2014r.), a masa wytworzonych odpadów utrzymywała się średnio na poziomie ok. 263 Mg każdego roku. Odpady opakowaniowe poddawane były odzyskowi głównie w instalacjach zlokalizowanych na terenie województwa, co stanowiło ok. 98% (wagowo) masy wszystkich odpadów poddanych odzyskowi. Pozostała część odpadów (ok. 2%), przekazywana była osobom fizycznym do wykorzystania na ich własne potrzeby. W 2014 r. nastąpił bardzo duży wzrost masy odpadów opakowaniowych wielomateriałowych poddanych procesowi recyklingu, tj. o 83,35% w stosunku do roku 2013 r.

W latach 2011-2014 nastąpił duży wzrost masy wytwarzanych odpadów wydobywczych. Pomiędzy 2011 a 2014 rokiem masa odpadów z tej grupy wzrosła z 365 285 Mg do 3 934 285 Mg. W latach 2011-2014 nastąpił wzrost w zakresie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Dominującym sposobem zagospodarowania w tych latach było składowanie w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w procesie D1 tj. składowanie w gruncie lub na powierzchni ziemi. Odpady z grupy O1 w latach 2011-2014 poddawane były również odzyskowi głównie poza instalacjami i urządzeniami w procesie R5.

3.7. Kopaliny

Ważnym, z gospodarczego punktu widzenia, elementem środowiska naturalnego w województwie świętokrzyskim są bogate i zróżnicowane pod względem litologicznym zasoby surowców mineralnych występujących w formie udokumentowanych złóż na terenie całego województwa.

Obecność licznych złóż wynika w dużej mierze ze złożonej budowy geologicznej. Z położeniem województwa w obrębie Gór Świętokrzyskich, mezozoicznego obrzeżenia będącego częścią tzw. antyklinorium środkowopolskiego o zredukowanej pokrywie czwartorzędowej, wiąże się występowanie starszych skał osadowych, głównie utworów dewonu, permu, triasu i jury na niedużych głębokościach, umożliwiających ich odkrywkową eksploatację. Surowce węglanowe występują powszechnie w formie złóż na obszarze Wyżyn Środkowopolskich, tj. w południowej i południowo-wschodniej części kraju, w tym głównie na terenie województwa świętokrzyskiego.

Główne znaczenie gospodarcze wśród surowców skalnych na terenie województwa mają obecnie skały węglanowe: wapienie, dolomity i margle, wykorzystywane na potrzeby przemysłu wapienniczego i cementowego.

Kamienie drogowe i budowlane to druga grupa kopaliny skalnych najistotniejsza z gospodarczego punktu widzenia na terenie województwa świętokrzyskiego. Górnictwo skalne w województwie, koncentruje się głównie w powiatach: kieleckim, opatowskim i staszowskim.

W formie wielu udokumentowanych złóż występują również kruszywa naturalne (piaski i żwiry), jako jeden z najbardziej powszechnych surowców skalnych, obecny w różnych ilościach we wszystkich

regionach kraju. Dość liczne są również złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej. Ich złoża skoncentrowane są głównie w południowej i południowo-wschodniej, a w mniejszych ilościach także w północnej części województwa.

Ponadto dużą rolę w aspekcie gospodarczym odgrywają złoża takich surowców jak siarka i gips, pomimo, iż występują tylko w wybranych rejonach (Tarnobrzeskie Zagłębie Siarkowe i miocenijskie pokłady gipsowe w dolinie Nidy), w formie kilku udokumentowanych złóż, z których nieliczne poddane są obecnie eksploatacji.

W dużych ilościach eksploatowane są także piaskowce i piaskowce kwarcytowe, których złoża występują głównie w powiecie kieleckim oraz w północnej i północno-wschodniej części województwa. Na mniejszą skalę prowadzona jest eksploatacja piasków do produkcji cegły wapienno-piaskowej i piasków do produkcji betonów komórkowych oraz surowców do prac inżynierskich eksploatowanych jako kopalina towarzysząca.

W obszarze województwa świętokrzyskiego udokumentowane jest również złożo ropy naftowej. Prowadzone są też prace poszukiwawczo-rozpoznawcze złóż ropy naftowej i gazu ziemnego konwencjonalnego.

Inne udokumentowane złoża mają obecnie mniejsze znaczenie. Są to złoża takich kopalin jak surowce ilaste do produkcji farb mineralnych, bentonity i ily bentonitowe, piaski formierskie i piaski szklarskie, kwarcyty ogniotrwałe, a także ziemia krzemionkowa, kalcyt, baryt, krzemienie i torfy.

Wody lecznicze zmineralizowane udokumentowane są w formie siedmiu złóż na terenie województwa – Busko II, Busko-Północ, Dar Natury, Dobrowoda, Las Winiarski, Solec Zdrój i Wełnin. Jedynie złożo Dar Natury nie jest eksploatowane. Koncesjami na eksploatację objęte są wszystkie pozostałe udokumentowane złoża. Obliczone zasoby eksploatacyjne wszystkich odwiertów w województwie wg stanu na koniec 2014 roku wynoszą 52,82 m³/h (wg danych PIG). Pobór wód leczniczych w 2014 roku wyniósł 109 791,63 m³, co stanowiło 0,98% w skali kraju.

Oddziaływanie na środowisko przemysłu wydobywczego

Poza aspektem gospodarczym, na tle którego w pierwszej kolejności planowane i podejmowane są działania w dziedzinie przemysłu wydobywczego, nieodłącznym skutkiem tych działań jest różnej skali ingerencja w naturalne otoczenie rejonów eksploatacji oddziałująca na wiele sfer środowiska naturalnego. Przejawem tego oddziaływania są takie negatywne zjawiska jak: degradacja i dewastacja powierzchni terenu, w tym degradacja gleb zwłaszcza przy eksploatacji odkrywkowej, zaburzenie stosunków wodnych, a także zubożenie szaty roślinnej i wartości krajobrazowych terenu.

Na terenie województwa świętokrzyskiego rodzaje i formy występowania kopalin decydują o dużym udziale górnictwa odkrywkowego, co wiąże się ze znacznym przekształceniem powierzchni ziemi. Istotne w kontekście planowania i podejmowania działań w przemyśle wydobywczym jest, aby korzyści ekonomiczne płynące z eksploatacji kopalin, a następnie przeróbki i wykorzystania lub eksportu surowców, uzależnione od zasobności złóż, ich dostępności, stopnia rozpoznania, a także możliwych do zastosowania technik eksploatacji, w dostatecznym stopniu rekompensowały zarówno wymierne jak i niewymierne koszty ingerencji w środowisko naturalne.

3.8. Poważne awarie przemysłowe

W województwie świętokrzyskim znajduje się 13 zakładów (wg stanu na VI 2015r.), które zgodnie z obowiązującym prawem mogą być sprawcami poważnych awarii. Wśród nich 8 zakładów zakwalifikowano do zakładów o dużym ryzyku (ZDR) a 5 do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

W województwie świętokrzyskim szczególna koncentracja źródeł niebezpiecznych substancji chemicznych występuje na terenach uprzemysłowionych, głównie w rejonie Kielc, Skarżyska-Kamiennej, Starachowic, Dwikóz oraz Grzybowa i Dobrowa.

Ryzyko wystąpienia zdarzenia w zakładach o dużym ryzyku i o zwiększonym ryzyku jest bardzo mało prawdopodobne, ze względu na zainstalowane systemy zabezpieczeń.

Oprócz zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych jest wiele zakładów (ok. 20), w których występują

mniejsze ilości substancji niebezpiecznych, stwarzających również duże zagrożenie. Wśród nich są przedsiębiorstwa rolno – przemysłowe oraz mleczarnie stosujące amoniak w instalacjach chłodniczych.

Obszar województwa zagrożony jest także z zewnątrz, przede wszystkim przez zakłady magazynujące i wykorzystujące w swoim procesie technologicznym substancje niebezpieczne. Są nimi: Zakłady Chemiczne „Siarkopol” w Tarnobrzegu (woj. podkarpackie), Zakłady Azotowe w Puławach (woj. lubelskie), a także Przedsiębiorstwo „Hortex” w Skrzyńsku (woj. mazowieckie). W większości zakładów substancją stwarzającą zagrożenie jest amoniak. Oprócz tego używane są także: chlor, propan-butan, kwas azotowy, siarkowy i solny, soda kaustyczna, dwutlenek siarki, dwusiarczek węgla i materiały wybuchowe.

Transport materiałów niebezpiecznych

Istotnym źródłem zagrożenia poważnymi awariami jest także transport (drogowy i kolejowy) niebezpiecznych ładunków. Stwarza to poważne zagrożenie wydostania się substancji toksycznych podczas ich przewożenia w wyniku złego stanu technicznego cystern służących do ich przewozu lub w wyniku wypadków drogowych i katastrof.

W województwie świętokrzyskim trasy przewozu towarów niebezpiecznych ustalane są na bieżąco z Policją oraz administratorami dróg.

W latach 2013 i 2014 na terenie województwa doszło do dwóch przypadków zdarzeń o znamionach poważnej awarii. Pierwszy przypadek dotyczył wycieku wodnego roztworu wodorotlenku sodu z uszkodzonego podczas transportu pojemnika typu mauzer (Mroczków, gm. Bliżyn). Kolejne zdarzenie polegało na wycieku gazu na terenie stacji paliw (Jędrzejów, gm. Jędrzejów). W okresie tym w województwie świętokrzyskim nie występowały poważne awarie.

3.9. Lasy

Lasy województwa położone są na terenie krainy przyrodniczo - leśnej VI – Małopolskiej i 5 dzielnic (Sieradzko - Opoczyńskiej, Gór Świętokrzyskich, Radomsko-Łżeckiej, Niziny Sandomierskiej, Wyżyny Środkowomałopolskiej).

Lasy województwa świętokrzyskiego zajmują powierzchnię 330 069 ha, co odpowiada lesistości 28,2%. Wskaźnik ten jest o 1,2% niższy od przeciętnej lesistości kraju (29,4%). Największą lesistością cechują się północne, północno-zachodnie i środkowe części województwa oraz okolice Staszowa. W tych rejonach zachowały się duże kompleksy leśne będące pozostałościami dawnych puszczy: Świętokrzyskiej, Łżeckiej, Pilickiej oraz Lasów Włoszczowskich i Staszowskich.

W strukturze własnościowej lasów w województwie świętokrzyskim dominują lasy publiczne – 235505,39 ha, w tym lasy pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 224317,82 ha. Lasy prywatne zajmują powierzchnię 94563,61 ha. Grunty leśne Skarbu Państwa administrowane są przez 19 nadleśnictw podporządkowanych Regionalnym Dyrekcjom Lasów Państwowych: w Radomiu (17 nadleśnictw), Łodzi (1 nadleśnictwo) i Katowicach (1 nadleśnictwo).

Stan zdrowotny i sanitarny lasów

Stan zdrowotny i sanitarny lasu wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania na środowisko leśne wielu czynników, określanych jako stresowe, powodujących niekorzystne zmiany w zasobach leśnych.

Zagrożenia abiotyczne

W latach 2013-2014 na terenie województwa świętokrzyskiego nie wystąpiły znaczące szkody spowodowane czynnikami abiotycznymi - uszkodzeniu uległo kilkaset hektarów drzewostanów.

Zagrożenia lasów przez owady

W latach 2013-2014 na terenie województwa świętokrzyskiego stwierdzono uszkodzenia drzewostanów na powierzchni 5 416,83 ha. Zdecydowana większość drzewostanów była zagrożona przez szkodniki korzeni, tj. chrabąszcza majowego i chrabąszcza kasztanowca.

Zagrożenie przez grzybowe choroby infekcyjne

Na terenie lasów będących pod zarządem PGL LP nie stwierdzono w ostatnim okresie znaczącego zagrożenia powodowanego przez patogeny grzybowe.

Pożary lasów

W roku 2014 w lasach województwa świętokrzyskiego powstały 294 pożary lasu, a spaleniemu uległo 236,34 ha drzewostanów.

Głównymi przyczynami pożarów były podpalenia (192 pożary i 148,48ha powierzchni spalonych lasów). Ciągłe znaczną pozycję stanowią pożary, których przyczyn nie ustalono (8 pożarów oraz 1,76 ha powierzchni spalonych drzewostanów).

Zalesienia

W 2014 roku w województwie zalesiono 168,11 ha gruntów, w tym 163,78 ha gruntów prywatnych.

3.10. Gleby

Użytki rolne na terenie województwa świętokrzyskiego pokrywają powierzchnię 484753 ha i stanowią 41% powierzchni województwa. Produkcja rolna jest istotną gałęzią gospodarki województwa.

Pod kątem podziału na klasy szacuje się, że gleby klas bonitacyjnych (I-IIIa) stanowią 25,8% ogółu gleb w województwie i występują głównie w jego południowej i wschodniej części, najliczniej w powiatach kazimierskim, sandomierskim i opatowskim. Gleby średnich klas (IIIb – IVb) stanowią 41,3% i dominują przede wszystkim w środkowej części województwa. Gleby klas najniższych (V-VI) to około 32,9% wszystkich gleb i występują głównie w części północnej i zachodniej, zwłaszcza w powiatach skarżyskim, koneckim i włoszczowskim.

Średni wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w 120-punktowej skali, wynosi dla województwa świętokrzyskiego 69,3 pkt, natomiast dla kraju 66,6 pkt. W podziale na powiaty najwyższy wskaźnik charakteryzuje powiaty położone w sąsiedztwie doliny Wisły – kazimierski (77,1 pkt), sandomierski (75,0 pkt) i opatowski (69,1 pkt), najniższy natomiast występuje w powiatach środkowej i północnej części województwa – koneckim (32,1 pkt), skarżyskim (34,4 pkt) i kieleckim (39,7 pkt).

Zanieczyszczenie gleb

Na terenie województwa świętokrzyskiego prowadzony jest, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, monitoring jakości gleb: na poziomie krajowym i regionalnym.

W ostatnich latach ograniczenie produkcji w sektorze przemysłu ciężkiego wpłynęło na poprawę stanu powietrza i zmniejszenie w niektórych rejonach udziału zapylenia, co wpłynęło na ogólny bilans metali ciężkich w środowisku.

Generalnie stopień zanieczyszczenia gleb na terenie województwa świętokrzyskiego uznaje się za niski. Badania prowadzone w ramach monitoringu krajowego wykazały naturalną lub podwyższoną zawartość metali ciężkich w glebach (poziomy 0 i I w skali 0-V) oraz niską zawartość siarki siarczanowej (poziom I w skali I-V) we wszystkich punktach pomiarowych.

Zakwaszenie gleb

Badania odczynu gleb pochodzących ze wszystkich powiatów województwa świętokrzyskiego w latach 2011- 2014 wykazały największy udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych w powiatach koneckim, starachowickim i kieleckim. Najmniej zakwaszone gleby znajdują się na terenie powiatów pińczowskiego, kazimierskiego, opatowskiego i sandomierskiego.

Łącznie 39% przebadanych gleb użytkowanych rolniczo wykazuje odczyn bardzo kwaśny i kwaśny, a 23% lekko kwaśny.

Erozja gleb

Występowanie erozji gleb uzależnione jest od czynników związanych głównie z rzeźbą terenu oraz warunkami hydrologicznymi i meteorologicznymi.

Na terenie województwa najważniejsze scharakteryzowane parametry, od których zależy skala występowania zjawisk mechanicznej degradacji gleb to:

- 38% gleb położonych na terenach o nachyleniu powyżej 3% sprzyjającym erozji wodnej,
- około 60% powierzchni gruntów o najniższej lesistości ulega erozji wietrznej (głównie powiaty sandomierski i opatowski),
- grunty orne położone w dolinie Wisły oraz gminach powiatu sandomierskiego i opatowskiego narażone są na erozję wodną powierzchniową,
- gleby w wielu gminach powiatu sandomierskiego, opatowskiego, pińczowskiego, staszowskiego i ostrowieckiego narażone jest na erozję wąwozową.

Generalnie zagrożenie erozyjne na terenie województwa świętokrzyskiego jest duże. Rzeźba terenu, hydrografia oraz warunki klimatyczne sprawiają, że występują tu na dość dużą skalę niemal wszystkie rodzaje erozji.

Tereny zdegradowane i zdewastowane

W województwie świętokrzyskim w 2014r., zrekultywowania wymagało 3 471ha gruntów, w tym 3446 ha było zdewastowanych, a 25ha zdegradowanych.¹⁶ W tym samym roku zrekultywowano 30 ha gruntów.

Znaczna część gruntów wymagających rekultywacji powstało w wyniku działalności związanej z górnictwem i kopalnictwem surowców. Największe obszary gruntów zdegradowanych powstały w wyniku wieloletniej odkrywkowej eksploatacji złóż siarki w Piasecznie w gminie Łonów (powiat sandomierski), gdzie powierzchnia wyrobiska wynosi około 160 ha.

¹⁶ Dane: GUS Bank Danych Lokalnych

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

W związku z koniecznością wypełnienia wymagań prawnych związanych z zagospodarowywaniem poszczególnych typów odpadów nie jest możliwe z prawnego punktu widzenia zaniechanie realizacji zapisów „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

Najważniejszymi dokumentami w tym zakresie są Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do 2016 roku i Krajowy plan gospodarki odpadami Kpgo 2014, a także zobowiązania Polski w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z akcesji do Unii Europejskiej, wymogi ustaw i rozporządzeń wykonawczych oraz wzrastająca świadomość mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami.

Brak realizacji projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego może przyczynić się do:

- nieosiągnięcia wymaganych przepisami prawa poziomów odzysku i recyklingu określonych frakcji odpadów i ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji,
- braku wprowadzenia i popularyzacji wśród mieszkańców województwa i przedsiębiorców metod zapobiegania powstawania odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami,
- spowolnienia procesu usuwania odpadów azbestowych i zawierających azbest,
- braku popularyzacji efektywnych, innowacyjnych technologii w sektorze gospodarki odpadami,
- niewdrożenia procesów usprawniających organizację zarządzania sektorem gospodarki odpadami.

Wymienione powyżej konsekwencje braku realizacji projektu Planu skutkować będą pojawieniem się negatywnego wpływu na jakość gleb a także stan powierzchni ziemi i elementów środowiska z nimi powiązanych.

Plany gospodarki odpadami są dokumentami, których głównym celem jest określenie sposobu osiągnięcia celów w zakresie gospodarki odpadami, obowiązujących w oparciu o zapisy dokumentów na szczeblu krajowym i międzynarodowym. W związku z tym rezygnacja z wdrażania i realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów gospodarki odpadami w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

Brak realizacji zapisów projektu Planu skutkować będzie możliwością wystąpienia negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości gleb, jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a także stanu powierzchni ziemi. W przypadku braku realizacji projektu Planu może nastąpić pogorszenie stanu ochrony środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są funkcją czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu państwa, samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe.

Wdrożenie projektu planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego jest warunkiem wypełnienia przez województwo zobowiązań wynikających z przepisów prawnych. Cele zawarte w projekcie Planu zapewnią możliwość:

- zapobiegania powstawaniu odpadów i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów,
- odzysku materiałów z odpadów poprzez ich recykling, ponowne wykorzystanie, regenerację lub przez jakikolwiek inny proces mający na celu odzyskanie surowców wtórnych lub wykorzystanie odpadów jako źródła energii,
- zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowisku,
- unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji,
- minimalizacji ilości odpadów wytwarzanych i deponowanych na składowisku odpadów komunalnych,
- bezpiecznego dla środowiska końcowego unieszkodliwiania odpadów pozbawionych wartości materiałowych i energetycznych.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE DLA PROJEKTU PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W PLANIE

5.1. Wprowadzenie

Podstawowym dokumentem dotyczącym gospodarowania odpadami w Unii Europejskiej jest Dyrektywa 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.

Na poziomie krajowym istotne cele odnośnie gospodarowania odpadami są zawarte w następujących dokumentach:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014,
- Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa 2020r.,
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lat 2014-2020
- Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły.

5.2. Dyrektywy UE

Oprócz Dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy, istotne znaczenie mają także dyrektywy:

- Dyrektywa 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów.
- Dyrektywa 2000/76/WE w sprawie spalania odpadów.
- Dyrektywa 1996/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania (kontroli) zanieczyszczeń – IPPC.
- Dyrektywa 2004/12/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych zmieniająca dyrektywę 94/62/WE.
- Dyrektywa 2003/108/WE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- Dyrektywa 2004/8/WE w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG.

Dyrektywa 2008/98/WE (tzw. ramowa dyrektywa w sprawie odpadów) zakłada bardziej precyzyjne zdefiniowanie pojęcia odpadu oraz działań klasyfikowanych jako odzysk. Dyrektywa stwarza podstawę do ustalenia kiedy odpad przestaje być odpadem, a staje się produktem. Spalanie odpadów traktowane jest jako jedna z form odzysku.

Dyrektywa 2008/98/WE ustanawia cele w gospodarce odpadami. Pierwszy z nich to obowiązek objęcia do 2015 selektywną zbiórką odpadów przynajmniej w odniesieniu do papieru, metalu, plastiku i szkła. Natomiast do 2020 roku powinno być zwiększone wagowo do 50% przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości innego pochodzenia, pod warunkiem że te strumienie odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych. Do tego samego roku powinno być również zwiększone wagowo do minimum 70% przygotowanie do ponownego wykorzystania, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania materiałów, w tym wypełniania wyrobisk, gdzie odpady zastępują inne materiały, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Ww. cele mają odzwierciedlenie w następująco zdefiniowanych celach w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego:

Odpady komunalne

Cele na lata 2016 - 2022

- 1) osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło,
- 2) osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- 3) ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r.,
- 4) zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja.

Cele na lata 2023 - 2028

- 1) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r.

Odpady ulegające biodegradacji

Cele na lata 2016 - 2022

- 1) ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- 2) sukcesywne wdrażanie w gminach selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i stopniowo innych bioodpadów.

Cele na lata 2023 - 2028

- 1) wdrożenie do 2025 r. w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

5.3. Polityka ekologiczna państwa

Cele Polityki ekologicznej państwa, w powiązaniu ze specyfiką województwa pozwalają na określenie konkretnych wyzwań dla Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: w odniesieniu do gospodarki odpadami PEP wskazuje radykalną poprawę gospodarowania odpadami.

Celami średniookresowymi do 2016r. w zakresie gospodarki odpadami są:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający

z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865),

- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Projekt Planu jest zgodny z zapisami PEP.

5.4. Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (KPGO 2014)

Zgodnie z zapisami KPGO 2014 (M.P. Nr 101, poz. 1183), podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. W przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców preferowana metodą zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich termiczne przekształcenie. Zakłady takie dla efektywnego funkcjonowania muszą być elementem sprawnego systemu selektywnego zbierania i gromadzenia odpadów dostawanego do przyjętych w nich rozwiązań technicznych.

W KPGO 2014 kładzie się duży nacisk na zbieranie selektywne odpadów o walorach surowcowych (makulatura, metale, szkło i tworzywa sztuczne) oraz odpadów niebezpiecznych wytwarzanych przez mieszkańców.

W omawianym dokumencie, zgodnie z polityką ekologiczną państwa, przyjęto m.in. następujące cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów.
4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

W części dotyczącej odpadów komunalnych, jako najważniejsze cele ilościowe związane z selektywnym zbieraniem odpadów przyjęto:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2020 roku.

Wszystkie cele projektu Planu wpisują się w założenia przyjęte w KPGO 2014.

Krajowy plan gospodarki odpadami obejmuje pełny zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób zapewniający ochronę środowiska,

uwzględniając obecne i przyszłe możliwości i uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury. Plan uwzględnia tendencje we współczesnej gospodarce światowej, jak również krajowe uwarunkowania rozwoju gospodarczego.

Plan zawiera zarówno program zapobiegania powstawaniu odpadów w odniesieniu do poszczególnych typów odpadów, jak i strategię redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Plan gospodarki odpadami dotyczy odpadów powstających w kraju, a w szczególności odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych, odpadów opakowaniowych i komunalnych osadów ściekowych oraz odpadów przywożonych na teren kraju.

5.5. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest aktualizacją "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" z maja 2002r. W dokumencie zaznaczono konieczność usunięcia azbestu głównie z uwagi na trzydziestoletnią trwałość płyt azbestowo-cementowych i innych wyrobów zawierających azbest, stosowanych głównie w budownictwie, duże koszty usuwania wyrobów, których ilość szacowana jest na ponad 15 milionów ton.

W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Ww. cele powinny być realizowane przez następujące działania:

- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na osoby fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji programu,
- działania edukacyjno-informacyjne,
- realizacja zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z realizacją zadań dotyczących usuwania azbestu.

Program tworzy m.in. następujące możliwości:

- składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Zgodnie z zapisami projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego cele POKA będą realizowane poprzez sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

5.6. Strategia Rozwoju Kraju

Głównymi elementami systemu zarządzania rozwojem kraju, zgodnie z nowym modelem jest: długookresowa strategia rozwoju kraju – DSRK Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności określająca główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, średniookresowa strategia rozwoju kraju - ŚSRK (Strategia Rozwoju Kraju 2020) – najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r. oraz 9 strategii zintegrowanych, służących realizacji założonych celów rozwojowych.

Ramy przestrzenne dla prowadzenia polityki rozwoju w Polsce, w tym realizacji poszczególnych strategii rozwojowych, stanowi Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów 16 marca 2012 r. Jest to główny dokument strategiczny kreujący ład przestrzenny w Polsce oraz porządkujący zagadnienia związane z rozwojem.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK) przyjęta została przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 roku. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) została przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dniu 25 września 2012 roku. ŚSRK, uwzględniając kluczowe wyzwania zawarte w DSRK, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Głównym celem Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Osiągnięcie celu będzie możliwe dzięki realizacji celów i priorytetów rozwojowych w obrębie obszarów strategicznych. Z punktu widzenia „Planu gospodarki odpadami” istotny będzie Cel II.6 tj. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko i następujące priorytety:

II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami

Planowane w ramach tego priorytetu działania będą mieć na celu efektywne wykorzystanie zasobów m.in. w obszarze gospodarki odpadami. Wspierane będą działania na rzecz zmniejszenia energochłonności i surowcochłonności gospodarki oraz zmniejszające obciążenia środowiskowe. W sytuacji ograniczonego dostępu do surowców naturalnych, szczególnie istotną kwestią dla zrównoważonego rozwoju staje się potrzeba wykorzystania surowców wtórnych.

II.6.4. Poprawa stanu środowiska

Istotne będzie inwestowanie m.in. w gospodarkę odpadami a także podejmowanie działań umożliwiających dostosowanie uczestników rynku do wyzwań zrównoważonego rozwoju.

Konieczne będzie zakończenie budowy efektywnego systemu gospodarki odpadami, w tym zwłaszcza odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. Celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami powinno być zapobieganie powstawaniu odpadów przy rozwiązywaniu problemu odpadów "u źródła" oraz maksymalne możliwe odzyskiwanie zawartych w nich surowców i/lub energii. Działania obejmą wprowadzenie i realizację zasady „3U” (unikaj powstawania odpadów, użyj ponownie, utylizuj) oraz gospodarowania w obiegu. Obejmą one m.in.: wprowadzenie systemu selektywnego zbierania odpadów w całej Polsce, budowę instalacji do odzysku (w tym do recyklingu) i unieszkodliwiania odpadów, zamykanie i rekultywację składowisk odpadów komunalnych niespełniających standardów określonych prawem lub uciążliwych dla środowiska, likwidację „dzikich” wysypisk, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, poprzez m.in. poddawanie ich odzyskowi. Wprowadzone będą niezbędne zmiany legislacyjne znoszące bariery w priorytetowych inwestycjach z zakresu nowoczesnej gospodarki odpadami.

Zaproponowane w projekcie Planu działania odnoszą się pośrednio do zapewnienia bezpieczeństwa, w wyniku realizacji inwestycji dotyczących systemu gospodarki odpadami. W związku z powyższym zaproponowane działania wpisują się w wizję rozwoju kraju przedstawioną w Strategii.

5.7. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Cel główny POIiŚ wynika z jednego z trzech priorytetów Strategii Europa 2020, którym jest wzrost zrównoważony rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, w której cele środowiskowe są dopełnione działaniami na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Priorytet ten został oparty na równowadze oraz wzajemnym uzupełnianiu się działań w trzech podstawowych obszarach:

- czystej i energii ze źródeł odnawialnych oraz integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii;
- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie;
- konkurencyjności, w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku w technologii przyjaznych środowisku, zapewniając jednocześnie efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Główny cel PO Infrastruktura i Środowisko będzie osiągnięty dzięki inwestycjom w obrębie osi priorytetowych (zmniejszenie emisyjności gospodarki, ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego, infrastruktura drogowa dla miast, rozwój transportu kolejowego w Polsce, poprawa bezpieczeństwa energetycznego, ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia oraz pomoc techniczna) poprzez realizację celów szczegółowych. Wśród celów szczegółowych istotne dla projektu Planu są:

- inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie,
- promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,
- inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

POIiŚ 2014–2020 jest krajowym programem operacyjnym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności (FS). Obszarem realizacji Programu jest obszar całej Polski, tj. 15 regionów zaliczonych do kategorii słabiej rozwiniętych oraz Mazowsze jako region lepiej rozwinięty o specjalnym statusie, wynikającym z rozporządzenia ramowego, jako były region słabo rozwinięty.

Alokacja UE na POIiŚ 2014–2020 wynosi 4 905 881 206 EUR z EFRR i 22 507 865 679 EUR z FS.

5.8. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmocnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.

5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Planuje się, że łączne środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014-2020 wyniosą 13 513 295 000 euro, w tym: 8 598 280 814 z budżetu UE (EFRROW) i 4 915 014 186 euro wkładu krajowego.

Ze środków PROW, na obszarach wiejskich przewiduje się również wsparcie zwiększenia poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych: wiatru, biomasy i biogazu, a także energii słońca, geotermii oraz wody.

Natomiast na poziomie gospodarstwa rolnego, niewydolność infrastruktury energetycznej może być łagodzona poprzez inwestycje podnoszące konkurencyjność gospodarstw i uwzględniające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

5.9. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa 2020r.

Podstawowym zadaniem strategii jest zintegrowanie polityki środowiskowej z polityką energetyczną w tych obszarach, gdzie aspekty te przenikają się wzajemnie. Ponadto dokument wskazuje kierunki rozwoju branży energetycznej oraz priorytety w dziedzinie ochrony środowiska.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko formułuje działania w zakresie ochrony środowiska i energetyki w perspektywie do roku 2020, uwzględniając zarówno cele unijne, jak i priorytety krajowe w tym zakresie.

Głównym celem strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest:

Zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę.

Cel ten realizowany będzie poprzez 3 cele rozwojowe i przyporządkowane im kierunki interwencji. Dla projektu Planu istotne znaczenie ma cel 3: *Poprawa stanu środowiska*, uwzględniający m.in. racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne a także promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Strategia BEiŚ w zakresie gospodarki odpadami przewiduje podjęcie w najbliższej przyszłości działań ukierunkowanych na:

- stopniowe przechodzenie z systemu polegającego na składowaniu odpadów na system wspierający przetworzenie i odzysk surowców bądź ich energetyczne wykorzystanie,
- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego odbierania odpadów komunalnych i objęcie nim 100% mieszkańców,
- zredukowanie liczby nieefektywnych, lokalnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

W projekcie Planu ww. zapisy odzwierciedlone są w następujących celach:

Odpady komunalne

Cele na lata 2016-2022

1. osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło,
2. osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych
3. i rozbiórkowych,
4. ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r.,
5. zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja.

Cele na lata 2023-2028

1. osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r.

5.10. Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej

W Strategii Edukacji Ekologicznej zostały zidentyfikowane główne cele edukacji środowiskowej oraz wskazane możliwości ich realizacji.

Zawarte w Strategii cele dotyczą najważniejszych kwestii i obszarów działania. Dodatkowo są powiązane z zadaniami zawartymi w Narodowym Programie Edukacji Ekologicznej oraz programach lokalnych, które mogą służyć szybkiej realizacji zadań edukacyjnych promujących idee ekorozwoju przez poszczególne podmioty realizujące projekty edukacyjne.

Podstawowe cele, zdefiniowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej, to:

- upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej,
- wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej,
- tworzenie wojewódzkich, powiatowych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności,
- promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.

Cele Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej będą realizowane m.in. poprzez wspieranie działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców województwa świętokrzyskiego dotyczących prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami oraz właściwego postępowania z odpadami.

5.11. Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły

„Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” (MP z 2011r. Nr 49, poz. 549) stanowi narzędzie planistyczne, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Celem środowiskowym planu gospodarowania wodami jest taka konsolidacja działań i środków, która pozwoli na osiągnięcie dobrego stanu wód już do roku 2015. Działaniami objęte zostaną zarówno wody powierzchniowe jak i podziemne.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalonych na mocy art. 4 RDW

Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko - chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 162, poz. 1008).

Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu/potencjału. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy celem środowiskowym będzie osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art. 4 RDW

Zgodnie z zapisami RDW (art. 4) głównymi celami środowiskowymi dla wód podziemnych są:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Zgodnie z powyższym, dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

W odniesieniu do zagadnień gospodarki odpadami „Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” zaleca , aby wszystkie składowiska odpadów były zabezpieczone i uszczelnione, co zapobiega przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód gruntowych. Zalecenia takie zawiera również projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022” w postaci zaplanowanych działań związanych z rekultywacją składowisk odpadów oraz cel dotyczący zapobiegania powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja.

Zgodnie z obowiązującym prawem krajowym oraz wypełniając zapisy dyrektyw unijnych, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2014r. przystąpił do opracowania aktualizacji planów gospodarowania wodami dla dorzeczy (aPGW). Obecnie projekty aPGW poddawane są werficykacji mającej na celu dodatkowe uzgodnienia obu dokumentów oraz sprawdzenie zgodności aPGW i PZRP z polityką zrównoważonego rozwoju w gospodarce wodnej. Zgodnie z najnowszym harmonogramem, projekty aPGW powinny zostać przyjęte przez polski rząd do końca czerwca 2016 r.

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA WRAZ Z PROPOZYCJĄ DZIAŁAŃ MINIMALIZUJĄCYCH LUB KOMPENSUJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE, PRZEDMIOTY OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

6.1. Identyfikacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i obszary Natura 2000

Projekt aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” przewiduje realizację zadań opisanych w Planie inwestycyjnym dla województwa świętokrzyskiego, stanowiącym załącznik do WPGO.

Projekt aktualizacji Planu gospodarki odpadami stanowi opis zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku, związanej z zagrożeniem odpadami, co wskazuje, iż generalne założenie tego planu jest proekologiczne i ma na celu poprawę środowiska w zakresie związanym z gospodarką odpadami. Natomiast skutki oddziaływania poszczególnych inwestycji przewidzianych do realizacji w „Planie...” będą stanowiły osobną procedurę oddziaływania prowadzoną na etapie projektowania instalacji, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W ramach tej oceny, należy w szczególności określić wpływ planowanych obiektów na obszary chronione (parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary przyrodniczo – krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe) ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić ich realizację. W analizach tych należy zwrócić szczególną uwagę również na lokalizację obiektów zagospodarowania odpadów w stosunku do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Należy mieć na uwadze, iż analizowany projekt WPGO przedstawia zamierzenia mające na celu poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami na terenie województwa świętokrzyskiego. W trakcie prowadzenia działań z tego zakresu, mogą natomiast wystąpić nowe oddziaływania na środowisko. Dotyczy to również możliwości powstawania lokalnych konfliktów społecznych związanych z lokalizacją przedsięwzięć i ich rodzajem.

W trakcie realizacji każdego z etapów prowadzenia gospodarki odpadami może wystąpić zagrożenie środowiska związane z możliwością powstania awarii.

Należy podkreślić, że funkcjonowanie wszelkich obiektów i instalacji uwarunkowane jest spełnianiem określonych standardów budowlanych, eksploatacyjnych i emisyjnych (w tym zgodność z najlepszymi dostępnymi technikami – BAT i wymagania określone w dokumentach referencyjnych – BREF).

Tabela 4. Przykładowe emisje mogące wystąpić podczas niektórych procesów postępowania z odpadami

Źródło	Uwalnianie substancje									
	pył	NO _x , SO _x , HCl	NH ₃ , aminy	H ₂ S	HCN	Lotne związki organiczne	Odory	Metale	Zawiesina	ChZT
Działania wspólne dla odzysku i unieszkodliwiania										
Odbieranie odpadów	P, W, G	P	p			P	P			
Transport odpadów	P, W, G	P	P	P	P	P	P	P, W, G	W	W
Magazynowanie odpadów	P, W, G	P	P			P	P	W	W	W
Obróbka biologiczna										
Różne technologie			P	P		P		W	W	W
Obróbka fizyczno-chemiczna										
Strącanie/osiadanie, sedymentacja i odwadnianie	W						P	W	W	W
Neutralizacja kwasów		P	P	P		P	P	W	W	W
Neutralizacja zasad			P				P	W		W
Stabilizacja	P, W, G		P			P	P		W	W
Obróbka olejów przepracowanych						P	P			W

Legenda: Możliwość zanieczyszczenia: G – gleby, P – powietrze, W – wody

Źródło: *A study on the economic valuation of environmental externalities from landfill disposals and incineration of waste, Final Main Report, 2000.*

Tabela 5. Skutki środowiskowe oddziaływania składowisk

Oddziaływanie	Potencjalne skutki środowiskowe									
	Substancja	Zmiany klimatyczne	Zubożanie warstwy ozonowej	Zakwaszenie	Tworzenie się ozonu troposferycznego (letni smog)	Eutrofizacja	Ekotoksyczność (wpływ na środowisko)	Toksyczność (pływ na zdrowie)	Wyczerpywanie się zasobów naturalnych (biologicznych i niebiologicznych)	Zmiana walorów użytkowych i degradacja terenu
Emisja do powietrza	CH ₄	*	(*)		*					
	CO ₂									
	Lotne związki organiczne				*			(*)		
	Pył				(*)					
Emisja odcieków do wód podziemnych i gruntu	Metale ciężkie						(*)	(*)		
	Sole					*	(*)	(*)		
	Związki organiczne					*	(*)	(*)		
Hałas							*			
Odory							(*)			
Występowanie zwierząt (szczury, ptaki)							(-)	(*)		
Utrata zasobów naturalnych I wartości środowiskowych terenu	Związki fosforowe, metale, papier, szkło							*		
	Teren									*

Legenda:

*efekty mierzalne

(*) efekty mierzalne częściowe lub niemierzalne

(-) znikomy efekt

Pole puste – efekty nieznanne

Źródło: *A study on the economic valuation of environmental externalities from landfill disposals and incineration of waste, Final Main Report, 2000.*

W niniejszym rozdziale przeanalizowano czy realizacja przewidzianych w projekcie Planu gospodarki odpadami przedsięwzięć może powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność) a także na środowisko, a w szczególności na

różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne a także zabytki i dobra materialne.

Tabela 6. Lokalizacja inwestycji wykazanych w Planie i Planie inwestycyjnym dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022.

Lp.	Planowane zadanie	Lokalizacja
ODPADY KOMUNALNE		
1	Rozbudowa/modernizacja 50 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Baćkowice, Opatów, Wojciechowice, Zawichost, Brody, Ćmielów, Kunów, Wąchock, Moskorzew, Sędziszów, Skalmierz, Słupia Jędrzejowska, Włoszczowa, Bieliny, Chmielnik, Łopuszno, Piekoszów, Pierzchnica, Busko-Zdrój, Gnojno, Nowy Korczyn, Oleśnica, Opatowiec, Pińczów, Połaniec (2 punkty), Raków, Solec-Zdrój, Staszów, Stopnica, Szydłów, Złota, Końskie, Waśniów, Morawica, Skarżysko-Kościelne, Nagłowice, Kielce, Michałów, Sobków, Ożarów, Bejsce, Pacanów, Małogoszcz, Kazimierza Wielka, Bliżyn, Nowa Słupia, Strawczyn, Daleszyce, Łączna
2	Budowa 30 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Wilczyce, Mirzec, Pawłów, Krasocin, Oksa, Secemin, Bodzentyn, Masłów, Mniów, Zagnańsk, Czarnocin, Łubnice, Rytwiany, Wiślica, Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków, Stąporków, Suchedniów, Łoniów, Łągów, Tuczępy, Skarżysko – Kamienna, Sandomierz, Staszów, Kielce, Raków
3	Rozbudowa/modernizacja instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Janik, RZZO Rzędów)	Baćkowice, Kunów, Tuczępy
4	Rozbudowa regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Janik, RZZO Włoszczowa, RZZO Rzędów, RZZO Końskie, RZZO Promnik)	Janczyce gm. Baćkowice, Janik gm. Kunów, Włoszczowa, Rzędów gm. Tuczępy, Końskie, Promnik
5	Rozbudowa/modernizacja składowisk odpadów komunalnych o statusie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Promnik, RZZO Rzędów)	Janczyce gm. Baćkowice, Promnik gm. Strawczyn, Grzybów gm. Staszów
6	Budowa w RZZO Końskie instalacji do rozdrabniania odpadów budowlanych i rozbiórkowych	Końskie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Planowane zadanie	Lokalizacja
7	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	„Bejsce-Łubinówka” gm. Bejsce „Słupcza” gm. Dwikozy „Radoszyce” gm. Radoszyce „Wyszyna Machorowska” gm. Ruda Maleniecka „Chwalibogowice” gm. Opatowiec „Fałków” gm. Fałków „Psia Górka-Wiślica” gm. Wiślica „Suchowola” gm. Chmielnik „Wólka Tarłowska” gm. Tarłów „Łyżwy” Skrzysko-Kamienna, gm. Skarżysko-Kamienna „Kłępie Dolne” gm. Stopnica „Grabowiec” gm. Osiek „Opatów” gm. Opatów „Luszyca” gm. Połaniec „Skrzypiów” gm. Pińczów „Raczyce” gm. Gnojno „Szymanowice Dolne” gm. Klimontów „Potok Mały” gm. Jędrzejów „Przededworze” gm. Chmielnik „Sielec Biskup” gm. Skalmierz „Staszów” gm. Staszów „Janik” gm. Kunów „Końskie” gm. Końskie „Grzybów” gm. Staszów „Promnik” gm. Strawczyn „Borszowice” gm. Sędziszów „Janczyce” gm. Baćkowice
ODPADY NIEBEZPIECZNE		
1	Budowa spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych	Całe województwo
2	Rekultywacja składowiska odpadów niebezpiecznych „Zamtał”	gm. Końskie
3	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Całe województwo
4	Rozbudowa składowiska odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	m. Dobrów, gm. Tuczępy
5	Modernizacja zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	gm. Piekoszów
6	Modernizacja stacji demontażu pojazdów (10 szt.) wycofanych z eksploatacji	Całe województwo
ODPADY POZOSTAŁE		
1	Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne	Całe województwo
2	Budowa instalacji do termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych	Całe województwo
3	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów przemysłowych	„Krzemionki Opatowskie”, gm. Bodzechów „Skowronno Górne”, gm. Pińczów
4	Przystosowanie elektrowni, elektrociepłowni i ciepłowni do termicznego przekształcania odpadów (paliw alternatywnych)	Całe województwo

Lokalizacje ww inwestycji (oprócz inwestycji obejmujących całe województwo - punkty selektywnego zbierania odpadów, usuwanie odpadów zawierających azbest, przystosowanie elektrociepłowni do unieszkodliwiania paliw alternatywnych oraz inwestycji w przypadku, których nie zostały podjęte decyzje dotyczące lokalizacji) przedstawiają *Mapa 1* i *Mapa 2*. Podczas lokalizacji punktów selektywnego zbierania należy wybrać takie usytuowanie, aby lokalizacja tego typu obiektów była poza cennymi siedliskami przyrodniczymi.

6.2. Oddziaływanie na elementy środowiska, ludzi, dobra materialne i zabytki.

Nie wszystkie z wymienionych w poprzednim rozdziale przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami zostaną zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – dla tych projektów, dla których nie została wydana decyzja środowiskowa, kwalifikacja przedsięwzięcia nastąpi w trakcie odpowiednich procedur administracyjnych.

Wymienione w planie inwestycyjnym oraz w harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia wynikają w większości z konieczności spełniania zarówno krajowych wymagań prawnych, jak i wymagań międzynarodowych, m. in. wynikających ze wstąpienia Polski w struktury Unii Europejskiej. Ich realizacja jest niezbędna także z punktu widzenia ochrony środowiska, w szczególności w zakresie ochrony środowiska wodno-gruntowego. Planowane w Planie zadania inwestycyjne mają efekt o charakterze długofalowym a także ochronę zdrowia, bezpieczeństwa biologicznego oraz ochronę Środowiska.

W tabeli poniżej przedstawiono rodzaje możliwych znaczących oddziaływań poszczególnych planowanych zadań z projektu Planu gospodarki odpadami na poszczególne komponenty środowiska (środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi, dobra materialne i zabytki).

Oddziaływanie planowanych działań na komponenty środowiska oceniano, posługując się następującymi kryteriami (w nawiasie podano też zastosowane dla poszczególnych kryteriów skróty):

- bezpośredniość oddziaływania (bezpośrednie - B, pośrednie - P, wtórne - W, skumulowane - skum),
- okres trwania oddziaływania (krótkoterminowe - K, średnioterminowe - Ś, długoterminowe - D),
- częstotliwość oddziaływania (stałe - S, chwilowe - C),
- zasięg oddziaływania (miejscowe - M, lokalne - L, ponadlokalne - pL, regionalne - R),
- intensywność przekształceń (nieistotne - nie, nieznaczące - niez, zauważalne - zauw, duże - du, zupełne - zup),
- trwałość przekształceń (odwracalne - O, częściowo odwracalne - CO, nieodwracalne - NO).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Tabela 7. Prognoza oddziaływania ustaleń Projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2020 na poszczególne elementy środowiska

L.p.	Inwestycja/działanie	Oddziaływanie na:												
		Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze i klimat	Hałas	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Ludzie
1	Rozbudowa/modernizacja 50 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	-	P, D, S, L, CO	P, D, S, L, CO	-	-	-	-	P, D, S, L, CO	P, D, S, L, CO				P, D, S, L, CO
2	Budowa 30 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	P, K, C, M, niez, CO	P, D, S, M, niez, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, K, C, M, niez, CO	-	-	-	P, D, S, L, niez, CO
3	Rozbudowa/modernizacja instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Janik, RZZO Rzedów)	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	D, S, L, niez, CO	-	P, K, C, M, nie, O	P, K, C, M, nie, O	P, K, C, M, nie, O	P, K, S, M, niez, O	P, K, C, M, nie, O	-	-	-	P, D, S, L, nie, O
4	Rozbudowa regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Janik, RZZO Włoszczowa, RZZO Rzędów, RZZO Końskie, RZZO Promnik)	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, M, nie, O	B, D, S, L, niez, O	B, K, C, M, niez, O	B, D, S, M, niez, O	B, D, S, M, niez, O	-	-	-	P, D, S, L, nie, O

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

L.p.	Inwestycja/działanie	Oddziaływanie na:												
		Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze i klimat	Hałas	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Ludzie
5	Rozbudowa/modernizacja składowisk odpadów komunalnych o statusie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RZZO Janczyce, RZZO Promnik, RZZO Rzędów)	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, M, nie, O	B, D, S, L, niez, O	B, K, C, M, niez, O	B, D, S, M, niez, O	B, D, S, M, nie, O	-	-	-	P, D, S, L, nie, O
6	Budowa w RZZO Końskie instalacji do rozdrabniania odpadów budowlanych i rozbiórkowych	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, K, C, M, niez, O	B, D, S, L, niez, O	B, K, C, M, niez, O	B, D, S, M, zauw, O	B, D, S, M, zauw, O	-	-	-	P, D, S, L, zauw, O
7	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, K, C, M, niez, CO	B, D, S, L, zauw, CO	B, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, zauw, CO
8	Budowa spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych	P, D, S, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	P, K, C, M, niez, CO	P, D, S, M, niez, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, Niez, CO
9	Rekultywacja składowiska odpadów niebezpiecznych „Zamtał”	B, D, S, M, du, CO	B, D, S, M, du, CO	B, D, S, M, du, CO	-	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, zauw, CO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

L.p.	Inwestycja/działanie	Oddziaływanie na:												
		Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze i klimat	Hałas	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Ludzie
10	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	W, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, du, CO	-	B, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, niez, CO	P, D, S, M, niez, CO	B, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, niez, CO	-	-	-	P, D, S, M, niez, CO
11	Rozbudowa składowiska odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	B, D, S, M, du, CO	B, D, S, M, du, CO	B, D, S, M, du, CO	-	B, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, niez, CO	B, K, C, niez, CO	B, D, S, M, du, CO	P, D, S, M, niez, CO	-	-	-	P, D, S, M, niez, CO
12	Modernizacja zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	-	P, D, S, L, niez, CO
13	Modernizacja stacji demontażu pojazdów (10 szt.) wycofanych z eksploatacji	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	-	P, D, S, L, niez, CO
14	Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	B, D, S, L, niez, CO	P, D, S, M, niez, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, zauw, CO
15	Budowa instalacji do termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	B, D, S, L, niez, CO	P, D, S, M, niez, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, zauw, CO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

L.p.	Inwestycja/działanie	Oddziaływanie na:												
		Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze i klimat	Hałas	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Ludzie
16	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów przemysłowych	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, zauw, CO	P, D, S, L, zauw, CO	-	-	-	P, D, S, L, zauw, CO
17	Przystosowanie elektrowni, elektrociepłowni i ciepłowni do termicznego przekształcania odpadów (paliw alternatywnych)	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	P, D, S, L, niez, CO	-	-	-	P, D, S, L, niez, CO

Planowana modernizacja/rozbudowa PSZOK będzie polegać przede wszystkim na utwardzaniu dróg dojazdowych i placów, wykonaniu ogrodzenia, zakupie odpowiednich pojemników na odpady, budowie wiat zabezpieczających, zakupie wyposażenia np. wagi, wykonaniu systemu odprowadzania wód deszczowych, wykonaniu oświetlenia placu, zakupie maszyn, modernizacji lub budowie budynków. Wszystkie te zabiegi będą sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanych PSZOK-ów. W przypadku budowy nowych PSZOK wystąpią niewielkie, lokalne oddziaływania związane z prowadzeniem prac budowlanych, emisją zanieczyszczeń i hałasu a także z zajmowaniem terenów oraz uszczelnianiem powierzchni gleby.

Planowana modernizacja/rozbudowa RZZO obejmować będzie:

- RZZO Janczyce – doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia (np. separatory, przenośniki, rozdrabniacz, urządzenia do produkcji paliwa i odpylnia hali, urządzenia do zagęszczania odpadów, budowa rowów opaskowych),
- RZZO Janik – doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia (np. separatory, przenośniki, rozdrabniacz), wymiana maszyn i urządzeń oraz doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia (np. do produkcji paliwa alternatywnego), budowa hali technologicznej,
- RZZO Włoszczowa – doposażenie części mechanicznej instalacji do MBP w dodatkowe urządzenia, w tym urządzenia do produkcji paliwa alternatywnego, budowa hali technologicznej, rozbudowa części biologicznej m.in. poprzez zwiększenie powierzchni płyty do stabilizacji statycznej frakcji podsitowej z mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, doposażenie instalacji w biostabilizatory,
- RZZO Rzędów – doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia (np. separatory, przenośniki, rozdrabniacz), modernizacja instalacji do MBP (doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia, w tym urządzenia do produkcji peletu z paliwa alternatywnego oraz urządzenia do poprawy jakości paliwa alternatywnego), budowa trzeciej kwatery składowiska,
- RZZO Końskie - wyposażenie zakładu w instalację do rozdrabniania odpadów budowlanych i rozbiórkowych, modernizacja instalacji MBP (doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia, w tym urządzenia do produkcji peletu z paliwa alternatywnego),
- RZZO Promnik – modernizacja instalacji do MBP (doposażenie instalacji w dodatkowe urządzenia, w tym urządzenia do poprawy jakości paliwa alternatywnego), poprawa stateczności skarp składowiska oraz budowa trzeciej kwatery składowiska.

Działania planowane w ramach RZZO będą skutkować oddziaływaniem związanym głównie z prowadzeniem prac budowlanych w obrębie hal, kwatery składowiska oraz umacnianiem skarp itd. Prowadzenie tego typu prac wymaga ostrożności i zachowania zasad bezpieczeństwa, tak aby nie doprowadzić do potencjalnego zanieczyszczenia środowiska. Biorąc jednak pod uwagę, że ww. prace obejmują rozbudowę/modernizację istniejących już RZZO, prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania jest znikome.

Oddziaływanie instalacji termicznego przekształcania odpadów na środowisko, to suma cząstkowych oddziaływań na wszystkie elementy środowiska w tym: powietrze, wody powierzchniowe i podziemne, glebę i złoża kopaliny, ludzi, świat roślinny i zwierzęcy, krajobraz, dobra materialne i dziedzictwo kultury. Termiczne przekształcanie odpadów jest źródłem emisji wtórnych zanieczyszczeń do środowiska. Dotyczy to zarówno emisji zanieczyszczeń gazowych, jak i zrzutu zanieczyszczonych ścieków czy powstawania toksycznych odpadów wtórnych.

W przypadku pozostałych instalacji szczegółowe oddziaływania będą możliwe do zidentyfikowania po określeniu rodzaju stosowanej technologii. Na etapie Prognozy w sposób ogólny odniesiono się do oddziaływań jakie mogą wystąpić na skutek budowy poszczególnych instalacji.

Działania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest docelowo będą mieć pozytywny wpływ na stan środowiska w szczególności na zdrowie ludzi. Możliwe to wystąpienia negatywne oddziaływania są stosunkowo nieliczne i w większości będą się cechować oddziaływaniem lokalnym. Należy zaznaczyć, iż istnieje bardzo duża szansa wyeliminowania możliwych negatywnych oddziaływań poprzez stosowanie odpowiednich standardów wykonywania prac polegających na usuwaniu azbestu, jego transporcie i unieszkodliwieniu (wymaganych obowiązującymi przepisami) oraz uwzględnieniu

faktu, że prace takie wykonywać mogą tylko uprawnione podmioty (posiadające odpowiednie zgody właściwych organów).

Należy równocześnie podkreślić, że realizacja PGO wpływać będzie na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku:

- Zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową (opakowania, surowce inne niż opakowaniowe, gruz budowlany) oraz recyklingu organicznego odpadów ulegających biodegradacji (odpadów kuchennych i ogrodowych) poprzez kompostowanie indywidualne oraz w kompostowni.
- Zbiórki selektywnej i wysegregowania odpadów niebezpiecznych i ich unieszkodliwienia w odpowiednich instalacjach.
- Wykorzystania energetycznego frakcji palnej odpadów.
- Ograniczania masy odpadów składowanych.
- Wyliminowania składowania odpadów nie przetworzonych.
- Składowania wyłącznie frakcji odpadów o zmniejszonej zawartości składników surowcowych, odpadów ulegających biodegradacji (a przez to zmniejszonej emisji gazów cieplarnianych i uciążliwości dla środowiska), pozbawionych frakcji palnej oraz odpadów niebezpiecznych typu komunalnego.
- Stosowania technologii spełniających kryteria BAT.
- Zwiększenia intensywności edukacji w tym zakresie, w tym promowanie działań mających na celu minimalizację wytwarzanych odpadów.
- Minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas zagospodarowania odpadów (stosowanie technologii spełniających kryteria BAT).
- Wykorzystania frakcji organicznych odpadów do produkcji kompostu (nawożenie, rekultywacja).
- Wykorzystania frakcji palnych odpadów do produkcji energii.
- Minimalizacji emisji do środowiska zanieczyszczeń ze składowisk poprzez ograniczanie ilości składowanych odpadów.
- Nie dopuszczanie do powstawania tzw. dzikich wysypisk i wyliminowanie powodów, w wyniku których powstają nowe.

Proponowane w projekcie planu technologie zagospodarowania odpadów będą miały pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez:

- Zmniejszenie emisji ze składowisk, przede wszystkim ze względu na zmniejszenie ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji.
- Zmniejszenie spalania paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach i cementowniach.
- Zwiększenie wykorzystania nawozowego przetworzonych odpadów ulegających biodegradacji, co zmniejszy ilość stosowanych nawozów sztucznych.
- Likwidację usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa i ich bezpieczne unieszkodliwienie.

6.3. Analiza wpływu działań określonych w Planie na poszczególne komponenty środowiska

6.3.1. Oddziaływanie na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody w kontekście występujących na ich terenie zakazów i działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.

Planowane w projekcie Planu inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko są zlokalizowane poza terenem parku narodowego i rezerwatów przyrody (tutaj w ogóle nie planuje się przedsięwzięć). Jedynie na terenie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego planowane jest zamknięcie i rekultywacja składowisk w gm. Wiślica i w gm. Pińczów.

W tabeli poniżej przedstawiono oddziaływanie skutków realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu na wartości przyrodnicze dla pozostałych form ochrony przyrody: parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo - krajobrazowych a także na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, uwzględniające zakazy odnoszące się do tych form ochrony przyrody. Mapa 1 przedstawia lokalizację planowanych przedsięwzięć względem obszarów chronionych.

Tabela 8. Oddziaływanie na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
Świętokrzyski Park Narodowy		
1.	<p>Zakazy obowiązujące na terenie parku narodowego, które mogą dotyczyć procesu inwestycyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody; - użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody; - zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; - niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów; - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu. <p>Zagrożenia zdiagnozowane na podstawie projektu Planu Ochrony dla ŚPN:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rozprzestrzenianie się gatunków obcych we florze parku sprzyjających synantropizacji ekosystemów leśnych i nieleśnych; — procesy sukcesyjne prowadzące do zarastania cennych przyrodniczo półnaturalnych nieleśnych ekosystemów lądowych (łąk, pastwisk, muraw); — zmiany stosunków wodnych, w tym obniżanie się poziomu wód gruntowych, zanikanie terenów wilgotnych i podmokłych spowodowane antropogenicznymi zmianami stosunków wodnych, zbyt szybki spływ powierzchniowy powodujący zmiany w hydrologii rzek i ograniczenie retencji; — niekontrolowana penetracja ludzka całego terenu parku oraz intensyfikacja udostępniania turystycznego; — nadmierny hałas, oświetlenie i zaśmiecanie terenu w otoczeniu obiektów sakralnych oraz na szlakach turystycznych; — nadmierny hałas i emisja spalin wzdłuż dróg powiatowych i wojewódzkich przecinających park; — zabijanie zwierząt (owady, płazy, gady, ptaki, ssaki) w wyniku ruchu pojazdów na drogach przebiegających przez park; — intensyfikacja gospodarki rolnej w bezpośrednim otoczeniu parku, w szczególności zanieczyszczenie wód i gleby ściekami, środkami ochrony roślin i nawozami; — fragmentacja krajobrazu w bezpośrednim otoczeniu parku; 	<p>W ramach realizacji Planu nie planuje się prowadzenia działań związanych z budową składowisk lub instalacji do unieszkodliwiania odpadów na terenie ŚPN.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<ul style="list-style-type: none"> — globalne zmiany klimatyczne zagrażające wszystkim ekosystemom i związanym z nimi gatunkom, zwłaszcza o charakterze górskim i borealnym; — zanik walorów krajobrazowych i wartości kulturowych szczególnie widoczny w nowym budownictwie i zagospodarowaniu terenu oraz zanikanie charakterystycznych cech krajobrazu Pasma Łysogórskiego, Pasma Klonowskiego, doliny Wilkowskiej i Doliny Czarnej Wody; — brak skutecznych instrumentów prawno-finansowych motywujących właścicieli gruntów na terenie parku do utrzymywania lub przywrócenia siedlisk przyrodniczych do właściwego stanu. 	
Rezerваты przyrody		
W ramach realizacji Planu nie planuje się działań inwestycyjnych na terenie rezerwatów przyrody w województwie świętokrzyskim.		
Parki Krajobrazowe Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych: Suchedniowsko-Oblęgorski PK, Cisowsko-Orłowiński PK, Jeleniowski PK, Sieradowicki PK, Chęcińsko-Kielecki PK, Nadnidziański PK, Szaniecki PK, Kozubowski PK		
2.	<p>Obowiązujące zakazy przedstawione w uchwałach powołujących parki krajobrazowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.); 2. Zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; 3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5. Zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych; 6. Zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych. 	<p>Projekty w większości zlokalizowane poza PK. Jedynie na terenie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego planowane jest zamknięcie i rekultywacja składowiska „Psia Górka” oraz zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów przemysłowych w gm. Pińczów. Wykonanie rekultywacji składowiska wpłynie pozytywnie na Park w związku z usunięciem zagrożeń powodowanych przez niezrekultywowane składowisko (m.in. zagrożenie odciekami, zapachowe, biologiczne).</p> <p>W przypadku nowych inwestycji zachodzi konieczność oceny wpływu planowanych inwestycji na środowisko. Należy uwzględnić zakazy dotyczące lokalizacji inwestycji w pobliżu zbiorników wodnych, jezior i rzek. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Zaleca się lokalizację planowanych inwestycji poza obszarami parków.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<p>7. Zakaz prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.</p> <p>Ww. zakazy nie dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; — terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; — realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego. 	
Parki Krajobrazowe Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych: Przedborski Park Krajobrazowy		
3.	Obowiązujące zakazy przedstawione w uchwale powołującej park krajobrazowy:	
	1. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz.1232 z późn. zm.);	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	2. Zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	4. Zakaz pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
5. Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.	

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	6. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	7. Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	8. Zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	9. Zakaz wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
	10. Zakaz prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami na terenie Parku Krajobrazowego.
Obszary Chronionego Krajobrazu		
Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko - Szydłowieckie		
4.	1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz łąk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Mircu i w Gowarczowie. Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego. W celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	2. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	3. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	4. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Nie planuje się inwestycji, które będą wymagały likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych na obszarze OCHK.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	5. Zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	W ramach Planu nie przewiduje się budowy obiektów w takiej lokalizacji.
	Zakazy powyższe nie dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia na danym terenie minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej. 	
Włoszczowsko – Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Solecko – Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Miechowsko – Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, Koszycko – Opatowiecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Jeleniowsko – Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko – Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu, Konecko – Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej		
5.	1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy/rozbudowy RZZO we Włoszczowie, Tuczępach, Janczycach, Kunowie i Końskich oraz modernizacji/budowy PSZOK (Chwalibogowice, Psia Górka, Skrzypiów, Janik, Radoszyce, Przededworze, Raczyce, Promnik, Łączna). Ponadto na terenie OChK będą realizowane zadania związane z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz przemysłowych. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody). Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. Zaleca się lokalizację planowanych inwestycji poza granicami obszarów chronionego krajobrazu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
		W przypadku nowych inwestycji zachodzi konieczność oceny wpływu planowanych inwestycji na środowisko. Należy uwzględnić zakazy dotyczące lokalizacji inwestycji w pobliżu zbiorników wodnych, jezior i rzek.
	2. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy/rozbudowy RZZO we Włoszczowie, Tuczępach, Janczycach, Kunowie i Końskich oraz modernizacji/budowy PSZOK. Ponadto na terenie OChK będą realizowane zadania związane z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz przemysłowych. Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	3. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy/rozbudowy RZZO we Włoszczowie, Tuczępach, Janczycach, Kunowie i Końskich oraz modernizacji/budowy PSZOK. Ponadto na terenie OChK będą realizowane zadania związane z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz przemysłowych. Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	4. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy/rozbudowy RZZO we Włoszczowie, Tuczępach, Janczycach, Kunowie i Końskich oraz modernizacji/budowy PSZOK. Ponadto na terenie OChK będą realizowane zadania związane z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz przemysłowych. Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<p>Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie. 	
Chęcińsko – Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu		
6.	<p>Na obszarze OCHK w strefie krajobrazowej A (tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łąkowe, a także zalesione jary lessowe z obecnymi na ich dnie ciekami wraz z terenami przyległymi; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny), wprowadzono zakazy:</p>	
	<p>1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;</p>	<p>Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. Zakaz będzie realizowany. Zakaz lokalizowania składowisk odpadów na terenach dolin rzecznych i innych terenach podmokłych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów). Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.</p>
	<p>2. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.);</p>	<p>Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.</p>
	<p>3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia</p>	<p>Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.	Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	4. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	5. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	6. Zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	nie dotyczy
	Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> — zakazu określonego w pkt. 2, realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — zakazu określonego w pkt. 2 i 4, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; — zakazu określonego w pkt. 3, likwidowania zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps; — zakazu określonego w pkt. 3, likwidowania zadrzewień przydrożnych w przypadku kolidowania z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. 	

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<p>Na obszarze C-KOCHK w strefie krajobrazowej B (tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łągowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny.</p> <p>Na obszarze Ch-KOChK w strefie krajobrazowej B zakazuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych. <p>Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zakazu określonego w pkt. 2, realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) zakazu określonego w pkt. 2, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; 3) zakazu określonego w pkt. 3, zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps; 4) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. 	<p>Zakazy będą realizowane jak w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	Na obszarze OCHK w strefie krajobrazowej C (obszary poza strefami A i B; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższym rygiorem ochronnym) nie ustala się zakazów.	Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. Ewentualne zadania dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
Cisowsko – Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu		
7.	Na obszarze OCHK w strefie krajobrazowej A (tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łąkowe, a także zalesione jary lessowe z obecnymi na ich dnie ciekami wraz z terenami przyległymi; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny), wprowadzono zakazy:	
	1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz łąk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Rakowie i w Łagowie oraz modernizacji/rozbudowy PSZOK w Rakowie i Bielinach. Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Należy uwzględnić zakazy wprowadzone w poszczególnych strefach krajobrazowych, a także określone w każdej z nich priorytety ochronne. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody). Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	2. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.);	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Rakowie i w Łagowie oraz modernizacji/rozbudowy PSZOK w Rakowie i Bielinach. Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Należy uwzględnić zakazy wprowadzone w poszczególnych strefach krajobrazowych, a także określone w każdej z nich priorytety ochronne. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
		Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	<p>Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Rakowie i w Łagowie oraz modernizacji/rozbudowy PSZOK w Rakowie i Bielinach.</p> <p>Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Należy uwzględnić zakazy wprowadzone w poszczególnych strefach krajobrazowych, a także określone w każdej z nich priorytety ochronne. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień.</p> <p>Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.</p> <p>Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p>
	4. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;	<p>Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Rakowie i w Łagowie oraz modernizacji/rozbudowy PSZOK w Rakowie i Bielinach.</p> <p>Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Należy uwzględnić zakazy wprowadzone w poszczególnych strefach krajobrazowych, a także określone w każdej z nich priorytety ochronne. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień.</p> <p>Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.</p> <p>Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p>
	5. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	nie dotyczy

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	6. Zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	nie dotyczy
	Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> — zakazu określonego w pkt. 2, realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — zakazu określonego w pkt. 2 i 4, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; — zakazu określonego w pkt. 3, likwidowania zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps; — zakazu określonego w pkt. 3, likwidowania zadrzewień przydrożnych w przypadku kolidowania z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. 	
	Na obszarze OCHK w strefie krajobrazowej B (tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łęgowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny.	
	Zakazy : <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.); 3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 	Zakazy będą realizowane jak w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<p>4. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p> <p>Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:</p> <p>1) zakazu określonego w pkt. 2, realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;</p> <p>2) zakazu określonego w pkt. 2 i 4, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;</p> <p>3) zakazu określonego w pkt. 3, zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps;</p> <p>4) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;</p> <p>5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.</p>	
	<p>Na obszarze OCHK w strefie krajobrazowej C (obszary poza strefami A i B; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznaczająca się najniższym rygiem ochronnym) nie ustala się zakazów.</p>	
Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu		
8.	<p>1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;</p>	<p>Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru.</p> <p>W przypadku realizacji inwestycji w obszarze należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji, należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. W celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą. Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p> <p>Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p>
	<p>2. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.</p>	<p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	3. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	3. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	4. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.
	Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> — terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; — ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie. 	
Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu		
	Na terenach stref krajobrazowych oznaczonych literami A, B i P:	
9.	1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;	Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru. W przypadku realizacji inwestycji w obszarze należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji, należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. W celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	<p>2. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <p>3. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych.</p> <p>4. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.</p> <p>5. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p> <p>6. Zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.</p>	<p>Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p> <p>Nie dotyczy</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p>
Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu		
10.	<p>1. Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;</p> <p>2. Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p>	<p>Nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w granicach obszaru.</p> <p>W przypadku realizacji inwestycji w obszarze należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji, należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania siedlisk gatunków zwierząt. W celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą</p> <p>Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji.</p> <p>Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Nie dotyczy</p>
Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu		
11.	Na obszarze POCHK w strefie krajobrazowej A zakazuje się:	

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	1. Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Masłowie. Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	2. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;	Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	3. Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	4. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;	Nie zaleca się prowadzenia działań z zakresu gospodarki odpadami w strefie A. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
	5. Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;	Nie dotyczy
	6. Lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	Nie dotyczy
	Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; 2. Zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3. Zakazu określonego w pkt. 2 i 4, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; 4. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 5. Terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla 	

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.	
	Na obszarze POCHK w strefie krajobrazowej B zakazuje się:	
	1. Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;	Planowane do realizacji inwestycje w obrębie OChK dotyczą budowy PSZOK w Mastowie. Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji. Należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli inwestycja zostanie dopuszczona do realizacji należy zwrócić uwagę na zakazy dotyczące ochrony środowiska wodnego, a także zachowania zadrzewień. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	2. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	3. w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	4. Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	Należy uwzględnić zakaz w przypadku planowania inwestycji. Możliwa realizacja inwestycji celu publicznego (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 24 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody).
	5. Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Nie dotyczy
	Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą: 1. Zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; 2. Zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3. Realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2; 4. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco	

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2; 5. Terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu	
	Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej C nie ustala się zakazów	Nie dotyczy. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami powinny zajmować obszary strefy C jako wariant najbardziej optymalny.
Użytki ekologiczne Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe Stanowiska dokumentacyjne Pomniki przyrody		
12.	W stosunku do ww. form ochrony przyrody obowiązują zakazy: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru; 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby; 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych; 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych; 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi; 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych; 11) umieszczania tablic reklamowych. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:	Inwestycje w zakresie gospodarki odpadami nie mogą być realizowane w określonych formach ochrony przyrody. Ze względu na ich niewielką powierzchnię, możliwe będzie wskazanie innych korzystniejszych lokalizacji przedsięwzięć.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie poszczególnych form ochrony przyrody oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych z projektu Planu
	1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; 2) realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych. Powyższe zakazy są wprowadzane uchwałą rady gminy ustanawiającą dany użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, stanowisko dokumentacyjne lub pomnik przyrody. Zakazy właściwe dla danego obiektu, obszaru lub jego części są wybierane spośród ww. zakazów. Dotyczy to także odstępstw od zakazów.	
Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt, grzybów		
13.	Zakazy w stosunku do dziko występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową określono w art. 51 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) Zakazy w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową określono w art. 52 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627)	Na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne odniesienie się do lokalizacji zaplanowanych działań w kontekście chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Każda inwestycja będzie wymagała odpowiedniej dokumentacji, a w przypadku stwierdzenia chronionych gatunków oceny wpływu danej inwestycji na tą formę ochrony przyrody. W przypadku wystąpienia chronionych gatunków w danej lokalizacji i gdy nie będzie możliwe obranie innego wariantu lokalizacyjnego, niezbędne będą do podjęcia działania kompensacyjne (np. przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody). Istotne w przypadku gatunków zwierząt będzie również obranie odpowiedniego terminu realizacji inwestycji (np. poza terminami rozrodu, lęgów, tarła lub hibernacji).

Podczas analizy wzięto pod uwagę ww. zakazy oraz uwzględniono cele ochrony obowiązujące na terenie parków krajobrazowych, również wzięto pod uwagę zakazy i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów obowiązujących w obszarach chronionego krajobrazu. W związku z tym planowane przedsięwzięcia nie będą kolidować z zakazami dla ww. form ochrony przyrody.

6.3.2. Oddziaływanie na obszary Natura 2000 (cele, przedmioty ochrony i integralność).

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się 40 obszarów objętych siecią Natura 2000. Spośród inwestycji zaplanowanych w projekcie Planu jedynie kilka znajduje się w kolizji z tymi obszarami lub w ich sąsiedztwie. W tabeli poniżej przeanalizowano lokalizację tych inwestycji pod kątem wystąpienia oddziaływania na obszary Natura 2000 (umieszczono informację o celach i przedmiocie ochrony obszarów Natura 2000). W przypadku wystąpienia oddziaływania opisano potencjalny wpływ inwestycji na obszary Natura 2000. Lokalizacje inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 przedstawia *Mapa 1*.

Tabela 9. Wpływ przedsięwzięć planowanych w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na obszary Natura 2000.

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
Obszary specjalnej ochrony ptaków			
1	PLB260001	Dolina Nidy	<p>Dolina Nidy stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej E62. Występuje tutaj co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bąk (PCK), ślepowron, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy (PCK), bocian czarny, czapla biała, dzięcioł białoszyi, mewa czarnogłowa, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkozek, zausznik, gęgawa, cyranka, cyraneczka, krakwa, płaskonos, podgorzałka, czernica, głowienka, hełmiatka, kropiatka, zielonka, krwawodziób, rycyk, dudek, remiz, w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, derkacz, wodnik, rybitwa białoczelna, podróżniczek, zimorodek, gąsiorek, dziwonia, srokosz, trzciniak, brzęczka, świerszczak (około 1% populacji krajowej), strumieniówka i słowik szary (około 0,5% populacji krajowej). Dolina Nidy to jedna z najistotniejszych w skali kraju ostoi lęgowych kropiatki, zielonki, derkacza, bączka, błotniaka stawowego i dzięcioła białoszyjego. Gniazdują tu najliczniejsze na południu Polski populacje lęgowe rycyka, czernicy, głowienki, krakwy, bąka, błotniaka łąkowego, czajki, krwawodzioba, kszyka, płaskonosy i cyranki. Prawdopodobne i możliwe są lęgi gatunków z bagien północno-wschodniej Europy takich jak: świstun, rożeniec, dubelt, bekasik, batalion, łączak, mewa mała czy uszatka błotna. Dolina Nidy jest ważnym miejscem dla migrujących ptaków wodno-błotnych (koncentracje 44 000 - 55 000 osobników).</p> <p><u>Wpływ:</u> w obrębie obszaru możliwa realizacja inwestycji dot. rekultywacji składowisk odpadów komunalnych w Skrzypiowie (gm. Pińczów) i Psia Górka (gm. Wiślica) oraz budowy PSZOK (Wiślica). Docelowo rekultywacja składowisk odpadów komunalnych będzie mieć pozytywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi uzyskany dzięki usunięciu zagrożenia ze strony składowisk w związku z usunięciem zagrożeń powodowanych przez niezrekultywowane składowisko (m.in. zagrożenie odciekami, zapachowe, biologiczne). Przedsięwzięcie nie znajduje się w obszarze siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem obszaru Natura 2000, w związku, z czym nie będzie znacząco negatywnego oddziaływania na ww. obszar. W trakcie realizacji nie dojdzie do niszczenia siedlisk chronionych w obszarze, z tego względu że inwestycje będą realizowane poza siedliskami przyrodniczymi (odległość 4-5 km). W trakcie prowadzenia inwestycji konieczne będzie wygrodenienie budowy w celu zapobiegnięcia wtargnięciu zwierząt na teren budowy.</p>
2	PLB140006	Małopolski Przełom Wisły	<p>Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej E63. Występuje co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoja rybitw - białoczelnej i rzecznej, jedno z nielicznych w kraju stanowisk lęgowych ostrygojada. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: dzięcioł białogrzbiety (PCK), mewa czarnogłowa, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa rzeczna, szabłodziób, batalion (PCK), krwawodziób, mewa pospolita, ostrygojad (PCK) i rycyk, w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje płaskonos, nurogęś i zimorodek. Ważna ostoja dla ptaków wodno-błotnych.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami..</p>
Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty			
1.	PLH260013	Dolina Białej Nidy	<p>Ostoją Dolina Białej Nidy to obszar występowania bardzo dobrze zachowanych zbiorowisk lasów bagiennych, głównie łąg olszowo-jesionowych Fraxino-Alnetum (91E0). Występuje tutaj 14 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami</p>
2	PLH260014	Dolina Bobrzy	<p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami..</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
3	PLH260015	Dolina Czarnej	<p>Na terenie Doliny Czarnej stwierdzono występowanie 16 typów siedlisk Natura 2000. Szczególne znaczenie mają zbiorowiska włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i> kształtujących się w korycie rzeki (3260). Obszar ma również istotne znaczenie dla zachowania siedlisk nieleśnych o acydofilnym charakterze (murawy napiaskowe 2330, murawy bliźniczkowe 6230, wrzosowiska 4030).</p> <p>Na terenie obszaru występuje istotna w skali kraju populacja przeplatki <i>aurinii</i>, związana z łąkami trzęślicowymi i wilgotnymi psiarzami. W budynkach muzeum w Sielpi znajduje się największa znana w województwie kolonia rozrodcza <i>nocka dużego</i>. Ostoja ta jest kluczowa dla zachowania w centralnej i południowej Polsce dwóch gatunków bezkręgowców z Czerwonej Listy - <i>dostojki akwilonaris</i> i <i>modraszka bagniczka</i>.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
4	PLH260016	Dolina Czarnej Nidy	<p>Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 9 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 32% obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne (6210), łąki o różnym stopniu wilgotności (6410) oraz starorzecza (3150). Niezwykle cennym zbiorowiskiem leśnym oprócz łągów jest także rozległy fragment grądu wysokiego. Liczne starorzecza i torfianki zasiedlają kumaki i traszki grzebieniaste. Dolina Czarnej Nidy stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
5	PLH260017	Dolina Górnej Mierzawy	<p>Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 3 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujące łącznie ponad 53% obszaru. Największe znaczenie mają zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410) oraz łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Siedliska łąkowe są jednym z najistotniejszych w regionie obszarów ochrony czerwończyka fioleotka i czerwończyka nieparka.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami</p>
6	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	<p>Obszar stanowi jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe (6410 i 6510), bardzo dobrze zachowane lasy łąkowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe (91E0, 91D0, 91T0). Obszar ma również znaczenie dla ochrony starorzeczy (3150). Łącznie stwierdzono występowanie 17 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, które zajmują ponad 44% obszaru. Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoj fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski <i>Castor fiber</i>, traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>, kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>, minóg ukraiński <i>Eudontomyzon mariae</i>, koza <i>Colitis taenia</i>, głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>, trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>, czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> i zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwończyka fioleotka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju. Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej <i>Osmoderma eremita</i>, piskorza <i>Misgurnus fossilis</i>, modraszka telejusa <i>Maculinea teleius</i> i modraszka <i>nausitousa Maculinea nausithous</i>.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami</p>
7	PLH260019	Dolina Kamiennej	<p>W Dolinie Kamiennej stwierdzono występowanie występuje 13 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 42% obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne (6210), w tym szczególnie naskalne oraz ostnicowe, łąki o różnym stopniu uwilgotnienia (6410), grądy (9170) oraz starorzecza (3150), a także niewielkie fragmenty łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0). Znaczenie obszaru podnosi zdecydowanie fakt, iż występuje tu jedna z najliczniejszych i dosyć stabilnych w Polsce populacji obuwika pospolitego <i>Cypridium calceolus</i>. Ostoja ma szczególne znaczenie dla ochrony gatunku <i>Osmoderma eremita</i>, chroniąc dwa bardzo dobrze zachowane stanowiska (Lisiny Bodzechowskie i Ulów). Podobne znaczenie ostoja ma dla <i>nocka dużego</i> (w Rudzie Kościelnej kolonia rozrodcza licząca około 300 osobników). Występujące tutaj populacje kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej charakteryzują się dużą liczebnością. Dolina Kamiennej stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
			<u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest modernizacja istniejącego PSZOK w gm. Ćmielów. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanego PSZOK-u i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000 Dolina Kamiennej.
8	PLH260001	Dolina Krasnej	Dolina Krasnej jest miejscem występowania dziewięciu chronionych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 12% obszaru. Szczególnie cenne są siedliska nieleśne, które powstały w toku ekstensywnego użytkowania i dziś stanowią o wartości przyrodniczej tego obszaru. Występujące tu płaty łąk trzęślicowych (6410), muraw bliźniczkowych (6230) oraz torfowisk przejściowych (7140) należą do najlepiej zachowanych w regionie. Stwierdzone w granicach obszaru niewielkie płaty torfowisk zasadowych (7230) są jedynymi z nielicznych w regionie. Zachowanie tych typów siedlisk w Dolinie Krasnej jest ważnym zadaniem dla zachowania spójności sieci Natura 2000 w regionie. Ostoja ma istotne znaczenie dla zachowania przelatki aurinii w Polsce. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami
9	PLH260020	Dolina Mierzawy	Na terenie obszaru Dolina Mierzawy występuje 6 siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących ponad 22% obszaru. Największą powierzchnię zajmują zbiorowiska łąk świeżych ekstensywnie użytkowanych (6510). Na uwagę zasługuje niezwykle rzadkie, bo występujące tylko na Pomorzu i w Lubelskiem bardzo dobrze wykształcone torfowisko nakredowe (7210). Siedlisko to stanowi ostoję dla równie niezwykle rzadkiego i zagrożonego gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, storczyka, lipiennika Loesela Liparis loeselii (1903). Najcenniejszym elementem obszaru jest w większości naturalne koryto rzeczne, zasiedlane przez dobrze zachowane populacje dwóch gatunków minogów, głowacza białopłetwego i trzepli zielonej. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami
10	PLH260021	Dolina Warkocza	Na terenie obszaru Dolina Warkocza występują 3 siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących ponad 32% obszaru. Największą powierzchnię zajmują łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Teren ten jest miejscem występowania najlepiej zachowanej populacji skójki gruboskorupowej Unio crassus w dorzeczu Nidy, w przyszłości może stanowić bazę dla restytucji tego gatunku <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami
11	PLH260022	Góry Pieprzowe	Na terenie obszaru występuje 5 gatunków siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących ok. 70% obszaru. Ostoja jest szczególnie ważna zwłaszcza ze względu na występowanie tu jednych z lepiej w skali kraju wykształconych muraw kserotermicznych, zwłaszcza ostnicowych (6210) oraz starorzeczy (3150) z bogatą florą podwodnych lub nadwodnych makrofitów, zwłaszcza Trapa natans. Istotne znaczenie mają tu również zbiorowiska łąkowe, głównie wierzbowe (91E0). Najcenniejszym zbiorowiskiem roślinnym jest step ostnicowy Sisymbrio-Stipetum capillatae. Obszar ma znaczenie dla zachowania populacji pachnicy dębowej. Rezerwat Góry Pieprzowe uważany jest za największe w kraju skupienie dziko rosnących róż. Murawy kserotermiczne rezerwatu zasiedla kilkadziesiąt gatunków ciepło i sucholubnych owadów, kilka gatunków pająków, chrząszczy i pszczoł, często posiadających tu jedyne stanowiska w kraju. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
12	PLH260023	Kras Staszowski	Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 10 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 30% powierzchni. Największy udział mają dobrze wykształcone łąki i łęgi (9170, 91E0). Siedliska wodno-błotne wykształcone w lejkach krasowych stanowią najcenniejszą wartość przyrodniczą tego terenu <u>Wpływ:</u> w obszarze nie będą realizowane przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowane są zadania związane z rekultywacją składowisk odpadów komunalnych (Grabowiec, Luszycza). Inwestycje konieczne do realizacji w celu ochrony zasobów wodnych. W efekcie realizacji zadań przewiduje się pozytywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi uzyskany dzięki usunięciu zagrożenia ze strony składowiska. W trakcie realizacji nie dojdzie do niszczenia siedlisk chronionych w obszarze, dlatego że

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
			inwestycje będą realizowana poza siedliskami przyrodniczymi (odległość od 7-10 km). W trakcie prowadzenia inwestycji konieczne będzie wygrodenienie budowy w celu zapobiegnięciu wtargnięciu zwierząt na teren budowy.
13	PLH260024	Krzemionki Opatowskie	Łącznie na terenie obszaru stwierdzono występowanie 3 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, pokrywających ponad 16% obszaru. Szczególne znaczenie mają dobrze zachowane ciepłolubne dąbrowy (9110). Obszar obejmuje stanowisko pachnicy dębowej <i>Osmoderma eremita</i> (w Krzemionkach Opatowskich). Na terenie wyznaczonej ostoi swoje stanowiska mają gatunki reliktowe oraz rzadkie i zagrożone: <i>Coronella austriaca</i> , <i>Mantis religiosa</i> , <i>Scolia hirta</i> , <i>Iphiclydes podalirius</i> , <i>Papilio machaon</i> , <i>Apatura ilia</i> , <i>Carabus intricatus</i> , <i>Chondrula tridens</i> , <i>Nesovitrea petronella</i> . <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
14	PLH260040	Lasy Cisowsko-Orłowińskie	Łącznie na terenie obszaru stwierdzono występowanie 15 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, pokrywających ponad 41% obszaru. Ostoja zdominowana jest przez lasy bukowo-jodłowe (żyźne i kwaśne buczyny, wyżynne bory jodłowe) (9110, 9130, 91P0), rzadziej grądy i łęgi (9170, 91E0), obejmuje też niewielkie płyty łąki trzęślicowych (6410). Niezwykle cenne przyrodniczo są rozległe torfowiska wysokie i przejściowe (7110, 7140) otoczone borami bagiennymi i bagiennymi lasami olszowymi (łęgi i olsy). Występują także torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji. Jest to również ostoja, gdzie bardzo dobrze zachowane są suche bory sosnowe <i>Cladonio-Pinetum</i> (91T0). Celem ochrony tej ostoi jest zabezpieczenie naturalnego lasu o charakterze górskim na niżu. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest modernizacja istniejącego PSZOK Daleszyce. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanego PSZOK-u i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
15	PLH260011	Lasy Skarżyskie	Łącznie na terenie obszaru stwierdzono występowanie 9 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, pokrywających ponad 25% obszaru. Lasy Skarżyskie to obszar głównie leśny, zabezpieczający naturalne lasy bukowo-jodłowe o charakterze puszczańskim (9130, 91P0). Na obrzeżach lasów występują bardzo dobrze zachowane zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i> (6410). Obszar ma istotne znaczenie przede wszystkim dla ochrony przeplatki <i>aurinia</i> i pachnicy dębowej. Szczególną wartość posiada torfowisko przejściowe i wysokie położone na północ od Lipowego Pola. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
16	PLH260010	Lasy Suchedniowskie	W obszarze zidentyfikowano 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 5 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Siedliska z załącznika I zajmują łącznie ponad 9% obszaru. Szczególnie bogata jest fauna bezkręgowców, z bardzo rzadkim obecnie w Polsce chrząszczem jelonkiem rogaczem. Znajduje się tutaj główna ostoja modrzewia polskiego <i>Larix polonica</i> w kraju. Na terenie ostoi znajduje się ostoja ptasia o randze krajowej K069. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest rozbudowa i modernizacja istniejącego PSZOK Bliżyn. Zadanie to będzie docelowo sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
17	PLH260025	Ostoja Barcza	Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 51% powierzchni. Największe powierzchnie zajmują kwaśne i żyźne buczyny (9110, 9130). W rejonie Doliny Wilkowskiej z rzeką Lubrzanką występuje jedna z najliczniejszych w województwie populacji przeplatki <i>aurini</i> . Rzeka stanowi miejsce występowania rzadkich gatunków mięczaków <i>Unio crassus</i> i <i>Anodonta cygnea</i> podnoszących rangę obszaru. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
18	PLH260026	Ostoja Brzeźnicka	<p>Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 16% powierzchni. Ostoja zabezpiecza śródleśne półotwarte zbiorowiska ekstensywnie użytkowanych i zmiennowilgotnych łąk (6410, 6510), bagiennych borów (91D0) oraz sztuczne zbiorniki wodne z roślinnością wodną Potametea. Na łąkach w rejonie wsi Brzeźnica występuje licznie przeplatka aurinia Euphydryas aurinia. Miejsce to jest jedną z najważniejszych ostoi gatunku. Niewielki kompleks leśny k. Korytkowa jest istotnym, izolowanym miejscem rozrodu pachnicy dębowej Osmoderma eremita. Górna Drzewiczka jest jednym z najważniejszych obszarów występowania minoga strumieniowego Lampetra planeri na terenie województwa. Znacząca w skali regionu jest także populacja trzepli zielonej Ophiogomphus cecilia. Położone poza lasami stawy w Korytkowie obfitują w kumaka Bombina bombina, mającego tu jedno z najistotniejszych stanowisk w północnej części województwa.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
19	PLH260027	Ostoja Gaj	<p>Na terenie ostoi występują 2 siedliska z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujące łącznie ponad 67% powierzchni. Ostoja Gaj zabezpiecza dwa kompleksy leśne z udziałem dobrze i bardzo dobrze zachowanych grądów Tilio-Carpinetum (9170) z dużym udziałem gatunków ciepłolubnych, chronionych i zagrożonych. Obok tego wykształcają się fragmenty niezwykle rzadkich zbiorowisk świetlistych dąbrów Potentillo albae-Quercetum (9110). Zarówno grąd jak i świetlista dąbrowa stanowią ostoję występowania bardzo rzadkiego storczyka Polski, wpisanego do załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, obuwika pospolitego Cypripedium calceolus. Siedlisko wyróżnia się szczególnymi warunkami hydrologicznymi związanymi z występowaniem zjawisk krasowych i obecnością źródła węglanowego. Na terenie ostoi dwukrotnie stwierdzono obecność Myotis bechsteini, obszar jest także miejscem żerowiskowym Myotis myotis.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
20	PLH260028	Ostoja Jeleniowska	<p>Na terenie ostoi występuje 9 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 64% powierzchni. Ostoja zdominowana jest przez lasy bukowo-jodłowe (żyzne i kwaśne buczyny, wyżynne bory jodłowe) (9110, 9130, 91P0) rzadziej grądy i łągi (9170, 91E0), sporadycznie występują niewielkie płyty łąk ekstensywnie użytkowanych (6510). Na terenie obszaru występują też dobrze wykształcone piargi i gołoborza krzemianowe (8150). Celem ochrony tego obszaru jest zabezpieczenie naturalnego lasu o charakterze górskim na niżu z obecnością gatunków chronionych i górskich</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
21	PLH260029	Ostoja Kozubowska	<p>Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 75% powierzchni. Jest to największy kompleks lasów grądowych (Tilio-Carpinetum) 9170 i łągowych (Ficario-Ulmetum) 91F0 na obszarze Niecki Nidziańskiej. Występuje tu specyficzna postać grądu (nadnidziańska) nie spotykana w innych regionach. Na terenie ostoi są liczne populacje obuwnika pospolitego Cypripedium calceolus (np. rez. Wroni Dół). Ostoja Kozubowska jest jednym z głównych stanowisk jelonka rogacza Lucanus cereus w Polsce (rezerwat Polana Polichno wraz z otoczeniem)</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest modernizacja PSZOK Złota. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanego PSZOK-u i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.</p>
22	PLH260003	Ostoja Nidziańska	<p>Na terenie obszaru zidentyfikowano 19 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 20 gatunków z Załącznika II. Siedliska z załącznika I zajmują łącznie ponad 18% powierzchni. Jednym z głównych walorów ostoi jest kras gipsowy, tworzący podłoże dla rzadko spotykanych, kserotermicznych, nagipsowych muraw (6210). Związane są z nimi stanowiska wielu najrzadszych składników naczyniowej flory polskiej - znajduje się tu jedyne w Polsce stanowisko Serratula lycopifolia, oraz jedna z najmocniejszych populacji Carlina onopordifolia. Dobrze wykształcone i zachowane są także zbiorowiska łąkowe i torfowiskowe (6410, 6510, 7140) oraz lasy łąkowe (91E0, 91F0). Jest to obszar występowania słonych źródeł, wokół których rozwijają się łąki halofilne (1340) a także miejsce łąkowe wielu gatunków</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
			<p>ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych i ważny punkt na szlaku wędrówkowym ptaków (Dolina Nidy jest ostoją ptaków o randze europejskiej E62). Jeden z największych w tej części kraju system rozlewisk.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze będą realizowane przedsięwzięcia dotyczące budowy PSZOK w Wiślicy, rekultywacji składowiska odpadów komunalnych Psia Górka i Skrzypiów, zamykania i rekultywacji składowiska odpadów przemysłowych w Skowronnie Górnym oraz modernizacji PSZOK w Pińczowie. Zadania związane z rekultywacją składowisk odpadów w efekcie będą mieć pozytywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi uzyskany dzięki usunięciu zagrożenia ze strony składowisk. Przedsięwzięcia nie znajdują się w obszarze siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem obszaru Natura 2000, w związku z czym nie będzie znacząco negatywnego oddziaływania na ww. obszar. W trakcie realizacji nie dojdzie do niszczenia siedlisk chronionych w obszarze. W trakcie prowadzenia inwestycji konieczne będzie wygrodenienie budowy w celu zapobiegnięciu wtargnięciu zwierząt na teren budowy.</p>
23	PLH260030	Ostoja Pomorzany	<p>Na terenie obszaru zidentyfikowano 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I, które łącznie zajmują ponad 58% powierzchni. Dominują siedliska łąk użytkowanych ekstensywnie (6510). Istotne znaczenie mają siedliska torfowiskowe (7110, 7120, 7140). Na terenie ostoi zlokalizowane są trzy torfowiska ("Białe Ługi", "Gabrielnia", "Przybyszowy"), będące miejscem rozrodu jednej z najmocniejszych populacji zalotki większej <i>Leucorrhinia pectoralis</i> w woj. świętokrzyskim. Na terenie torfowisk występują zanikające w regionie cietrzewie <i>Tetrao tetrix</i>. Na łąkach w porze lęgowej obserwuje się parę błotniaków zbożowych <i>Circus cyaneus</i> (VU) - najrzadszego krajowego przedstawiciela rodzaju.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>
24	PLH260004	Ostoja Przedborska	<p>Na terenie obszaru zidentyfikowano 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I, które łącznie zajmują ponad 20% powierzchni. Szczególną wartość mają dobrze wykształcone i zachowane kompleksy wilgotnych i podmokłych łąk (6210, 6510), oraz torfowisk (7110, 7140).</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest budowa PSZOK w Słupi Koneckiej. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.</p>
25	PLH260031	Ostoja Sieradowicka	<p>W obszarze stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych głównie leśnych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, które łącznie zajmują ponad 62% powierzchni obszaru. Najlepiej wykształcone są żyzne buczyny (9130), bory i lasy bagienne (91D0) oraz wyżynny jodłowy bór mieszany (91P0). Ponadto dobrze zachowane są zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410), które wykształciły się w dolinach rzecznych często towarzyszą im różnego typu torfowiska (7120, 7140).</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest budowa PSZOK w Bodzentynie i rozbudowa PSZOK w Wąchocku. Zadania te będą sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.</p>
26	PLH260032	Ostoja Sobkowsko-Korytnicka	<p>Zidentyfikowano 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I, które łącznie zajmują ponad 62% powierzchni. Ostoja Sobkowsko-Korytnicka zabezpiecza areał występowania muraw kserotermicznych (6210) i stanowi połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Ponidziu i w Obszarze Chęcińskim. Stanowi również przedłużenie Doliny Nidy ku północy będąc łącznikiem z Białą Nidą i Czarną Nidą, a dalej Lubrzanką i Wierną Rzeką. Jest ważnym korytarzem ekologicznym obejmującym naturalne rzeki niżowe oraz towarzyszące im łąki świeże i zmiennowilgotne (6510), a także wzgórza głównie o charakterze kserotermicznym. Najcenniejsze obok muraw kserotermicznych są siedliska wapiennych piasków <i>Koelerion glaucae</i>. Jest to jeden z większych w regionie kompleksów ekstensywnie użytkowanych łąk. Koryto rzeki zasiedla jedna z istotniejszych w regionie populacja trzepli zielonej. W ostoi występują dobre warunki siedliskowe dla malakofauny. Siedliska mające duże znaczenie dla ochrony poczwarówki zwężonej <i>Vertigo angustior</i> to nawęglanowe wilgotne łąki. Mikrosiedliska w których występuje poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i> są mniej liczne, ale mają duże znaczenie dla ochrony gatunku.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
27	PLH260033	Ostoja Stawiany	Szczególne istotnym siedliskiem występującym tutaj są murawy kserotermiczne (6210) – teren Ostoi stanowi połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Pomorzu i w Obszarze Chęcińskim. Ogółem występuje tu 9 typów siedlisk przyrodniczych z zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (zajmujących łącznie prawie 44% powierzchni). Dominują siedliska łąkowe (6410, 6510). Liczne torfianki i leje krasowe zdecydowały o tym, że jest to najważniejsza w regionie ostoja traszki grzebieniastej, jak również istotne siedlisko kumaka nizinnego. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
28	PLH260034	Ostoja Szaniecko-Solecka	Na terenie obszaru zidentyfikowano 19 rodzajów siedlisk z Załącznika I, które łącznie zajmują ponad 46% powierzchni. Największą powierzchnię zajmują łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Największe znaczenie przyrodnicze mają siedliska muraw kserotermicznych (6210) i torfowisk węglanowych (7230), łąk solniskowych oraz ciepłych łąk. Ostoja zabezpiecza najcenniejsze półnaturalne siedliska związane z występowaniem wapienia i gipsu. Ostoja stanowi znaczący w skali regionalnej obszar występowania pachnicy dębowej. Jest to także jedna z najważniejszych w regionie ostoi dla kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej, które szczególnie licznie zasiedlają południowe krańce ostoi z zalewanymi corocznie łąkami i kompleksami stawów hodowlanych. Spotkać tam można jeszcze dziewięć innych gatunków płazów oraz znaczące w województwie koncentracje ptaków wodno-błotnych. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowane są zadania związane z rozbudową/modernizacją istniejących PSZOK (Busko-Zdrój, Solec-Zdrój, Nowy Korczyn). Zadania te będą sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanych PSZOK i nie będą mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
29	PLH260035	Ostoja Wierzejska	Głównym celem ochrony są lasy bukowo-jodłowe, z rzadkim zespołem wyżynnego jodłowego boru mieszanego Abietetum polonicum (91P0), uważanym za zbiorowisko endemiczne Polski. Jest to jedyne siedlisko z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmuje ponad 21% powierzchni. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
30	PLH260036	Ostoja Żyznów	Na terenie obszaru zidentyfikowano 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I, które łącznie zajmują ponad 45% powierzchni. Największą powierzchnię zajmują siedliska łąk (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) (9170). Największe znaczenie przyrodnicze przedstawiają bardzo dobrze wykształcone i użytkowane ekstensywnie świeże łąki (6510), fragmenty muraw kserotermicznych (6210), zbiorowiska łąkowe (91E0, 91F0) oraz różne typy łąk o wysokiej bioróżnorodności. Bogate łąki nawęglanowe nad rzeką Kacanką sprzyjają rozwojowi populacji poczwarówki zwężonej Vertigo angustior. W rzece Koprzywiance występuje skójka gruboskorupowa Unio crassus. Ostoja jest ważna dla zachowania licznej populacji Osmoderma eremita i Maculinea nausithous. Bardzo licznie występuje tutaj kumak nizinny. Dolina Koprzywianki wraz z dopływami stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowane są zadania związane z rekultywacją w Szymanowicach Dolnych. Zadanie związane z rekultywacją składowisk odpadów w efekcie będzie mieć pozytywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi uzyskany dzięki usunięciu zagrożenia ze strony składowisk. Przedsięwzięcie nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
31	PLH260037	Przełom Lubrzanki	Występują tu 3 siedliska przyrodnicze z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, łącznie zajmujące ponad 36% powierzchni terenu. Największe powierzchnie zajmują dobrze wykształcone niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Górski przełom rzeki Lubrzanki stanowi jeden z najważniejszych w regionie obszarów występowania mięczaków: skójki gruboskorupowej, skójki malarskiej i szczeżui wielkiej <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
32	PLH060045	Przełom Wisły w Małopolsce	Stwierdzono tu 10 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (24% powierzchni) oraz 21 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Obszar obejmuje fragment ostoi ptaków wodno - błotnych o randze europejskiej (IBA E 63), ważnej zarówno dla gatunków lęgowych jak i migrujących. Dolina Wisły jest uważana za korytarz ekologiczny rangi europejskiej <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowane są zadania związane z rozbudową/modernizacją istniejącego PSZOK w Zawichoście. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania rozbudowywanego PSZOK i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
33	PLH180049	Tarnobrzaska Dolina Wisły	Stwierdzono tu 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 58% powierzchni. Spośród siedlisk przyrodniczych, największe znaczenie mają tu: łąki nadrzeczne (91E0), łąki selernicowe (6440) oraz starorzeczka (3150). <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.
34	PLH260038	Uroczyska Lasów Starachowickich	Stwierdzono tu 6 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 43% powierzchni. Uroczyska Lasów Starachowickich zabezpieczają duże kompleksy wyżynnego jodłowego boru mieszanego Abietetum polonicum (91P0), uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski, występujące jedynie w Górach Świętokrzyskich i na Roztoczu. Ponadto znajdują się tutaj rozległe płaty grądów Tilio-Carpinetum (9170). <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest budowa PSZOK w Mircu. Możliwe oddziaływania będą związane z prowadzeniem prac budowlanych, emisją zanieczyszczeń i hałasu a także z zajmowaniem terenów oraz uszczelnianiem powierzchni gleby. Zadanie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
35	PLH260012	Uroczysko Pięty	Stwierdzono tu 6 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 42% powierzchni. Najcenniejszymi zespołami roślinnymi są dobrze wykształcone i zachowane siedliska naturalne o znaczeniu europejskim: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140), dobrze zachowane płaty borów i lasów i brzożowo-sosnowych bagiennych lasów borealnych (91D0), łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0) oraz zachowane w nieco słabszym stanie grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (9170). Największą powierzchnię zajmują natomiast siedliska łąk użytkowanych ekstensywnie (6510). Z siedliskami łąk związane są liczne populacje motyli dziennych, przy czym istniejące tu stanowisko przepłatki aurinii jest uznawane za istotne w skali kraju. Ze względu na obecność goryczki występuje tu też myrmekofilny modraszka alkon. Znajdują się tu jedno z najbogatszych w regionie stanowisk kosańca syberyjskiego Iris sibirica, mieczyka dachówkowatego Gladiolus imbricatus i pełnika europejskiego Trollius europaeus. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest rozbudowa i modernizacja istniejącego PSZOK Bliżyn. Zadanie to będzie docelowo sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.
36	PLH260041	Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie	Zidentyfikowano tutaj 25 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 2 gatunki z załącznika II tej Dyrektywy. Siedliska z załącznika I zajmują łącznie ponad 48% powierzchni. Największą powierzchnię zajmują siedliska grądów (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum). Unikatem są występujące tu płaty bardzo dobrze wykształconych świetlistych dąbrów (9110) (zwłaszcza okolice Małogoszczy), a także cenne florystycznie łąki trzęślicowe (6410). Regionalnym unikatem są płaty nawapiennych buczyn ze storczykami nawiązujących do siedliska 9150. Obszar ten wchodzi w ciąg ekologiczny siedlisk na wapiennych i krasowych od Staszowa do Przedborza. Teren z licznymi torfiankami sprzyja występowaniu gatunków mięczaków z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Vertigo moulinsiana, Anisus vorticulus) oraz innych gatunków mięczaków. <u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nr obszaru	Nazwa obszaru Natura 2000	Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i wpływ realizacji przedsięwzięć z projektu Planu na stan zachowania siedlisk i gatunków
37	PLH260039	Wzgórza Kunowskie	<p>Ogółem stwierdzono tu występowanie 11 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 34% obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne (6210) położone na zboczach dolin rzecznych, na ścianach wąwozów i skarpacech śródpolnych, łąki o różnym stopniu wilgotności (6410) oraz starorzecza (3150). Ostoja jest ważna zwłaszcza dla zachowania następujących siedlisk: dobrze zachowanych w skali kraju muraw kserotermicznych, z wieloma rzadkimi gatunkami, płątów łąk, zwłaszcza świeżych, ekstensywnie użytkowanych (6510), fragmentów łąk trzęślicowych, a także fragmentów zbiorowisk łągowych (91E0, 91F0) oraz grądów 9170). Obszar ma bardzo duże znaczenie dla zachowania gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, związanych ze środowiskiem wilgotnych łąk: <i>Lycaena helle</i> i <i>Maculinea teleius</i>. Dolina Kamiennej wraz z dopływami, a zwłaszcza rzeką Świśliną stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze ogólnokrajowej.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami. Najbliżej w stosunku do obszaru planowana jest budowa PSZOK w Pawłowie. Możliwe oddziaływania będą związane z prowadzeniem prac budowlanych, emisją zanieczyszczeń i hałasu a także z zajmowaniem terenów oraz uszczelnianiem powierzchni gleby. Zadnie to będzie sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i nie będzie mieć wpływu na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000.</p>
38	PLH260002	Łysogóry	<p>W obszarze stwierdzono obecność 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 72% powierzchni. Występują tu rzadkie zespoły roślinne, m.in. wyżynny jodłowy bór mieszany - <i>Abietetum polonicum</i> (91P0), czy bór mieszany jodłowo-świerkowy <i>Abieti-Piceetum</i> i dolnoregłowy świerkowy bór na torfie <i>Bazzanio-Piceetum</i>. Znajdują tu swoją ostoję bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach oraz występuje jedna z największych ostoi modrzewia polskiego <i>Larix polonica</i> - jednego z nielicznych taksonów drzew objętych w Polsce ścisłą ochroną. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców, w tym wiele unikatowych i reliktowych - np. chrząszcze <i>Orithales serraticornis</i>, <i>Ceruchus chrysomelinus</i>, <i>Ampedus melanurus</i>, <i>Cucujus cinnaberinus</i>. Na terenie ostoi Łysogórskiej ustalono występowanie 72 gatunków ślimaków łądowych co stanowi 72% gatunków łądowych występujących w Górach Świętokrzyskich. Szczególne znaczenie w ostoi Łysogóry mają stanowiska występowania <i>Unio crassus</i> w rzekach o naturalnym górskim charakterze.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami</p>
39	PLH180020	Dolina Dolnego Sanu	<p>Celem ochrony w obszarze jest zachowanie mozaiki siedliskowej charakterystycznej dla większych dolin rzecznych. Zidentyfikowano tu łącznie 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe znaczenie mają kompleksy zbiorowisk przykorytowych (łągi wierzbowe, ziołorośla i pionierska roślinność na piaszczystych odsypach i namuliskach). Istotną rolę w dolinie odgrywają także różnego typu ekstensywnie użytkowane łąki (6510, 6410, 6440) oraz, szczególnie w północnej części obszaru, liczne starorzecza z bogatą florą wodną. Młode strome zbocza w okolicach Zarzecza i Krzeszowa, poza roślinnością ciepłolubną, obfitują w wysięki i wypływy wód podziemnych, na których wykształciły się łągi olszowe z masowym udziałem skrzypu olbrzymiego. Na suchych łąkach i pastwiskach oraz na krawędziach erozyjnych wykształcają się ciekawe zbiorowiska kserotermiczne. Florę i faunę cechuje znaczne bogactwo, wykazano tu 19 gatunków z Załącznika II DS. Występują tu istotne na poziomie regionalnym populacje <i>Maculinea teleius</i>, <i>M. nausithous</i>, <i>Lutra lutra</i> i <i>Aspius aspius</i>. W dolinie występują również takie gatunki jak <i>Orchis coriophora</i>, <i>Rosa gallica</i>, <i>Potentilla rupestris</i>, <i>Clematis recta</i>, <i>Trapa natans</i> czy <i>Mantis religiosa</i>. Obszar stanowi także istotny korytarz ekologiczny w tym dla ichtiofauny. Wody rzeki San i jej dopływów są siedliskiem cennych gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Dorzecze Sanu objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych (certy, troci wędrownej, łososia i jesiotra ostronosego) zaś jej dopływy na tym odcinku są wymieniane jako jedne z cieków dorzecza o walorach kwalifikujących je jako potencjalne tarliska anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych o znaczeniu europejskim.</p> <p><u>Wpływ:</u> w obszarze nie planuje się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami</p>

Przedsięwzięcia z zakresu tworzenia punktów selektywnej zbiórki odpadów czy też usuwania wyrobów zawierających azbest nie będą miały negatywnego wpływu na przedmioty ochrony obszarów Natura 200 i ich integralność pod warunkiem zachowania minimalnej zajętości terenu w trakcie prac inwestycyjnych i przestrzegania procedur ochronnych w trakcie usuwania wyrobów zawierających azbest. Ponadto lokalizując punkty selektywnego zbierania należy wybrać takie usytuowanie, aby lokalizacja tego typu obiektów była poza cennymi siedliskami przyrodniczymi.

Wykonana wcześniej ogólna analiza znaczących oddziaływań w odniesieniu do poszczególnych zadań na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi, dobra materialne i zabytki wraz z przykładami działań minimalizujących możliwe do wystąpienia oddziaływania może odnosić się także pośrednio do obszarów Natura 2000 w zakresie oddziaływania na elementy przyrodnicze (Tabela 8).

Podsumowanie

Na etapie niniejszej prognozy nie stwierdza się negatywnego znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000 planowanych w projekcie Planu inwestycji. Wykonana analiza nie wskazuje negatywnego wpływu inwestycji na gatunki i siedliska chronione będące przedmiotem ochrony tych obszarów a także negatywnego wpływu na integralność i powiązanie z innymi obszarami.

6.3.3. Oddziaływanie na korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i lokalnym

Wg W. Jędrzejewskiego, na terenie województwa świętokrzyskiego, występuje jeden główny korytarz ekologiczny Południowo-Centralny, który łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, następnie łączy się z Lasami Lublinieckimi i Borami Stobrawskimi oraz biegnie do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Liczne lokalne korytarze migracji związane są z dolinami rzek licznie występującymi w województwie. Lokalizację przedsięwzięć względem korytarzy przedstawia Mapa 2.

Projekt Planu nie przewiduje lokalizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami mogących mieć negatywny wpływ na Południowo-Centralny korytarz ekologiczny.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na korytarze ekologiczne skutków realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego.

6.3.4. Wpływ na ekosystemy wodno-błotne

Na obszarach przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków (Mapa 2) zlokalizowane są nieliczne inwestycje dotyczące rekultywacji składowisk odpadów komunalnych (Psia Górka, Szymanowice Dolne). Inwestycje te wskazane są do realizacji ze względu na konieczność ochrony środowiska wodno-gruntowego przed odciekami z tych składowisk. Inwestycje związane z rekultywacją składowisk wpłyną pozytywnie na stan siedlisk przyrodniczych w związku z usunięciem zagrożenia odciekami. W trakcie prac budowlanych należy ograniczyć zajęcie terenu pod prace budowlane. Na terenie rezerwatów mokradłowych nie będą realizowane żadne przedsięwzięcia.

Inwestycje proponowane do realizacji w projekcie Planu nie będą oddziaływały negatywnie na zbiorowiska roślinne i obszary przeznaczone do ochrony siedlisk i gatunków oraz na rezerваты mokradłowe.

Dane dotyczące siedlisk i gatunków wymagających ochrony, zbiorowisk roślinnych oraz rezerwatów mokradłowych pochodzą z opracowania pn. „Ekosystemy lądowe pozostające w dynamicznych relacjach z wodami podziemnymi i powierzchniowymi dla obszarów dorzeczy w Polsce” (opracowanie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej).

6.3.5. Wpływ na zdrowie ludzi

Wpływ obiektów zagospodarowania odpadów na ludzi będzie pojawiał się zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji obiektów oraz ich likwidacji.

Oddziaływania związane będą z etapem realizacji inwestycji polegających na rozbudowie lub budowie instalacji oraz składowisk i będą to działania krótkotrwałe i miejscowe. Oddziaływania związane będą z prowadzeniem prac budowlanych lub montażowych, co z kolei skutkować będzie emisją hałasu (oddziaływanie chwilowe i mające charakter lokalny, ograniczony do bezpośredniego sąsiedztwa działki), lokalnym zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego (oddziaływanie o charakterze lokalnym i chwilowym) substancjami emitowanymi przez pojazdy (tlenki węgla i azotu, węglowodory), występowaniem pylenia z placów budowy oraz wzmożonym ruchem na drogach dojazdowych. Negatywne oddziaływania związane z fazą budowy ustąpią wraz z jej zakończeniem. Na etapie eksploatacji w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zagospodarowania odpadów zwiększona będzie też ilość w powietrzu owadów oraz mikroorganizmów występujących na cząsteczkach pyłu, w tym patogenów i ich form przetrwalnikowych.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi składowiska odpadów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2013r. w sprawie składowisk odpadów (Dz.U. 2013r. poz. 523), lokowane są w odpowiedniej odległości od budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego i budynków użyteczności publicznej, zgodnie z ustaleniami raportu o oddziaływaniu na środowisko sporządzonego dla składowiska odpadów.

Emisje o zbliżonym charakterze mogą również występować przy pracach związanych z zamykaniem i rekultywacją składowisk.

Przy bezawaryjnej pracy instalacji przekształcania odpadów brak jest podstaw do przypuszczeń, aby powodowały ona emisje substancji, które mogłyby oddziaływać negatywnie na ludzi.

Należy nadmienić, że usprawnienie gospodarki odpadami dzięki realizacji planowanych w Planie inwestycji wpłynie pozytywnie na zdrowie mieszkańców województwa.

Tematem budzącym wiele kontrowersji oraz protestów społecznych jest spalanie odpadów. Liczne publikacje naukowe i raporty specjalistyczne dowodzą jednak, że funkcjonowanie spalarni odpadów, w przypadku dotrzymania przez nie wymogów określonych w Dyrektywie UE 2000/76/EC w sprawie spalania odpadów, nie wpływa w żaden sposób na zdrowie ludzi.

6.3.6. Wpływ na zwierzęta

W sąsiedztwie instalacji należy liczyć się ze zmianami w składzie gatunkowym i liczebności zwierząt. Cześć gatunków będzie migrować na inne tereny, co związane będzie przede wszystkim ze zwiększonym hałasem oraz ruchem pojazdów transportowych.

Z drugiej natomiast strony zwiększy się liczebność gatunków towarzyszących obszarom zmienionym antropogenicznie. Zwiększy się liczebność niektórych gatunków ptaków, gryzoni i owadów. Dotyczy to głównie składowisk odpadów oraz instalacji do zagospodarowania odpadów.

Na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne odniesienie się do lokalizacji zaplanowanych inwestycji w kontekście chronionych gatunków zwierząt. Każda inwestycja będzie wymagała odpowiedniej dokumentacji, a w przypadku stwierdzenia chronionych gatunków oceny wpływu danej inwestycji na tą formę ochrony przyrody. W przypadku wystąpienia chronionych gatunków w danej lokalizacji i gdy nie będzie możliwe obranie innego wariantu lokalizacyjnego, niezbędne będzie podjęcie działań związanych z zabezpieczeniem siedlisk zwierząt. Istotne w przypadku gatunków zwierząt będzie również obranie odpowiedniego terminu realizacji inwestycji (np. poza terminami rozrodu, lęgów, tarła lub hibernacji).

Ponadto w sytuacji, gdy realizacja inwestycji będzie wiązała się z naruszeniem zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną, przeprowadzenie planowanych czynności może nastąpić dopiero po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

6.3.7. Wpływ na rośliny

Zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji instalacji i ich likwidacji może występować lokalne zapylenie roślin przy trasach transportowych, co może być powodem zmniejszenia intensywności fotosyntezy oraz transpiracji roślin. Nie wykazano jednak jak dotąd, aby mogło to w sposób istotny wpłynąć na zdrowotność roślin. Można zatem uznać, że przewidywane do budowy instalacje będą miały znikomy wpływ na roślinność terenów przyległych.

Na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne odniesienie się do lokalizacji zaplanowanych inwestycji w kontekście chronionych gatunków roślin. Każda inwestycja będzie wymagała odpowiedniej dokumentacji, a w przypadku stwierdzenia chronionych gatunków oceny wpływu danej inwestycji na tą formę ochrony przyrody. W przypadku wystąpienia chronionych gatunków w danej lokalizacji i gdy nie będzie możliwe obranie innego wariantu lokalizacyjnego, niezbędne będzie podjęcie działań związanych z przenoszeniem okazów w inne dogodne miejsce pod nadzorem botanicznym. Ponadto w sytuacji, gdy realizacja inwestycji będzie wiązała się z naruszeniem zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną, przeprowadzenie planowanych czynności może nastąpić dopiero po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków chronionych na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

6.3.8. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Inwestycje związane z budową nowych składowisk odpadów oraz eksploatacją, zamykaniem i rekultywacją składowisk będą spełniały wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie składowisk odpadów (niektóre zalecenia wymieniono poniżej).

Składowiska odpadów niebezpiecznych oraz składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie mogą być lokalizowane na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych, w dolinach rzek, w pobliżu zbiorników wód śródlądowych, na terenach źródłiskowych, bagiennych i podmokłych, w obszarach mis jeziornych i w strefach krawędziowych, na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Dodatkowo na obszarze planowanego składowiska odpadów i jego otoczenia przeprowadza się badania hydrologiczne i geologiczne. Wyniki badań hydrologicznych oraz wyniki badań geologicznych, wykonanych zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących projektu prac geologicznych, oraz opracowania dokumentacji geologiczno-inżynierska i hydrogeologiczna, zgodną z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i hydrogeologicznej, dołącza się do wniosku o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów.

Składowisko odpadów lokalizuje się tak, aby miało naturalną barierę geologiczną, uszczelniającą podłoże i ściany boczne. Minimalna miąższość i wartość współczynnika filtracji k naturalnej bariery geologicznej wynosi:

- dla składowiska odpadów niebezpiecznych — miąższość nie mniejsza niż 5 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s;
- dla składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne — miąższość nie mniejsza niż 1 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s;
- dla składowiska odpadów obojętnych – miąższość nie mniejsza niż 1 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s.
- Bariera geologiczna powinna mieć rozciągłość poziomą przekraczającą obszar projektowanego składowiska odpadów.

W miejscach, gdzie naturalna bariera geologiczna nie spełnia ww. warunków, stosuje się sztucznie wykonaną barierę geologiczną o minimalnej miąższości 0,5 m, zapewniającą przepuszczalność nie większą niż wyżej określona, którą wykonuje się w taki sposób, by procesy osiadania na składowisku odpadów nie mogły spowodować jej zniszczenia.

Pomiary współczynnika filtracji k naturalnej lub sztucznej bariery geologicznej wykonuje się co najmniej dwiema metodami, w tym minimum jedną polową, zależnie od warunków geologiczno-inżynierskich. Uzupełnieniem naturalnej lub sztucznej bariery geologicznej jest izolacja syntetyczna, zaprojektowana w sposób uwzględniający skład chemiczny odpadów i warunki geotechniczne składowania, izolacja syntetyczna nie może stanowić elementu stabilizacji zboczy składowiska.

Składowisko odpadów niebezpiecznych oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wyposaża się w system drenażu wód odciekowych, zaprojektowany w sposób zapewniający jego niezawodne funkcjonowanie, w trakcie eksploatacji składowiska oraz przez co najmniej trzydzieści lat od dnia jego zamknięcia. Zbocza składowiska odpadów wyposaża się w system drenażu umożliwiający spływ wód odciekowych do głównego systemu drenażu. W przypadku wydzielenia na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne części przeznaczonej do składowania odpadów niebezpiecznych, część tę wyposaża się w odrębny system drenażu.

Część przeznaczoną do składowania odpadów niebezpiecznych na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wykonuje się w sposób uniemożliwiający kontakt odpadów niebezpiecznych z innymi odpadami.

Wokół składowiska odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne umieszcza się zewnętrzny system rowów drenażowych uniemożliwiający dopływ wód powierzchniowych i podziemnych do składowiska odpadów. WW. zaleceń nie stosuje się, jeżeli z przeprowadzonych badań współczynnika przepuszczalności wynika, że zewnętrzny system rowów drenażowych nie jest konieczny.

Eksploatacja składowiska odpadów powinna zapewniać:

- ograniczenie powierzchni składowanych odpadów ekspozycyjnych na oddziaływanie warunków atmosferycznych, o ile jest to konieczne dla ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, w tym rozwiewania odpadów,
- przeciwdziałanie rozwiewaniu odpadów,
- gromadzenie odcieków i poddawanie ich oczyszczaniu w stopniu umożliwiającym ich przyjęcie na oczyszczalnię ścieków lub odprowadzenie do wód lub do ziemi,
- stateczność geotechniczną składowanych odpadów.

Wody odciekowe ze składowisk odpadów niebezpiecznych oraz ze składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne gromadzi się w specjalnych zbiornikach lub bezpośrednio odprowadza do kanalizacji. Na składowiskach, na których składowane są odpady ulegające biodegradacji, dopuszcza się wykorzystywanie odcieków do celów technologicznych. Na składowisku odpadów wydziela się kwatery o objętości określonej w projekcie budowlanym składowiska odpadów. Powierzchnia kwatery przeznaczonych do składowania odpadów niebezpiecznych nie powinna przekraczać 2500 m². W przypadku składowania odpadów ulegających biodegradacji eksploatację następnej kwatery można rozpocząć po uzyskaniu zgody na zamknięcie wydzielonej części składowiska odpadów.

W procesie zamknięcia składowiska odpadów lub jego części wykonuje się prace rekultywacyjne w sposób zabezpieczający składowisko odpadów przed jego szkodliwym oddziaływaniem na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze, integrujący obszar składowiska odpadów z otaczającym środowiskiem oraz umożliwiający obserwację wpływu składowiska odpadów na środowisko. Po zakończeniu eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych lub jego części zabezpiecza się je przed infiltracją wód opadowych poprzez uszczelnienie jego powierzchni.

Uszczelnienie wykonuje się z następujących warstw, poczynając od najniższej:

- warstwa ekranująca złożona z warstwy mineralnej o wartości współczynnika filtracji k nie większej niż 1×10^{-9} m/s oraz izolacji syntetycznej; miąższość warstwy ekranującej wynosi co najmniej 0,5 m;
- warstwa drenażowa, żwirowo-piaszczysta o wartości współczynnika filtracji k większej niż 1×10^{-4} m/s, z systemem drenów, o miąższości nie mniejszej niż 0,5 m,
- wierzchnia warstwa ziemna o miąższości nie mniejszej niż 1,0 m, z żyzną warstwą gleby pozwalającą na wegetację roślin rekultywacyjnych.

Po zakończeniu eksploatacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub składowiska odpadów obojętnych lub ich części, skarpy oraz powierzchnię korony składowiska porządkuje się i zabezpiecza przed erozją wodną i wietrzną przez wykonanie odpowiedniej okrywy rekultywacyjnej, której konstrukcja uzależniona jest od właściwości odpadów. Minimalna miąższość okrywy rekultywacyjnej powinna umożliwić powstanie i utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej.

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektu Planu w sposób pośredni są w większości ukierunkowane na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Wdrażanie zadań dotyczących właściwego postępowania z odpadami, w istotny sposób wpłynie na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, ze względu na ograniczenie powstawania tzw. „dzikich wysypisk”.

W sposób korzystny na środowisko wodne wpłynie rekultywacja składowisk. Istotnym zagrożeniem dla środowiska jest możliwość migracji wód odciekowych powstających na składowiskach do wód podziemnych. Jednym z celów rekultywacji składowisk jest ograniczenie ilości powstałych odcieków. Po wykonaniu okrywy rekultywacyjnej, z zastosowaniem warstwy uszczelniającej można liczyć na znaczne ograniczenie ilości powstających odcieków, co ma duże znaczenie w kontekście ochrony wód podziemnych.

Nie przewiduje się, aby przeznaczone do eksploatacji i rozbudowy składowiska (ze względu na posiadanie odpowiednich zabezpieczeń) oraz inne obiekty gospodarowania odpadami wpływały w sposób istotny na zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych. Realizowane inwestycje nie będą mieć bezpośredniego wpływu na wody powierzchniowe. Należy jednak mieć na uwadze, iż możliwe jest incydentalne wystąpienie przecieków. Z tego względu konieczny jest stały monitoring składowisk oraz podejmowanie czynności przeciwdziałających.

Możliwe negatywne oddziaływanie będzie występować przede wszystkim na etapie budowy lub rozbudowy istniejących instalacji i będzie miało charakter krótkoterminowy. Prace związane z rozbudową infrastruktury technicznej i uzbrojeniem terenu oraz budową źródeł zasilania i dróg oraz parkingów, okresowo spowodują naruszenie i zmianę lokalnych stosunków wodnych. Prowadzenie prac ziemnych i budowlanych wiąże się z usunięciem warstwy gleby, co w konsekwencji ułatwionej infiltracji do warstw wodonośnych może skutkować okresowym zanieczyszczeniem wód podziemnych. W związku z faktem, że mowa jest o rozbudowie/modernizacji istniejących już instalacji nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływania znaczącego i negatywnego na wody powierzchniowe i podziemne.

Prace ziemne i budowlano-montażowe mogą nieznacząco oddziaływać na wody podziemne, ponieważ po zdjęciu warstwy gleby wszelkie zanieczyszczenia łatwiej infiltrowują do warstw wodonośnych. Dlatego istotne jest odpowiednie przygotowanie zaplecza budowy, tj. wyznaczenie utwardzonego miejsca postoju sprzętu budowlanego a także odpowiednie przechowywanie wszelkich substancji mogących szkodliwie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne. W wyniku realizacji zaplanowanych inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na jednolite części wód (JCW) podziemnych i powierzchniowych. Realizacja planu nieznacznie w sposób pozytywny może przyczynić się do osiągnięcia celów środowiskowych zakładanych dla JCW z terenu objętego Planem.

Lokalizację inwestycji planowanych do realizacji na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i rzek województwa przedstawia Mapa 3.

6.3.9. Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat

Budowa nowych instalacji może mieć wpływ na jakość powietrza. Swoje skutki w postaci czasowych uciążliwości będą miały typowe oddziaływania towarzyszące budowie, związane z okresowym wzrostem zanieczyszczenia powietrza pyłami (związane z robotami ziemnymi) i gazami (związanych z pracą sprzętu, emisja spalin: tlenek węgla, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu). Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego będzie wzmożony transport odpadów do obiektów gospodarowania odpadami. Zanieczyszczenie to powstanie przy trasach komunikacyjnych, w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji. Oddziaływanie to ma jednak charakter krótkotrwały i ograniczony do fazy budowy i bezpośredniego sąsiedztwa omawianych instalacji.

Składowiska będą, nawet mimo prawidłowej eksploatacji, źródłem dodatkowego zanieczyszczenia gazami (m.in. CO₂, metan), pyłami oraz odorami. Rekultywacja, zamykanie składowisk oraz ich

modernizacja pozwoli na finalizację oddziaływań gazu składowiskowego. Także zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach pozwoli na redukcję emisji metanu i dwutlenku węgla. Dostępne dane wskazują, iż ze składowisk odpadów pochodzi ok. 15% ogólnej emisji metanu do atmosfery ziemskiej, na skutek dekompozycji składników organicznych odpadów składowanych. Jedną z metod ograniczenia biologicznej aktywności gazów na składowisku oraz redukcji ich ilości jest kompostowanie.

Na terenie instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (kompostowni, instalacji fermentacji) mogą występować także lokalnie odory. Większych uciążliwości zapachowych nie należy się jednak spodziewać, ze względu na konieczność stosowania odpowiednich filtrów pochłaniających odory. Kompostownie emitować będą dwutlenek węgla, jako wynik tlenowego rozkładu materii organicznej.

Biorąc pod uwagę bardzo ostre wymagania dotyczące emisji gazowych, przy bezawaryjnej pracy instalacji gdzie unieszkodliwiane są termicznie odpady (spalarnie odpadów medycznych, cementownie) brak jest podstaw do przypuszczeń, aby powodowały one zanieczyszczenie powietrza, które mogłoby oddziaływać negatywnie na ludzi. Funkcjonowanie spalarni odpadów w przypadku dotrzymania przez nią wymogów określonych w Dyrektywie UE 2000/76/EC w sprawie spalania odpadów, nie wpłynie w żaden sposób na stan środowiska w rejonie oddziaływania spalarni.

W celu zapewnienia niskoemisyjnego spalania i tym samym zmniejszenia oddziaływania emisji na środowisko zostały określone w przepisach prawnych szczegółowe warunki prowadzenia procesu spalania, dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w gazach odlotowych z procesu oraz wymagania w zakresie prowadzenia monitoringu emisji. Budowa spalarni powinna zostać poddana indywidualnej ocenie wpływu na środowisko. W ocenie takiej oprócz uwzględnienia lokalizacji obiektu, indywidualnych cech środowiska, należy rozpatrzyć typ stosowanej instalacji, rodzaj odpadów planowanych do przetwarzania oraz ich ilość. Należy uwzględnić wymagania BAT w zakresie spalarni odpadów. Przy planowaniu tego typu obiektu należy zastosować i wdrożyć szereg procesów i technologii mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu na stan i jakość powietrza.

Podsumowując należy stwierdzić iż realizacja inwestycji w zakresie gospodarki będzie związana w wystąpieniem oddziaływań charakterystycznych dla fazy budowy tj. praca maszyn i urządzeń budowlanych. Będą to oddziaływania lokalne, ograniczone do placu budowy, dróg transportu oraz najbliższego otoczenia. Oddziaływania te będą odwracalne i krótkoterminowe – ograniczone tylko do czasu trwania prac budowlanych.

W okresie eksploatacji obiekty gospodarowania odpadami podczas swojej pracy będą powodować emisję do powietrza. Emisje będą uzależnione od rodzaju przetwarzanych odpadów, zastosowanej technologii oraz procesów, a także cech lokalizacyjnych danego obiektu. Istotnym jest, aby każdorazowo dla planowanej instalacji przeprowadzić analizę i ocenę spodziewanych. Emisje te należy ograniczać i w maksymalnym stopniu doprowadzać do ich minimalizacji, a nawet uniknięcia. Należy także podążać w stronę hermetyzacji procesów, tak by unikać niezorganizowanej emisji do powietrza. Obiekty należy planować w taki sposób by spełniać wymogi obowiązujących regulacji prawnych i nie powodować znaczących oddziaływań w zakresie jakości powietrza. W przypadku gdy zostanie stwierdzona taka potrzeba, należy prowadzić ciągły lub okresowy monitoring emisji do powietrza oraz kontrolę jakości i składu kierowanych odpadów.

W pobliżu instalacji przekształcania odpadów należy liczyć się ze zwiększoną ilością w powietrzu owadów oraz mikroorganizmów występujących na cząsteczkach pyłu, w tym patogenów i ich form przetrwalnikowych. Z tego względu należy zapewnić odpowiednie warunki sanitarne w zakładach tego typu.

Nie przewiduje się, aby planowane do budowy instalacje zagospodarowania odpadów miały wpływ na klimat.

6.3.10. Ochrona przed hałasem

Na etapie budowy pojawią się uciążliwości związane z pogorszeniem klimatu akustycznego spowodowane pracą maszyn budowlanych.

Lokalne pogorszenie klimatu akustycznego może nastąpić wzdłuż ciągów komunikacyjnych, placów i miejsc rozładunku pojazdów w fazie eksploatacji. Krótkoterminowe oddziaływania mogą również wystąpić w czasie prowadzenia rekultywacji. Oddziaływania te będą mieć jednak charakter krótkotrwały i lokalny oraz ustąpią po zakończeniu fazy budowy/rekultywacji.

Emisje hałasu związane są także z transportem odpadów. Stąd należy liczyć się z jego zwiększeniem przy trasach dojazdowych do instalacji.

Wzmożony hałas występować będzie również w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji (praca taśmociągów, wentylatorów itp.), jednak nie powinien wpłynąć on znacząco na przekroczenie dopuszczalnych norm dla terenów objętych ochroną akustyczną zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.3.11. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Nie przewiduje się budowy instalacji emitujących nadmierne poziomy pól elektromagnetycznych.

6.3.12. Wpływ na powierzchnię ziemi

Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby będą mieć przedsięwzięcia związane z budową nowych instalacji, składowisk, PSZOK oraz rozbudową RZZO. Krótkotrwale na etapie budowy mogą wystąpić deniwelacje gruntu, a także nastąpi trwale przekształcenia powierzchni terenu polegające na usunięciu naturalnej szaty roślinnej oraz naruszeniu naturalnej struktury gleby na trasie wykopów. Na etapie budowy będzie dochodzić do czasowych i długookresowych przemieszczeń mas ziemnych.

Do zanieczyszczenia gleb i roślin wokół obiektów gospodarowania odpadami, w tym przede wszystkim składowisk odpadów może dochodzić w trakcie dowozu i wyładunku odpadów, ich niewłaściwej eksploatacji, nieprawidłowym odprowadzaniu wód ze składowiska, a także w wyniku rozprzestrzeniania się gazu wysypiskowego. Sposoby zabezpieczeń opisano powyżej (wpływ na wody powierzchniowe i podziemne).

Przy niewłaściwym transporcie odpadów (brak siatek zabezpieczających), może dochodzić do zanieczyszczenia terenów przy trasach transportowych.

6.3.13. Wpływ na krajobraz

Wpływ na krajobraz dotyczy przede wszystkim nowo budowanych obiektów, w tym głównie instalacji termicznego przekształcania odpadów oraz rozbudowywanych i budowanych składowisk. Jest to związane z wprowadzaniem obiektów o znacznych rozmiarach odmiennych od otaczającej zabudowy oraz kontrastujących z krajobrazem naturalnym. Oddziaływanie na krajobraz nie powinno być jednak znaczące, ponieważ inwestycje prowadzone będą na terenach zurbanizowanych lub przekształconych.

Z kolei w wyniku realizacji zadań mających na celu ograniczenie nielegalnego usuwania odpadów (tzw. dzikie wysypiska) nastąpi poprawa walorów krajobrazowych. Pozytywny wpływ na krajobraz będą mieć także działania związane z rekultywacją składowisk i zagospodarowaniu ich w kierunkach przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym. Niezrekultywowane składowiska stanowią niepożądany element krajobrazu oraz zachęcają do dalszego zaśmiecania i powstawania w okolicy „dzikich wysypisk”. Zrekultywowane składowisko, po obsianiu i obsadzeniu roślinnością wtopi się w krajobraz.

6.3.14. Wpływ na zasoby naturalne

Planowane do budowy instalacje mieć będą niewielki wpływ na zasoby naturalne (głównie na etapie budowy poprzez wykorzystywanie kruszyw naturalnych, cementu, stali itp. materiałów).

Natomiast, dzięki zagospodarowaniu odpadów mających wartość materiałową (papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło i metale) oraz produkcji energii, obiekty gospodarowania odpadami będą miały pozytywny wpływ na zachowanie zasobów naturalnych.

6.3.15. Wpływ na zabytki

Działania przewidziane w Planie w sposób pośredni lub wtórny wpłyną pozytywnie na dobra materialne oraz zabytki w regionie. Wiąże się to z ogólną estetyzacją przestrzeni powiązaną z uregulowaniem gospodarki odpadami w regionie.

6.3.16. Wpływ na dobra materialne

Planowane do budowy obiekty nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na dobra materialne.

6.3.17. Podsumowanie

Realizacja zadań zawartych w „Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022” wynika z konieczności spełnienia wymagań prawnych, zarówno krajowych jak i europejskich, m.in. w zakresie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów. Brak realizacji tych zadań będzie miał konsekwencje zarówno finansowe, jak i środowiskowe. Poniżej opisano przewidywane skutki realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami, które w większości mają oddziaływanie lokalne.

Realizacja planowanych działań z zakresu gospodarki odpadami może spowodować:

- wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza w wyniku:
 - wzmożonego transportu odpadów do obiektów gospodarowania odpadami. Zanieczyszczenie to powstanie przy trasach komunikacyjnych, w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji
 - działania instalacji lub prowadzenia działań inwestycyjnych. Niektóre instalacje będą, nawet mimo prawidłowej eksploatacji, źródłem dodatkowego zanieczyszczenia gazami (m.in. CO₂, metan), pyłami oraz odorami. Większych uciążliwości zapachowych nie należy jednak spodziewać się, ze względu na konieczność stosowania odpowiednich filtrów pochłaniających odory. Kompostownie emitować będą dwutlenek węgla, jako wynik tlenowego rozkładu materii organicznej. W trakcie realizacji inwestycji pylenie będzie chwilowa a technologia prowadzenia prac ziemnych powinna uwzględniać stosowanie zwilżania podłoża.
- emisję hałasu - dotyczącą przede wszystkim transportu odpadów i pracy taśmociągów, wentylatorów, a także w trakcie prac budowlanych.
- wytwarzanie odpadów, ścieków i odcieków, jednakże nie przewiduje się, aby ww. inwestycje (ze względu na posiadanie odpowiednich zabezpieczeń) wpływały w sposób istotny na zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych. Realizowane inwestycje nie będą mieć bezpośredniego wpływu na wody powierzchniowe. Do zanieczyszczenia gleb i roślin wokół obiektów gospodarowania odpadami, w tym przede wszystkim składowisk odpadów może dochodzić w trakcie dowozu i wyładunku odpadów, ich niewłaściwej eksploatacji, nieprawidłowym odprowadzaniu wód ze składowiska, a także w wyniku rozprzestrzeniania się gazu wysypiskowego. Przy niewłaściwym transporcie odpadów (brak siatek zabezpieczających), może dochodzić do zanieczyszczenia terenów przy trasach transportowych.
- wpływ na krajobraz dotyczy przede wszystkim nowo budowanych obiektów, w tym głównie instalacji termicznego przekształcania odpadów oraz rozbudowywanych i budowanych RZZO.

Biorąc pod uwagę bardzo ostre wymagania dotyczące emisji gazowych, przy bezawaryjnej pracy instalacji, gdzie unieszkodliwiane są termicznie odpady (spalarnie odpadów medycznych, niebezpiecznych i cementownie) brak jest podstaw do przypuszczeń, aby powodowały one zanieczyszczenie powietrza, które mogłoby oddziaływać negatywnie na ludzi.

W pobliżu instalacji przekształcania odpadów należy również liczyć się ze zwiększoną ilością w powietrzu owadów oraz mikroorganizmów występujących na cząsteczkach pyłu, w tym patogenów i ich form przetrwalnikowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każda instalacja spełniać musi określone wymagania w stosunku do środowiska, co wyznacza standardy budowlane i konstrukcyjne.

Na etapie wyboru technologii zagospodarowania odpadów, powinny być wybierane rozwiązania, które w trakcie realizacji oraz eksploatacji będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na środowisko i zdrowie ludzi. Konieczne jest spełnianie przez instalacje wymogów BAT.

6.4. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane to zmiany w środowisku wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi, przeszłymi, obecnymi lub racjonalnymi przewidywalnymi przyszłymi działaniami. Zatem na wielkość oddziaływania skumulowanego i powodowane nim zmiany w środowisku, wpływ mają: rodzaj inwestycji, miejsce jej lokalizacji oraz wielkość i czas trwania tego wpływu.

Etap realizacji poszczególnych inwestycji może być źródłem oddziaływań skumulowanych, w przypadku lokalizowania inwestycji na tym samym obszarze.

Etap funkcjonowania inwestycji może być źródłem skumulowanych oddziaływań w odniesieniu zarówno do projektowanych inwestycji, jak również w połączeniu z już istniejącymi. Skala oddziaływania może być większa w miejscach lokalizacji dużej liczby inwestycji oddziaływujących na środowisko. W przypadku przedsięwzięć o małym wpływie na środowisko naturalne, nawet przy ich dużej liczbie, efekt oddziaływania skumulowanego będzie mniejszy. Efekt ten może dotyczyć inwestycji analizowanych w projekcie Planu jak i projektów nie dotyczących bezpośrednio tematyki związanej z gospodarką odpadami.

Oddziaływanie skumulowane na wody powierzchniowe i podziemne

Biorąc pod uwagę lokalizację przewidzianych do realizacji działań w obrębie województwa oraz ich zasięg oddziaływania nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych w odniesieniu do wód.

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektu Planu w sposób pośredni są w większości ukierunkowane na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych, zatem realizacja planu nieznacznie w sposób pozytywny może przyczynić się do osiągnięcia celów środowiskowych zakładanych dla JCW z terenu objętego Planem. W wyniku realizacji zaplanowanych inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na jednolite części wód (JCW) podziemnych i powierzchniowych.

Oddziaływanie skumulowane na wartości przyrodnicze

Jakakolwiek ingerencja człowieka w środowisko przyrodnicze skutkuje naruszeniem naturalnej równowagi ekosystemu oraz przekształceniem siedlisk. Jednak biorąc pod uwagę lokalizację przewidzianych do realizacji działań w obrębie województwa w większości poza obszarami chronionymi oraz ich zasięg oddziaływania a także skalę planowanych inwestycji nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych.

Oddziaływanie skumulowane na krajobraz

Wpływ realizacji poszczególnych inwestycji na krajobraz ograniczony będzie głównie do najbliższego otoczenia realizowanych inwestycji. W przypadku lokalizacji wielu inwestycji na stosunkowo niedużym obszarze, może dojść do przekształcenia krajobrazu.

Oddziaływanie skumulowane na powietrze, klimat, hałas

Wpływ planowanych w projekcie Planu inwestycji na powietrze będzie miał miejsce jedynie w fazie realizacji inwestycji i nie będzie znaczący. Z uwagi na fakt, iż zanieczyszczenia przedostające się do powietrza będą pochodziły głównie z emisji spalin ze sprzętu budowlanego, ich zasięg będzie ograniczał się głównie do obszaru sąsiadującego z realizowaną inwestycją. W związku ze znacznymi odległościami pomiędzy poszczególnymi inwestycjami, a także niewielkim prawdopodobieństwem jednoczesnego

prowadzenia prac budowlanych podczas realizacji sąsiadujących ze sobą inwestycji, można przyjąć, iż skumulowane oddziaływanie na powietrze nie wystąpi.

Realizacja przedsięwzięć nie będzie miała wpływu na klimat i nie będzie powodować oddziaływań skumulowanych.

Oddziaływanie skumulowane na ludzi

Oddziaływanie poszczególnych inwestycji na jakość życia ludzi będzie ściśle powiązane z celem, jakemu dana inwestycja ma służyć. Planowane do realizacji zadania z zakresu gospodarki odpadami będą zmierzały do minimalizacji niekorzystnych następstw powstawania odpadów. Ich właściwe zagospodarowanie – w szczególności odpadów niebezpiecznych, będzie miało wpływ na środowisko glebowe, wodne oraz powietrze, co pośrednio wpłynie korzystnie na życie mieszkańców województwa.

Oddziaływanie skumulowane na zasoby naturalne, powierzchnię ziemi, w tym glebę

Wpływ poszczególnych inwestycji na zasoby naturalne wystąpi w przypadku zdecydowanej większości inwestycji. W trakcie prowadzonych prac budowlanych będzie miała miejsce deniwelacja gruntu, a także nastąpi trwałe przekształcenia powierzchni terenu polegające na usunięciu naturalnej szaty roślinnej oraz naruszeniu naturalnej struktury gleby na trasie wykopów. Oddziaływanie to będzie miało jedynie charakter lokalny, ograniczony do terenu inwestycji. Jednakże skala wszystkich powyższych oddziaływań jest niewielka, co pozwala przypuszczać, że efekt skumulowany nie wystąpi.

Oddziaływanie skumulowane na zabytki, dobra kultury i dobra materialne

Planowane inwestycje ograniczą swój wpływ do skali lokalnej i nie będą miały wpływu na zabytki.

6.5. Środki zapobiegające oraz ograniczające możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

Projekt Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2020 przewiduje realizację działań, które będą powodować zróżnicowane oddziaływania (w tym potencjalnie negatywne) na poszczególne komponenty środowiska oraz ludzi i dobra materialne. Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko powinno być ograniczane poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań administracyjnych, organizacyjnych, technicznych lub lokalizacyjnych.

Do działań organizacyjno-administracyjnych należy zaliczyć, m. in.:

- przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wraz z wyborem wariantu najkorzystniejszego pod względem środowiskowym, a jednocześnie ekonomicznie uzasadnionego;
- egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- lokalizacja inwestycji poza obszarami przyrodniczo cennymi;
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac remontowych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, głównie ptaków, płazów, nietoperzy i ryb lub stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy);
- zaplanowanie prac remontowo-budowlanych w sposób minimalizujący niszczenie roślinności, terenów zielonych i krajobrazu oraz uwzględniający wykonywanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, odtworzenie zniszczonych terenów zielonych w sąsiedztwie inwestycji.

Środki techniczne, mające na celu minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko należy stosować, gdy nie ma możliwości uniknięcia lokalizacji danej inwestycji na obszarze cennym przyrodniczo czy chronionym prawnie. Powinny być one stosowane zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji.

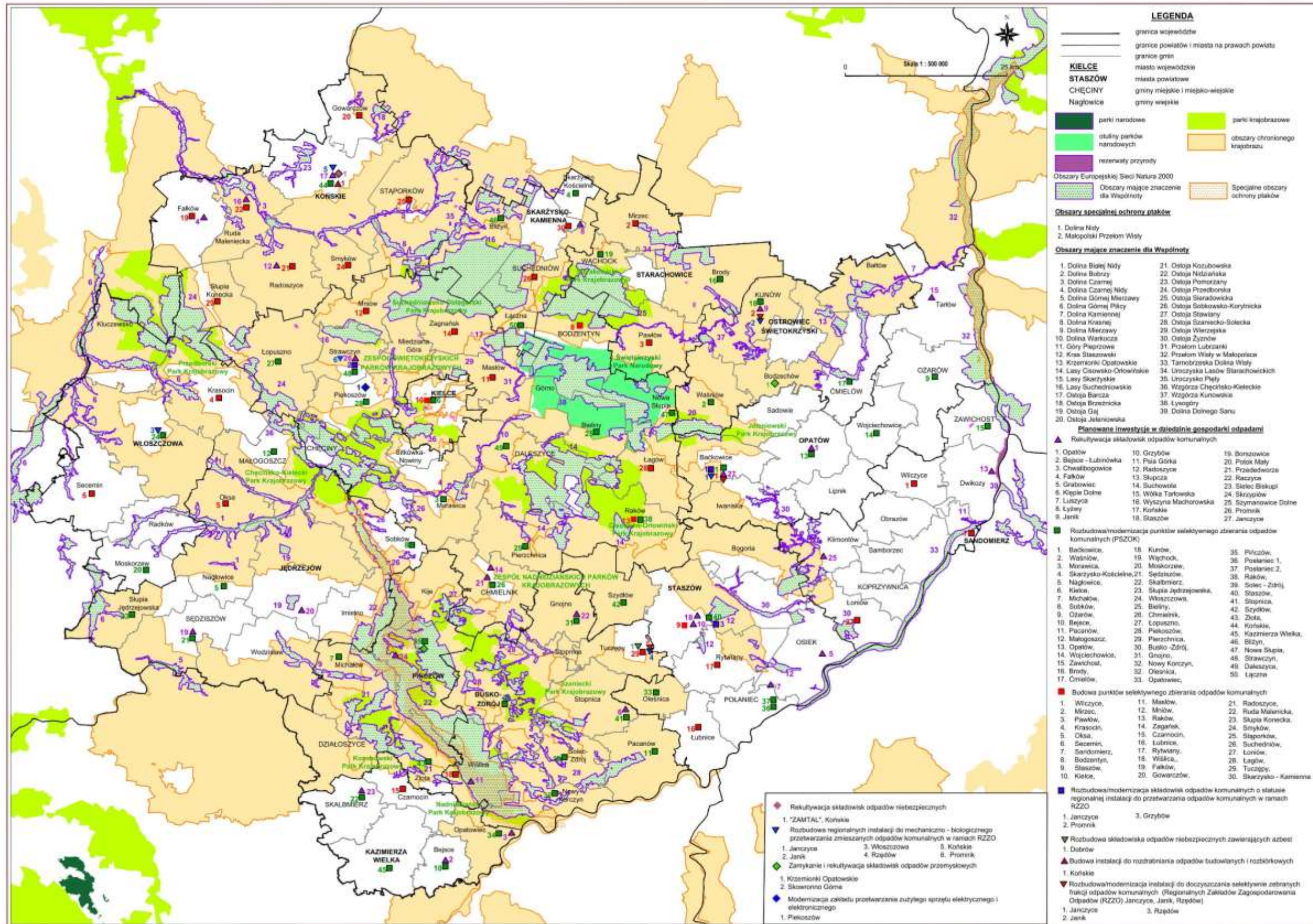
Do działań technicznych stosowanych podczas realizacji prac należą:

- stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), pozwalających na ograniczenie negatywnego oddziaływania w trakcie budowy, w tym technologii: niskoemisyjnych, niskoodpadowych, wodoszczędnych i energoszczędnych, tj.:
 - ograniczających emisję substancji zanieczyszczających do wód (zabezpieczenie przed wyciekami z urządzeń oraz przestrzeganie warunków pozwoleń na budowę),
 - ograniczających emisję substancji do powietrza (stosowanie pojazdów i urządzeń niskoemisyjnych) oraz odpowiednie prowadzenia robót (np. ograniczających pylenie),
- racjonalne gospodarowanie materiałami ograniczające ilość powstających odpadów,
- rekultywacja bądź przywrócenie terenu objętego działaniami do stanu sprzed realizacji inwestycji,
- ograniczanie do minimum wycinki drzew i krzewów oraz zapewnienie ochrony drzew przed ewentualnym uszkodzeniem podczas prowadzenia prac;
- stworzenie siedlisk zastępczych dla zwierząt na okres prowadzenia prac oraz przenoszenie cennych roślin chronionych w inne miejsca,

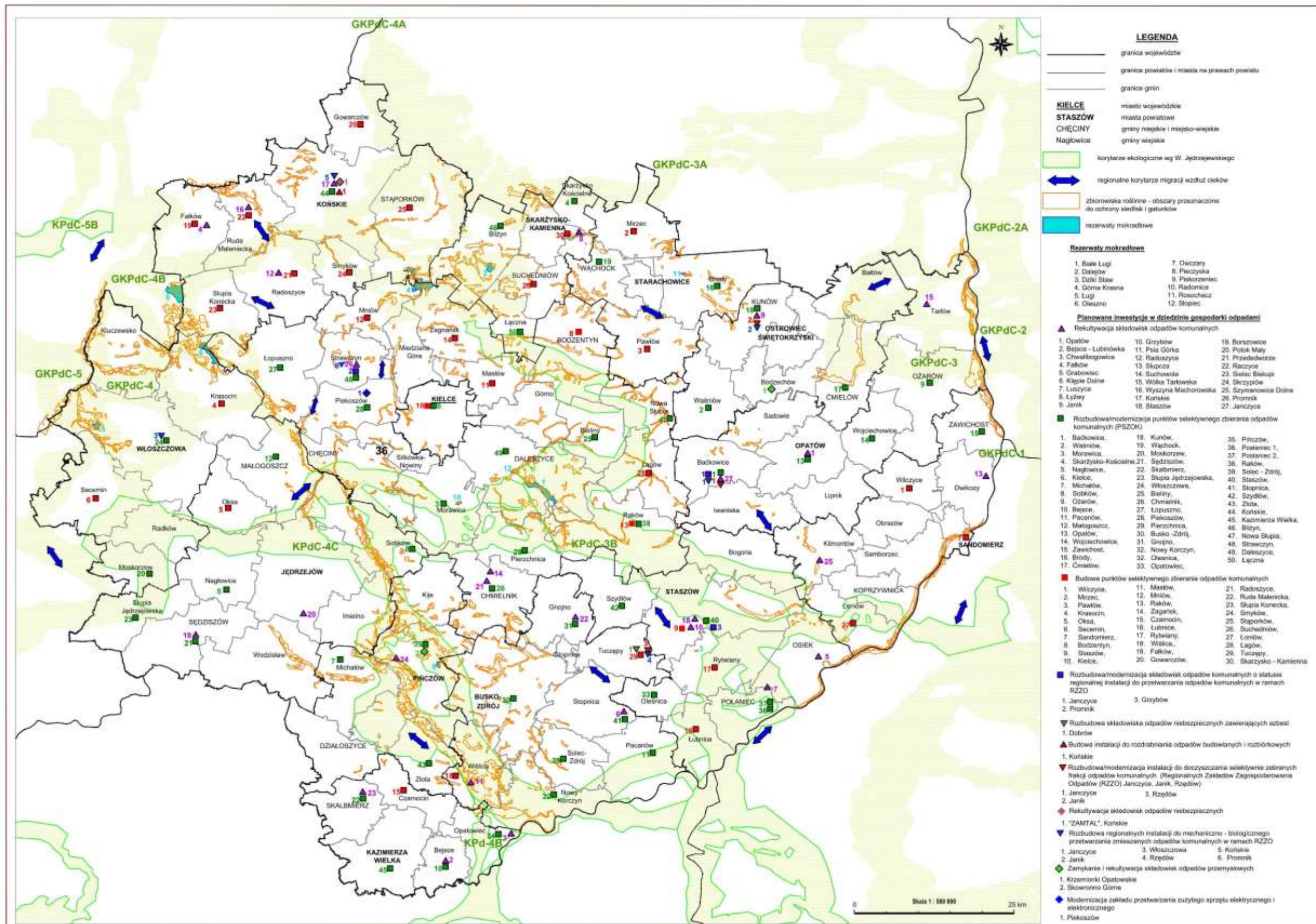
Niezbędne będą również działania mające na celu ograniczenia negatywnego wpływu obiektów na środowisko w trakcie ich eksploatacji. W tym np.:

1. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu odpadów – ekrany dźwiękochłonne, stosowanie siatek zabezpieczających odpady przed ich wydostawaniem się ze środków transportu, spełnianie standardów emisyjnych przez pojazdy, polewanie wodą wewnętrznych dróg transportowych zapobiegające pyleniu. itp.
2. Ograniczenie negatywnego wpływu składowiska odpadów – stosowanie przesyпки, płoszenie ptactwa, wykorzystanie siatek zapobiegających rozwiewaniu odpadów, właściwe pasy z zieleni ochronnej, monitoring środowiska, rekultywacja składowiska po zakończeniu eksploatacji itp.
3. Ograniczenie negatywnego wpływu instalacji – właściwa eksploatacja i konserwacja urządzeń, hermetyzacja procesów, monitoring itp.

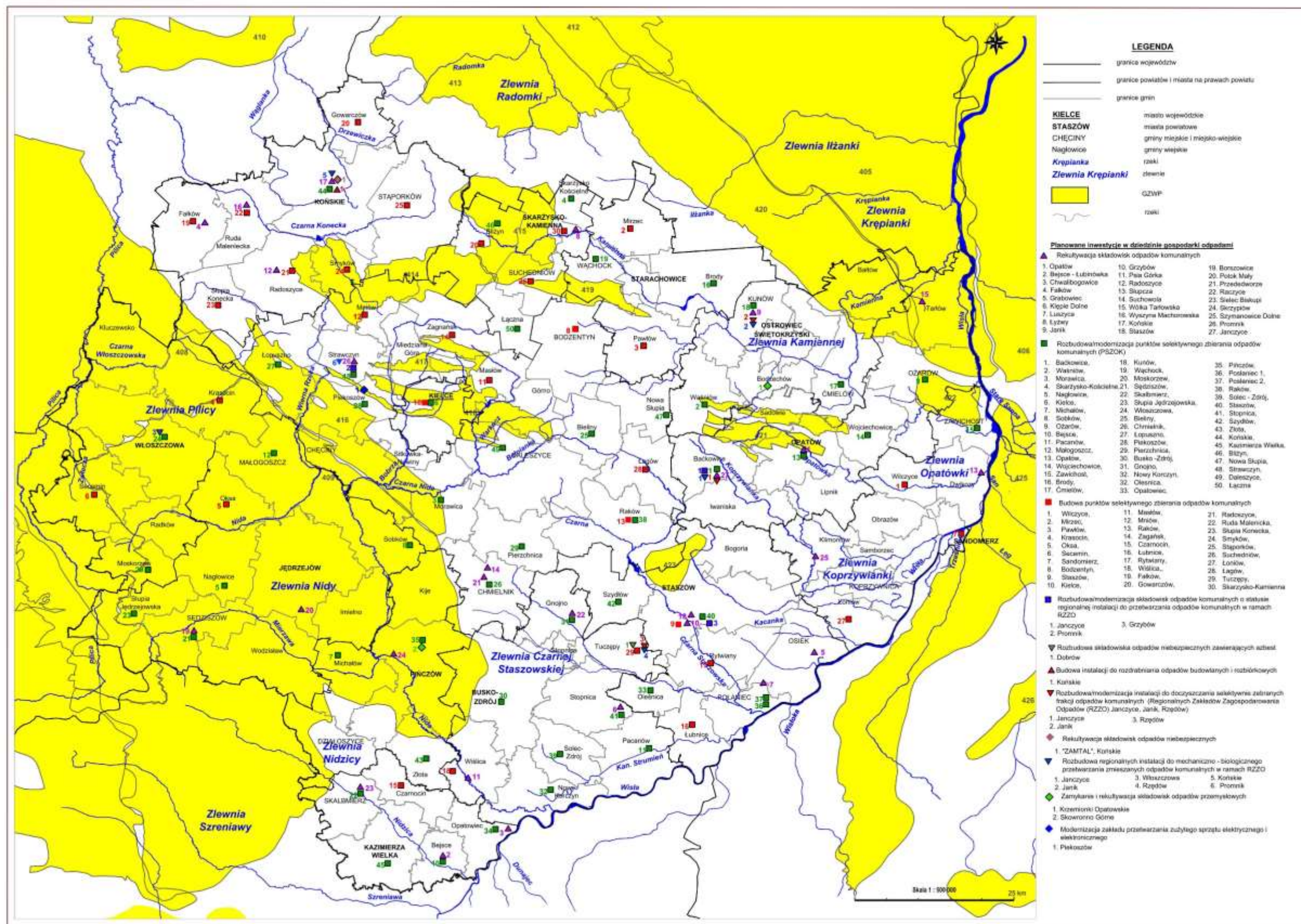
Mapa 1. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle obszarów chronionych

Mapa 2. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle korytarzy ekologicznych, zbiorowisk roślinnych oraz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków

Mapa 3. Lokalizacja inwestycji z Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i rzek

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Warianty alternatywne należy rozważyć w taki sposób, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Rozwiązania alternatywne w zakresie projektów z zakresu gospodarki odpadami mogą być związane z:

- rezygnacją z realizacji inwestycji, co może spowodować problemy w zakresie spełnienia wymogów prawnych w zakresie wskaźników w zakresie gospodarki odpadami,
- innym sposobem realizacji/prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne) w sposób jak najmniej oddziaływały na poszczególne elementy środowiska, dobra materialne, ludzi i zabytki,
- inną lokalizacją inwestycji (wariantowanie lokalizacyjne),
- innym sposobem zarządzania (warianty organizacyjne),
- inne.

Należy zauważyć, iż przewidziane do realizacji w projekcie Planu inwestycje, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących lub kompensujących dla konkretnych projektów.

Ocena rozwiązań alternatywnych każdorazowo powinna być dokonana przez pryzmat celów ochrony konkretnych obszarów Natura 2000, ich integralności oraz wkładu w ogólną spójność sieci Natura 2000.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyniki analizy w zakresie oddziaływania na środowisko zakładać można, że realizacja Planu nie będzie wymagała wykonania działań kompensacyjnych.

8. NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Nie stwierdzono istotnych niedostatków lub braków materiałów, które ograniczyłyby możliwość wykonania prognozy.

9. METODY WYKORZYSTANE PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY I ANALIZIE REALIZACJI PLANU

Przy opracowywaniu prognozy wykorzystano wieloletnie doświadczenie zespołu autorskiego związane z opracowywaniem prognoz i raportów dla celów procedury oddziaływania na środowisko. Autorzy prognozy uczestniczyli w procedurze oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych poziomu wojewódzkiego, ponadto są autorami raportów o oddziaływaniu na środowisko planowanych i zaprojektowanych inwestycji liniowych (drogi i koleje).

Ocenę oddziaływania na środowisko projektu Planu przeprowadzono według następującego schematu:

- określono zagadnienia oceny oddziaływania na środowisko, które będą poruszone w prognozie,
- opisano stan tych elementów/zagadnień środowiska, które są potencjalnie wrażliwe na zmiany w wyniku realizacji projektu Planu,
- zidentyfikowano rodzaje przedsięwzięć zawartych w projekcie Planu wykazujących znaczące oddziaływanie na środowisko, ludzi, dobra materialne, zabytki oraz obszary Natura 2000,
- wykonano identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko, ludzi, dobra materialne, zabytki oraz obszary Natura 2000.

10. POTENCJALNE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Województwo świętokrzyskie nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a odległości granic województwa do granic państwa, we wszystkich kierunkach, przekraczają co najmniej 250 km.

Projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” nie przewiduje realizacji zadań mogących mieć wpływ na transgraniczne oddziaływanie na środowisko. W aspekcie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach zadań inwestycyjnych zawartych w projekcie Planu realizowane będą przedsięwzięcia o stosunkowo małej skali. Ich wpływ na środowisko, w większości ograniczy się do oddziaływania o zasięgu lokalnym.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zadań ujętych w projekcie Planu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Analiza skutków realizacji Planu może być przeprowadzona z wykorzystaniem:

- rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przedkładanych przez organy wykonawcze gmin,
- sprawozdań z realizacji Planu gospodarki odpadami sporządzanych co 3 lata przez Zarząd Województwa,
- wojewódzkiej bazy danych o gospodarce odpadami,
- przeprowadzonych ankiet z podmiotami wytwarzającymi i gospodarującymi odpadami,
- wizji lokalnych.,
- analizy wyników Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W projekcie Planu zaproponowano system monitorowania Planu gospodarki odpadami oparty na wskaźnikach (tabela poniżej).

Tabela 10. Wskaźniki monitorowania Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
Odpady komunalne		
1.	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami - ogółem	szt.
2.	Liczba utworzonych lokalnych platform internetowych na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów	szt.
3.	Masa odpadów komunalnych odebranych ogółem	Mg
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Mg
5.	Masa odpadów zielonych i innych bioodpadów zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
6.	Masa odpadów zielonych i innych bioodpadów zebranych i odebranych selektywnie przekazanych do RIPOK B	Mg
7.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów zielonych i innych bioodpadów	%
8.	Odsetek gmin, które osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	%
9.	Masa odpadów opakowaniowych zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
10.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów opakowaniowych	%
11.	Masa odpadów w postaci papieru i tektury zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
12.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów w postaci papieru i tektury	%
13.	Masa odpadów w postaci metalu zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
14.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów w postaci metalu	%

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
"PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
15.	Masa odpadów w postaci tworzyw sztucznych zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
16.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów w postaci tworzyw sztucznych	%
17.	Masa odpadów w postaci szkła zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
18.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów w postaci szkła	%
19.	Odsetek gmin, które osiągnęły wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	%
20.	Masa odpadów budowlanych i rozbiórkowych zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
21.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%
22.	Odsetek gmin, które osiągnęły wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%
23.	Masa odpadów w postaci zużytych opon zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
24.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu zużytych opon	%
25.	Masa odpadów w postaci mebli i innych odpadów wielkogabarytowych zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
26.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu mebli i innych odpadów wielkogabarytowych	%
27.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych w postaci przeterminowanych leków	%
28.	Masa odpadów w postaci opakowań po środkach niebezpiecznych zebranych i odebranych selektywnie przez gminy	Mg
29.	Odsetek gmin uczestniczących w selektywnym zbieraniu i odbieraniu opakowań po środkach niebezpiecznych	%
30.	Masa odpadów komunalnych przekazana do zagospodarowania do innych instalacji niż składowiska odpadów	Mg
31.	Liczba rozbudowanych/ zmodernizowanych instalacji do zagospodarowania odpadów (RZZO)	szt.
32.	Liczba zbudowanych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	szt.
33.	Liczba zmodernizowanych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	szt.
34.	Liczba zbudowanych w ramach PSZOK centów sieci napraw i ponownego użycia	szt.
35.	Liczba prowadzonych przez gminy kontroli w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	szt.
36.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji skierowanych do składowania na składowiska odpadów	Mg
37.	Masa odpadów niebezpiecznych zebranych selektywnie przez gminy ze strumienia odpadów komunalnych	Mg
38.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych	szt.
39.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów komunalnych	m ³
40.	Masa odpadów unieszkodliwianych na składowiskach odpadów komunalnych	Mg
Odpady niebezpieczne		
41.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	Mg

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
42.	Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi	Mg
43.	Masa odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	Mg
44.	Masa odpadów niebezpiecznych składowanych	Mg
45.	Masa odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych poza składowaniem	Mg
46.	Ilość urządzeń lub instalacji, w których były lub są wykorzystywane PCB	szt.
47.	Masa urządzeń lub instalacji zawierających PCB poddanych dekontaminacji lub unieszkodliwieniu	Mg
48.	Odsetek masy pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	%
49.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%
50.	Poziom recyklingu olejów odpadowych	%
51.	Poziom odzysku zużytych akumulatorów niklowo - kadmowych	%
52.	Poziom recyklingu zużytych akumulatorów niklowo - kadmowych	%
53.	Poziom odzysku zużytych baterii	%
54.	Poziom recyklingu zużytych akumulatorów	%
55.	Liczba funkcjonujących spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych	szt.
56.	Liczba punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji	szt.
57.	Liczba stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	szt.
58.	Masa pojazdów wycofanych z eksploatacji poddana odzyskowi	Mg
59.	Liczba funkcjonujących zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	szt.
60.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Mg
61.	Masa poddanego odzyskowi zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Mg
62.	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest - do usunięcia i unieszkodliwienia	Mg
63.	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg
64.	Liczba funkcjonujących składowisk odpadów niebezpiecznych	szt.
65.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów niebezpiecznych	m ³
Odpady pozostałe		
66.	Poziom odzysku odpadów opakowaniowych ogółem	%
67.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ogółem	%
68.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła	%
69.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych	%
70.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury	%
71.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze stali	%

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
 "PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
 ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2016-2022"

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
72.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z aluminium	%
73.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z drewna	%
74.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg
75.	Masa komunalnych osadów ściekowych poddanych odzyskowi metodami biologicznymi (R3)	Mg
76.	Masa komunalnych osadów ściekowych poddanych przetworzeniu metodami termicznymi (R1)	Mg
77.	Masa komunalnych osadów ściekowych wykorzystanych w rolnictwie (R10)	Mg
78.	Masa komunalnych osadów ściekowych wykorzystanych w innych zastosowaniach (R14)	Mg
79.	Masa komunalnych osadów ściekowych unieszkodliwionych na składowiskach odpadów (D5)	Mg
80.	Liczba czynnych składowisk odpadów przemysłowych	szt.
81.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów przemysłowych	m ³
82.	Masa wytworzonych odpadów żywnościowych z przygotowania, przetwórstwa, sprzedaży w jednostkach handlowych, usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych	Mg
83.	Masa odpadów wydobywczych poddana odzyskowi	Mg

12. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022”, została opracowana zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Prognoza dotyczy następujących zagadnień, będących treścią analizowanego projektu Planu:

- analizy i oceny celów i kierunków działań zawartych w projekcie Planu,
- oceny stanu środowiska oraz zagrożeń i problemów jego ochrony,
- identyfikacji i charakterystyki przewidywanych znaczących oddziaływań zadań zawartych w projekcie Planu.

Prognoza, jako punkt wyjścia dla dalszych analiz, charakteryzuje istniejący stan środowiska, w szczególności dotyczący stanu gospodarki odpadami.

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. wytworzono 366 tys. Mg odpadów komunalnych. W województwie świętokrzyskim w 2014 r. najwięcej wytworzono odpadów kuchennych i ogrodowych, popiołu, tworzyw sztucznych i szkła, zaś najmniej odpadów niebezpiecznych i drewna. System odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2014 r. został wdrożony we wszystkich gminach.

Na przestrzeni lat 2011-2013 malała masa unieszkodliwianych odpadów na składowiskach z 194 tys. Mg do 101 tys. Mg. W 2014 r. nastąpił 20% wzrost odpadów składowanych do 123 tys. Mg. W 2011 r. najwięcej zdeponowano zmieszanych odpadów komunalnych, a w roku 2014 dominowały odpady w postaci stabilizatu i frakcji „nadsitowej” powstałe po procesie mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

W 2014 r. dominującym sposobem zagospodarowania odpadów komunalnych był ich odzysk (95,5%) i stanowił on ponad dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2011. Do składowania skierowano jedynie ok. 4,5 % odpadów komunalnych. Osiągnięto również znaczącą poprawę w selektywnym zbieraniu i odbieraniu odpadów z ok. 18% w 2011 r. do 35% w roku 2014. W analizowanym okresie podjęto szereg działań mających na celu modernizację oraz rozbudowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych, w ramach których funkcjonują instalacje regionalne (RZZO w Rzędowie, w Końskich, w Janczycach). W 2015 i 2016 r. rozbudowano także RZZO w Janiku i Promniku.

W 2014 r. wszystkie gminy w województwie wywiązały się z obowiązku w zakresie osiągnięcia wymaganego (14%) poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami frakcji odpadów takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło. Natomiast, dalszego rozwijania wymaga system zbierania i odbierania odpadów ulegających biodegradacji (3,5% w 2014 r.), w szczególności bioodpadów.

Na terenie województwa funkcjonuje 6 RZZO (po 3 instalacje regionalne), po jednym w każdym regionie gospodarki odpadami komunalnymi. Funkcjonujące instalacje regionalne zabezpieczają obecnie potrzeby województwa w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych, jednak w kolejnych latach wymagały będą ewentualnej modernizacji. Tylko w jednym przypadku wskazana jest rozbudowa instalacji.

W kwestii odpadów pochodzących z działalności gospodarczej, w szczególności z przemysłu utrzymywała się pozytywna tendencja związana z przewagą procesów odzysku nad unieszkodliwianiem. Na przestrzeni lat 2011-2014 następował stopniowy wzrost masy wytwarzanych paliw alternatywnych z odpadów. Jednak utrzymywała się duża różnica w masie wytwarzanego i spalnego paliwa alternatywnego, z uwagi na duże zapotrzebowanie cementowni na ten rodzaj paliwa.

Sukcesywnie przebiegał proces selektywnego zbierania i zagospodarowywania odpadów niebezpiecznych, w szczególności zawierających azbest, gdzie odnotowano prawie dwukrotny wzrost masy wytworzonych odpadów w 2014 r. w stosunku do roku 2011. Potrzeby województwa w zakresie składowania tych odpadów są zabezpieczone na kilkanaście najbliższych lat. W badanym okresie odnotowano także wzrost masy wytwarzanych odpadów medycznych i weterynaryjnych, natomiast spadek masy tych odpadów unieszkodliwionych na terenie województwa, ze względu na wyłączenie z eksploatacji w 2012 r. jednej z dwóch funkcjonujących w ostatnich latach spalarni odpadów. z uwagi na tendencję wzrostową wytwarzanych odpadów, zachodzi konieczność wybudowania spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Uwzględniając zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo ekologiczne województwa, a także szeroko pojętą ochronę środowiska, w WPGO wskazano na potrzebę dalszego rozwijania selektywnego zbierania

i odbierania odpadów, zapewnienie funkcjonowania wystarczającej liczby instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, a także szeroko pojętą edukację ekologiczną mieszkańców naszego województwa.

Następnie opisano potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu. Nie jest możliwe zaniechanie realizacji Planu ze względu na wymagania prawne, wynikające przede wszystkim z akcesji Polski do UE.

Kolejny etap prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu poświęcono analizie, mającej na względzie sprawdzenie stopnia uwzględniania w tym projekcie celów w zakresie gospodarki odpadami ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Porównanie zapisów „Strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020”, „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku”, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 wykazują zgodność przyjętych celów i kierunków działań w projekcie Planu. Nie stwierdzono też celów sprzecznych i wykluczających się. Generalnie można stwierdzić, że zapisy dotyczące celów w zakresie gospodarki odpadami przedstawione w projekcie Planu odpowiadają celom kluczowych aktów prawnych UE (szczególnie Dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy).

Kolejne zagadnienie poddane ocenie w ramach prognozy dotyczyło identyfikacji przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko. Dla identyfikacji znaczących oddziaływań przyjęto metodę ekspercką wykorzystując doświadczenie Wykonawcy w zakresie opracowywania prognoz. Przeprowadzono analizę różnych rodzajów oddziaływań na środowisko przyrodnicze (w tym także na obszary Natura 2000, wartości przyrodnicze form ochrony przyrody a także korytarze ekologiczne), zdrowie ludzi, dobra materialne i kulturowe. Niektóre zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w projekcie Planu mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, a także na obszary Natura 2000, jednakże podczas analizy dokonanej w niniejszym dokumencie nie wykazano możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań. W celu ochrony obszarów chronionych wskazane jest wykonanie raportów o oddziaływaniu na obszary Natura 2000 planowanych przedsięwzięć zlokalizowanych na tych obszarach lub w ich pobliżu. Na obecnym etapie rozpoznania nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań skutków realizacji projektu Planu na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi, dobra materialne i zabytki.

Zgodnie z wymogami ustawy przeanalizowano możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie Planu.

Całościowa analiza materiału zawartego w projekcie aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” pozwoliła stwierdzić, że projekt Planu nie ma istotnych braków informacyjnych i analitycznych, które ograniczałyby możliwości dokonania niniejszej prognozy.

Realizacja Planu nie spowoduje transgranicznych oddziaływań. W niniejszej prognozie zaproponowano system monitoringu skutków realizacji projektu Planu, wynikający z obligatoryjnego systemu sprawozdawczego gospodarki odpadami oraz funkcjonowania systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Arcadis Sp. z o.o.

Zespół Środowiska w Katowicach

ul. Jesionowa 22

40-158

Katowice

Polska

+48 32 732 33 55

www.arcadis.com